ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პრეზიდენტი

საქართველოსა და თურქეთს არა მარტო საერთო საზღვარი, არამედ საერთო სტრატეგიული მიზნები აერთიანებს

28 ივნისს საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე შეხვდა თურქეთის რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს ილით ალფოგანს.

— სასიხარულოა, რომ საქართველოში ჩემი ვიზიტი თურქეთის რესპუბლიკის პარლამენტის მიერ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის პროექტის რატიფიცირების შემდეგ შედგა, — განაცხადა თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ და რწმენა გამოთქვა, რომ რეგიონალური მასშტაბის პროექტების განხორციელება ხელს შეუწყობს მათი მონაწილე სახელმწიფოების პარტნიორული ურთიერთობის განვითარებასა და რეგიონში სტაბილურობის საბოლოო დამკვიდრებას. აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების პერსპექტივას რომ შეეხო, სტუმარმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა თურქეთის რესპუბლიკის ხელისუფლების პოზიცია საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობასთან დაკავშირებით და აღნიშნა, რომ თურქეთი მზად არის, მონაწილეობა მიიღოს მოლაპარაკების პროცესში.

თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ ედუარდ შევარდნაძეს თურქეთის ახლადარჩეული პრეზიდენტის აჰმედ ნეჯდეთ სეზერის წერილი გადასცა, რომელშიც აჰმედ სეზერი საქართველოს პრეზიდენტს ვიზიტად იწვევს თურქეთში.

საქართველოს პრეზიდენტმა მადლობა გადაუხადა სტუმარს წერილში გამოთქმული საუკეთესო სურვილებისათვის და თურქეთის რესპუბლიკაში მიწვევისათვის და აღნიშნა, რომ საქართველოსა და თურქეთს არა მარტო საერთო საზღვრები, არამედ საერთო სტრატეგიული მიზნები აერთიანებთ. „კეთილმეზობლური, ურთიერთსასარგებლო და სტრატეგიული თანამშრომლობა შემდგომი წინსვლის საფუძველია.“ — განაცხადა ედუარდ შევარდნაძემ.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური — საქინფორმი.

ჩვენი გაზეთი ინტერნეტში: http://www.opentext.org.ge/sakartvelos-respublika

ორშაბათიდან ჩვენს გაზეთს ინტერნეტით გაეცნო 4518 მკითხველი. მათ შორის, 54% აშშ-დან, 27% – საქართველოდან.

GIOC
საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია
Georgian International Oil Corporation

საქართველოს რესპუბლიკა

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. №173 (3574) ხუთშაბათი, 29 ივნისი, 2000 წელი. ფასი 50 თეთრი.

კანონმდებლები

განისაზღვრა საქართველოს სამხედრო ძალების რაოდენობა

საქართველოს პარლამენტმა 28 ივნისს მიიღო კანონპროექტი „საქართველოს სამხედრო ძალების რაოდენობის დამტკიცების შესახებ“. კენჭისყრის შედეგებით კანონპროექტს მხარი დაუჭირა 128 დეპუტატმა, ერთმა წინააღმდეგ მისცა ხმა.

სამხედრო ძალების რაოდენობა შარშანდელი მონაცემებით 47.500-ს შეადგენდა. ახალი კანონპროექტის მიხედვით ეს რაოდენობა 38.414-ით განისაზღვრა. როგორც თავდაცვის მინისტრის მოადგილემ ჯონი ფირცხალაიშვილმა განაცხადა, საქართველოს სამხედრო ძალებში კონცეპტუალური ცვლილება ხდება. თავდაცვის სამინისტროში რეფორმების განხორციელება, რომელთა სქემაც საქართველოს მხარემ

იხ. მე-2 გვ.

ფაქტი

ინვალიდების ლიგა თქვი შენ...

24 ივნისს თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის სამსახურის თანამშრომლებმა დაადგინეს, რომ საქართველოს ინვალიდთა ლიგამ 1998 წლის აგვისტოში ვირტუალური ტელესტუდიის შექმნის მიზნით, სახელმწიფო პროგრამით გამოყოფილი თანხებით გერმანიის ფირმა ეუკოში შეიძინა ტელეაპარატურა, რომლის ღირებულება შეადგენდა 600.000 აშშ დოლარს.

ინვალიდთა ლიგის წარმომადგენლებმა გააფორმეს ყალბი ხელშეკრულება ინგლისის ოფშორული ზონის ფირმა იექთან, რომელშიც ტელეაპარატურის მომწოდებლად ფიგურირებს აღნიშნული ოფშორული ფირმა, ხოლო აპარატურის ფასი გაზრდილია 1162883 აშშ დოლარამდე, ანუ სახელმწიფო პროგრამით გამოყოფილი თანხის ოდენობამდე. განსხვავება დაახლოებით 562000 აშშ დოლარი, მიითვისეს ინვალიდთა ლიგის მესვეურებმა.

დადგენილია, რომ ტელეაპარატურის ღირებულების უდიდესი ნაწილი 1014000 გერმანული მარკა ფირმა ეუკოს ანგარიშზე ნაღდი ანგარისწორებით შეიტანა ინვალიდთა ლიგის ერთ-ერთმა დამფუძნებელმა კ. კემულარიამ, აღნიშნული თანხიდან დღე სახით გადახდილი 143685 გერმანული მარკა, რომელიც გერმანიაში მოქმედი კანონმდებლობით უბრუნდება მყიდველს ქვეყნის ფარგლებს გარეთ საქონლის გადატვირთვის შემდეგ, დაუბრუნდა ინვალიდთა ლიგის წარმომადგენელს ვინმე დ. სახვაძეს, რომელმაც ზემოთხსენებული თანხა არ წარადგინა ინვალიდთა ლიგის ბუღალტერიაში. გერმანიის საბაჟოდან მიღებული დოკუმენტების თანახმად, საქონლის მომწოდებლად მითითებულია ფირმა ეუკო, ხოლო თბილისის აეროპორტის საბაჟოდან ამოღებულ იმავე დოკუმენტში სხვა შრიფტით ჩაბეჭდილია ჩანაწერი, რომლის მიხედვითაც საქონლის მომწოდებლად ფიგურირებს ოფშორული ფირმა იექი.

გამოძიებას აწარმოებს პროკურატურა.

აღმასრულებელი ხელისუფლება მუშაობს

რომ არ გავკოტრდეთ როგორც სახელმწიფო

დღეს, რატომღაც, მოსალოდნელ არეულობაზე ისმის ხმები. თქვენ წარმოიდგინეთ, ზოგს უხარია, ზოგი წუხს, ზოგიც შიშობს და ზოგიც არაფრად აგდებს. თუნდაც იმიტომ, რომ სჯერათ, საქართველო დღეს ის ქვეყანა აღარ არის, არეულობის, ქაოსისა და ანარქიის ანკესზე ვინმემ წამოაგოს. ხალხს მშვიდი, ნორმალური ცხოვრება სურს და, მადლობა უფალს, ამ სიმშვიდეს ქვეყნის ძალოვანები, რისკისა და პროფესიონალიზმის წყალობით, გვინარჩუნებენ. თუმცა ნათქვამია, ეშმაკს არ სძინავსო, მაგრამ არც მგლის შიშით გაუწყვეტია ვინმეს ცხვარი.

საქართველოს მართავს ხალხის მიერ არჩეული პრეზიდენტი თავისი უფლებებით, ვალდებულებებითა და მოვალეობებით. მუშაობს პარლამენტი და აღმასრულებელი ხელისუფლება. გუშინაც ქვეყნისთვის უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე იმსჯელეს მთავრობის წევრებმა მორიგ სხდომაზე, რომელსაც ედუარდ შევარდნაძე თავმჯდომარეობდა.

ზემოხსენებ არეულობა რომ აბსურდია, ამის მტკიცებას არ შევუდგები, მაგრამ საქართველოს პრეზიდენტი რომ ძალიან მალე დაარტყამს მუშტს მაგიდაზე, ეს ყველამ იგრძნო.

თქვა ედუარდ შევარდნაძემ არჩევნების წინ, როცა ნიადაგი მომწიფდება და ქვეყანა მზად იქნება ხელი არ ამიკანკალდება მივიღო ის გადაწყვეტილება, რაც ქვეყნის ინტერესებისათვის იქნება აუცილებელიო.

გუშინ კი, განაცხადა, რომ ეს დრო დადგა!

იხ. მე-2 გვ.

პურის ბიზნესი

ჟურნალისტური გამოკვლევა

ბიუჯეტის წამლეტებს „კრიშები“ მფარველობენ, წესიერ გადამხდელებს — არავინ

წერილი პირველი

საბაზრო ეკონომიკამ, რომელსაც ასე გულისფანცქალით მოველოდით, უამრავი პრობლემა გაგვიჩინა. ამათგან თავის „პრესტიჟულობით“, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ბენზინისა და თამბაქოს ბიზნესს, უპირველესია პურის ბიზნესი (ზოგი მას პურის მაფიასაც უწოდებს), რომელმაც დედაქალაქი და მთელი საქართველო მოარული გრიპივით მოიცვა, რაც დრო გადის, რაც უფრო ღრმად ვიჭრებით ახალი ფორმაციის წიაღსვლებში, პურის საცხობები მით უფრო მრავლდებიან, ღონიერდებიან და იფურჩქნებიან.

ეს ზოგადად, კერძოდ კი, სიტუაცია ასეთია. ადრე, გეგმიური ეკონომიკის პირობებში, დედაქალაქის მოსახლეობას პურპროდუქტებით 8 ინდუსტრიული და 15-მდე მცირე საცხობი ამარაგებდა. აქ მომუშავენი ზამთარ-ზაფხულ ერთ ჭაპანწყვეტაში იყვნენ, ვინძლო დანადგარები არ გაგვიჩერდეს, ღუმელები არ გაგვიცივდეს და თბილისელები არ დაგვამშიოთო. ამაო იყო მათი შიში, იმხანად თბილისში ყოველდღიურად 500 ტონაზე მეტი პური ცხვებოდა და მეპურეთა მისამართით აუგიც არავის ეთქმოდა.

დღეს სამომხმარებლო ბაზარზე მდგომარეობა რადიკალურად შეიცვალა. საქმე ის გახლავთ, რომ მომხმარებლებზე მეტად მადა მეპურეებს გაუღვივდათ, რაც მცირე და საშუალო საცხობების ზრდის ასტრონომიულ ციფრებში გამოიხატა. დაუზუსტებელი მონაცემებით (სტატისტიკა უძლურია მათი გამრავლებაუნარიანობის წინაშე).

იხ. მე-3 გვ.

კორუფციის წინააღმდეგ

ეს ისეთი ბრძოლაა, რომელიც უფრო ძნელია, ვიდრე ომის მოგება. ეს ისეთი საქმეა, რომელსაც თავის გადადება და თავის გაწირვა სჭირდება. ვინც კორუფციის წინააღმდეგ ასეთი ბრძოლისთვის მზად არ არის მან უნდა დატოვოს თანამდებობა, იგი უნდა წავიდეს.

ედუარდ შევარდნაძე.

ნუ ესვრით მოხუცებს!

რაღა პენსია შეგიჭამია და რაღა კაცისთვის ტყვია დაგიხლია

ხშირად ამბობენ ხოლმე, — ქვეყანაზე ყველაფერი ხდებაო. ხანდახან არა მჯეროდა. თურმე უნდა დაიჯერო, დაიჯერო, რადგანაც ზოგჯერ ამბავს გაიგებ, — იტყვი, რატომ ყურები არ დამიყრუვდებაო. არა, მთლად ასეთი მიამიტიც არა ვარ, რომ სოფლის ფოსტალიონის მიერ ორიოდე კაცის პენსიის შეჭმას არ დავიჯერებდი, მაგრამ იმას ნამდვილად ვერ წარმოვიდგენდი, რომ 12-ლარიანი პენსიონერების მოსაღორებლად წინასწარ ორგანიზებული დანაშაულებრივი ოპერაციები განხორციელდებოდა. ამჯერად მხედველობაში მაქვს სენაკში დატრიალებული მოვლენები, რომელთა ექო საქართველოში ძალზე მჭახედ გავარდა. ექო ექოა, მაგრამ ჩვენ სინამდვილე გვაინტერესებს. ამიტომაც მივაკითხეთ საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსს ორდე ბებიას, რომელმაც თქვა:

— ყველაფერი დაიწყო ნდობის ტელეფონით, რომელიც იდგა სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურაში. 2000 წლის 4 თებერვალს ამ ტელეფონზე დარეკა სენაკელმა დავით ხურციამ.

იხ. მე-2 გვ.

ვინ არიან სახელმწიფო ხაზინის ქურდები და როგორ აცლიან ისინი ლუკმას დევნილებს

შინაგან საქმეთა სამინისტროს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველო, მისი შესაბამისი რეგიონული დანაყოფები წინა კვირამიც ინტენსიურად განაგრძობდნენ იმ პირების, ფირმებისა და ორგანიზაციების გამოვლენას, რომელთა უკანონო ქმედობებითაც მძიმე მდგომარეობაში ვარდება ჩვენი ქვეყანა და მოსახლეობა.

მსს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა ამხილეს რუსთავის მპს „რუსთავი-უნივერსის“ დირექტორი რევაზ კირვალიძე, რომელმაც 1998 წლის აგვისტოში გაიმარჯვა საქართველოს განათლების სამინისტროს მიერ გამოცხადებულ ტენდერში, მიიღო სახელმწიფო ბიუჯეტიდან და „გაეროს ბავშვთა ფონდიდან“ 428 000 ლარი, რათა დაემზადებინა 3126 ცალი მერხი და მიეწოდებინა ზუგდიდის რაიონის სკოლებში აფხაზეთიდან დევნილი ბავშვებისათვის.

იხ. მე-3 გვ.

გიხაროდენ!

კაკაბეთში ბიჭი დაიბადა

სამშობიარო სახლის მთავარ ექიმს თამაზ ცხვარიაშვილს და განყოფილების გამგეს მამუკა ხომერიას საგარეჯოში გამოცდილ გინეკოლოგებად თვლიან. მელოგინეებს ისინი საუკეთესო პირობებს უქმნიან. ბოლო სამი თვის განმავლობაში აქ 39 გოგონა და 37 ბიჭი დაიბადა. კაკაბეთელები ქეთევან და ნუკრი მარგებაძეები მეორე შვილის შეძენის სიხარულს განიცდიან. საშლინახვერის ლანას ძამიკო გულაც „აჩუქეს“. ასე, რომ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტი ნუკრი მარგებაძე უკვე ორი შვილის მამაა.

— ვოცნებობ სამი შვილის დედობაზე. გამიზიარა ქეთევანმა. სამშობიარო სახლში მის პირმშოს სურათის გადაღება არ მოეწონა და ფოტოაპარატიდან

გამოსულმა შუქმა ბიჭუნას თვალები წამიერად მოაჭუტინა... სიხარული არ მოშლოდეთ მარგებაძეების ოჯახს.

ლეილა არჩემაშვილი.

ავტორის ფოტო.

ჩვენი ტელეფონებია: 93-34-04; 99-73-24.

ინფორმაცია

პრემიერის წინ

რუსთაველელთა „კაცია-ადამიანი?!“

რუსთაველის თეატრში ილია ჭავჭავაძის „კაცია ადამიანის?!“ წინასაპრემიერო სამზადისია, 1 და 2 ივლისს მაყურებელს თავიანთ ახალ ნამუშევარს წარუდგენენ რუსთაველელები. თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი რობერტ სტურუა და რეჟისორი ანდრო ენუქიძე ერთად მუშაობენ დადგმაზე.

იხ. მე-2 გვ.

გამოვლინდა საბაჟო დარღვევები

საბაჟო დეპარტამენტი განაგრძობს ოპერატიულ-პროფილაქტიკურ ღონისძიებას, რათა უზრუნველყოს საქართველოში შემოსული სატრანსპორტო საშუალებათა და საქონლის სრული აღრიცხვა.

დეპარტამენტში შექმნილმა საგანგებო შტაბმა გასული დღე-ღამის განმავლობაში გამოავლინა საბაჟო წესების დარღვევის 9 ფაქტი. დაკავებულია მსუბუქი და სატვირთო ავტომანქანები, რომლებიც დატვირთული იყო 2 ტონა ბენზინით, 8 ტონა დიზელის საწვავით, 5 ტონა ყავით, სამრეწველო საქონლით. ავტომანქანები გადაყვანილია „ლილო-1“-სა და გორის საბაჟო ტერმინალებში. ყველა ფაქტთან დაკავშირებით მიმდინარეობს მოკვლევა.

ივნისის საბიუჯეტო გეგმის შესრულებით კმაყოფილია

მიმდინარე თვის საბიუჯეტო შემოსავლების მობილიზების ტემპის შენარჩუნების შემთხვევაში, აღნიშნული პრობლემა, მოწესრიგდება - განუცხადა პრაიმ-ნიუსს საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების მინისტრმა მიხეილ მაჭავარიანმა.

მისი თქმით, საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან შეთანხმებით, ივნისის გეგმა საგადასახადო და საბაჟო კუთხით, შესაბამისად, 39 545 000 და 22 300 000 ლარით განისაზღვრა.

საბიუჯეტო შემოსავლების შესრულების მაჩვენებელი ამჟამად, 52 პროცენტია, - აღნიშნა მაჭავარიანმა.

დესტაბილიზაციის მცდელობას აღკვეთს

საქართველოს ხელისუფლება დესტაბილიზაციის ნებისმიერ მცდელობას აღკვეთს სამეგრელოში თუ შეიარაღებული პირები ამ რეგიონში არეულობის მოწყობას შეეცდებიან, განუცხადა ჟურნალისტებს თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარემ რევაზ ადამიამ.

პრეზიდენტის რწმუნებულმა სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარეში ბონდო ჯიქიამ მთავრობის გუშინდელ სხდომაზე მასობრივი ინფორმაციის ზოგიერთი საშუალება დასავლეთ საქართველოში დესტაბილიზაციის გაღვივებაში დაადანაშაულა.

ჯიქიას განცხადებით, იგი მზადაა დატოვოს თანამდებობა, თუ ეს ნაბიჯი რეგიონში მოსალოდნელი დესტაბილიზაციის განმუხტვას შეუწყობს ხელს.

ინფორმაციები მოგვაწოდეს: საქინფორმმა, პრაიმ-ნიუსმა.

სამძიმარი

იური დავიდოვის ოჯახს

უდიდესი გულისტკივილით შევიტყვე ბატონ იურის გარდაცვალების მეტად სამწუხარო ამბავი.

ჩვენგან წავიდა იური დავიდოვი, კაცი, რომელმაც თავისი ნაყოფიერი საზოგადო მოღვაწეობითა და ქტიური სამოქალაქო პოზიციით მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ჩვენი ქვეყნის ხალხთა შორის მეგობრობის შემდგომ განმტკიცებაში.

საქართველოს ღირსეული შვილის — ქვეყნის ასირიელთა საერთაშორისო ეროვნული კონგრესის საბჭოს თავმჯდომარის იური დავიდოვის ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება მისი ახლობლების, მეგობრებისა და კოლეგების გულში.

მიიღეთ ჩემი გულწრფელი სამძიმარი.

ედუარდ შევარდნაძე.

უკანასკნელი საათს

რუსეთის ფედერაციის საბჭო გუშინ აშკარად დაუპირისპირდა სახელმწიფო სათათბიროსა და ქვეყნის პრეზიდენტს — ვეტო დაადო ვლადიმერ პუტინის კანონპროექტს ადმინისტრაციული რეფორმის შესახებ. ვეტოს მხარი დაუჭირა 129 წევრმა, მხოლოდ 13 იყო წინააღმდეგი.

ნოვოსიბირსკის ოლქში დააკავეს 3 ადამიანი მათ შორის ერთი სამხედრო მოსამსახურე, რომლებიც 300 ათას რუბლად ყიდდნენ ყოველ 40 კგ. „ტროტილს“. ამოღებულია 100 კგ. „ტროტილი“

დღეს

ამინდი

დასავლეთ საქართველოში
დაბლობში: ღამით +11+16; დღისით +23+28.
მთაში: ღამით +9+14; დღისით +20+25.

აღმოსავლეთ საქართველოში
ბარში: ღამით +13+18; დღისით +27+32.
მთაში: ღამით +10+15; დღისით +23+28.

თბილისში
ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ.
ღამით +16+18; დღისით +30+32.

საქართველოს ჰიდრომეტცენტრი.

ლარის კურსი

29 ივნისიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსები:

გერმანული მარკა	1	0.9473	ლარი
აშშ დოლარი	1	1.9601	ლარი
ევრო	1	1.8527	ლარი
რუსული რუბლი	1	0.0698	ლარი

გვირეკავენ, გვეკითხებიან

— ვარ აფხაზეთის ომის ინვალიდი, მოკვეთილი მაქვს ფეხი და მიღებული მაქვს მძიმე ნერვული სტრესი, რის გამოც ვარ ინვალიდი. გადავწყვიტე ვიმუშაო (საექიმო კომისიის დასკვნით, ეს სამუშაო არ დაამძიმებს ჩემი ჯანმრთელობის მდგომარეობას).

გთხოვთ, განმიმარტოთ, მომეცემა თუ არა პენსია სრულად მუშაობის პერიოდში ხელფასთან ერთად.

მერაბ ზარანდია.

— მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, ომის ინვალიდებს პენსია ეძლევათ სრულად მიღებული გამომუშავების რაოდენობის მიუხედავად. ასე რომ, შეგიძლიათ იმუშაოთ და პენსიაც მიიღოთ, ოღონდ აუცილებელია ამის შესახებ შეატყობინოთ თქვენი რაიონის სოციუზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ფონდის განყოფილებას, ვინაიდან კანონის თანახმად, მუშაობის პერიოდში პენსია აღნიშნული განყოფილების მიერ გაცემული ფორმა №27-ის საფუძველზე სამუშაო ადგილზე უნდა მოგეცეთ.

ირინე ღლონტი.

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-28-54.

ინტერპანორამა

მესამე დღეა სერჟენ-იურტთან მიმდინარეობს დიდი ბრძოლა ხატაბის მოთარეშეთა 200-კაციანი დაჯგუფების წინააღმდეგ, რომელიც ძირითადად არაბი დაქირავებულებისაგან შედგება.

რუსეთის შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის მონაცემებით, განადგურებულია 80-მდე მოთარეშე. ზოგიერთი ცნობით, რუსეთმა 12 ჯარისკაცი დაკარგა.

რუსეთის პირველი პრეზიდენტი ბორის ელცინი სვერდლოვსკის ოლქის ქალაქ ეკატერინბურგში თანაკურსელების შეხვედრაზე ჩავიდა. მის უსაფრთხოებას ათასამდე მილიციელი იცავს.

გუშინ ნიუ-იორკის პოლიციის ოფიცერს ჩარლზ შვარცს 15 წლით პატიმრობა მიუსაჯეს. მან 1997 წელს პოლიციის განყოფილების შენობაში სცადა დაპატიმრებული შავკანიანი ჰაიტელი ემიგრანტის გაუპატიურება.

„საქართველოს რესპუბლიკა“ — ავიაკომპანია „აირზენა-საქართველოს ავიახაზების“ თვითმფრინავებში.

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 173. ხუთშაბათი. 29 ივნისი. 2000 წელი.

აღმასრულებელი ხელისუფლება მუშაობს

რომ არ გავკოტრდეთ როგორც სახელმწიფო

(პირველი გვერდიდან)

დადგა, თუნდაც იმიტომ, რომ როგორც საქართველოს პრეზიდენტმა გუშინდელ სხდომაზე თქვა: მოხელეთა ის კორპუსი, ადამიანები, რომლებიც დღეს ხელმძღვანელ პოსტებზე არიან იქ მაგიდასთან მსხდომნიც პრეზიდენტის ჩათვლით, თავის მოვალეობებსა და ვალდებულებებს თავს ვერ ართმევენ და მოსახლეობის წინაშე დამნაშავენი არიან. თუ ვინმეს რაიმეს გაკეთება შეუძლია, ან დარჩენილ ძალზე მოკლე დროში უნდა გააკეთოს, ან უნდა აღიარონ, რომ ყველანი, პრეზიდენტის ჩათვლით, გაკოტრებულნი არიან.

რამდენადაც ადვილი არ იყო ამ მწარე სიმართლის თქმა სახელმწიფოს მეთაურისათვის, ჩანს, იმდენად ადვილი იქნება იმ მუშტის დარტყმა, რომელსაც შექმნილი მდგომარეობა აიძულებს.

ამიტომაც, ვისაც ყური ჰქონდა, გასაგონი დროზე უნდა გაეგონა...

მკაცრი გადაწყვეტილებების დრო დადგაო, ამას უკვე ჩვენ კი არა, საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე ამბობს. მის თვალში რომ საკითხი მომწიფდება, ვინც მას იცნობს, კიდეც გაისიგრძეგანებს რასაც ნიშნავს ეს.

„ქვეყნის ეკონომიკაში სახელმწიფო საანგარიშგებო დისციპლინის მდგომარეობისა და მისი გაუმჯობესების შესახებ" სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის თემურ ბერიძის ინფორმაციას მოჰყვა საქართველოს პრეზიდენტის ეს მწარე რეაქცია. სხვაგვარად წარმოუდგენელიც იყო, რადგან ინფორმაციაში სრულად ასახული სავალალო ტენდენციები აშკარად მეტყველებდა რა და როგორ ტკივა ქვეყანას. თვითონ განსაჯეთ: როგორც დეპარტამენტის თავმჯდომარემ აღნიშნა, გარკვეული წარმატებებია მიღწეული მეწარმე სუბიექტების სტატისტიკურ აღრიცხვაში, რაც ჯერჯერობით არ ითქმის საწარმოებიდან წარმოდგენილი პირველადი ინფორმაციის ხარისხზე. თუნდაც იმიტომ, რომ არ შეიძლება იმის დაჯერება, რომ ქვეყანაში ერთ სულ მოსახლეზე 100 გრამი პური იწარმოება. არც იმის დაჯერება, რომ 1998 წელი ქვეყნის მთელმა სამეწარმეო სექტორმა ნეგატიური ფინანსური შედეგით – 74 მილიონი ლარის ზარალით დაასრულა. დეკლარირებული მაჩვენებლებით ზარალიანი იყო როგორც სახელმწიფო სექტორი (ზარალი – 70 მილიონი ლარი), ისე კერძო სექტორი (ზარალი – 3,4 მილიონი ლარი). გამოდის, რომ მრავალი მეწარმე ჯერადობით ამცირებს პროდუქციის (მომსახურების) გამოშვების მაჩვენებლებს და, ამის პარალელურად, ხელოვნურად ზრდის პროდუქციის (მომსახურების) წარმოებაზე გაწეულ დანახარჯებს.

რა არის მეწარმეების მიერ წარმოდგენილი პირველადი ინფორმაციის ხარისხის თაობაზე უკმაყოფილების საფუძველი დეპარტამენტის მიერ ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონებში განხორციელებული სპეციალურად ორგანიზებული სტატისტიკური გამოკვლევებით მიღებული შედეგების მრავალჯერადი განსხვავება სისტემატურად ჩატარებული სტატისტიკური გამოკვლევების შედეგებთან.

ასე მაგალითად, პურის ცხობის აღრიცხვაში არსებული ინფორმაციის მიხედვით წარმოება შეადგენს მოხმარების ერთი მესამედი ე. ი. წარმოებული პურის ორი მესამედი აღურიცხავი რჩება.

დეკლარირებული პირველადი მონაცემები 3,7-ჯერაა შემცირებული რესტორნებში. რეალიზებული ბენზინის მოცულობა 3,1-ჯერ მეტია ბენზინგასამართი საწარმოების მიერ წარმოდგენილ ოფიციალურ მაჩვენებლებთან შედარებით. მიკროავტობუსებით მგზავრთა გადაყვანით მიღებული ორი დღის წმინდა შემოსავალი იმდენივეა, რამდენსაც ამ საქმიანობით დაკავებული მეწარმეები ერთი თვის მანძილზე უხდიან ბიუჯეტს. ჩრდილოვანი ეკონომიკის მასშტაბები, ასევე, საკმაოდ მაღალია ბაზრებსა და ბაზრობებზე. სწორედ ასეთი ირიბი სახის გამოკვლევებისა და საოჯახო მეურნეობის სისტემატურად განხორციელებული კვლევების საფუძველზე ხდება ნაერთი ინფორმაციის დამუშავება და გამოქვეყნება.

მაგალითების მოტანა კიდევ შეიძლებაო, – თქვა თემურ ბერიძემ და იმაზე მსჯელობა ამჯობინა, თუ როგორ მოვიქცეთ და სამომავლოდ რა გავაკეთოთ. თქვა ისიც, რომ საამისო ამოცანები ჩამოყალიბებულია საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 2 ნოემბრის ბრძანებულებაში „იმერეთისა და თბილისში ჩრდილოვანი ეკონომიკის მასშტაბების შეფასების ღონისძიებებში", რომელსაც სტატისტიკის დეპარტამენტი ასრულებს კიდეც.

კერძოდ, ამჟამად თბილისში მიმდინარეობს საწარმოებისა და ორგანიზაციების საყოველთაო ეკონომიკური აღწერა, რომელიც ბევრ საინტერესო ფაქტს გამოავლენს. აღრიცხვის მოწესრიგების საკითხებზე დეპარტამენტი ფართომასშტაბიან ღონისძიებებს ახორციელებს იმერეთის, შიდა ქართლის, ქვემო ქართლისა და კახეთის სამხარეო ადმინისტრაციებთან ასეთი სახის სამუშაოები მომავალშიც გაგრძელდება ქვეყნის დანარჩენ ტერიტორიულ ერთეულებშიც.

მაინც, რის გამო ხდება მეწარმეების მიერ დეკლარირებული პირველადი მონაცემების დამახინჯება და როგორ შეიძლება მომავალში მათი აღმოფხვრა?

როგორც სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე ამბობს: გამოკითხულ მეწარმეთა უმეტეს ნაწილს მიაჩნია, რომ დეკლარირებული მაჩვენებლების შემცირება გამოწვეულია ქვეყანაში ამჟამად მოქმედი მაღალი საგადასახადო განაკვეთებით.

მეწარმეებს მიაჩნიათ, რომ საქართველოში ეკონომიკის განვითარების ხელშემშლელ ფაქტორთაგან ყველაზე უფრო ხშირად გეხედება საგადასახადო სისტემის მოუწესრიგებლობა და კორუფცია.

როგორც თემურ ბერიძემ თქვა, უკანასკნელ წლებში სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის ძალისხმევა მიმართული იყო იქით, რომ დაერწმუნებინა მეწარმეები იმაში, რომ სწორი ინფორმაციის წარმოდგენა მათსავე ინტერესებშია, რომ სწორედ ასეთი ინფორმაციების საფუძველზე ხდება ქვეყნის ბიუჯეტის ფორმირება, მეწარმეებისათვის საინტერესო ინფორმაციაზე საცნობარო კატალოგების გამოცემა და ა. შ. ასეთმა საქმიანობამ მეწარმეთა დიდი ნაწილისათვის სასარგებლო შედეგები გამოიღო, მაგრამ გამოჩნდა ისეთი საწარმოებიც განსაკუთრებით, ეკონომიკის არასახელმწიფო სექტორში, რომლებიც თავს არიდებენ „სტატისტიკის შესახებ" საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესრულებას და არღვევენ საანგარიშგებო დისციპლინას. სწორედ კანონს დაუმორჩილებელ ასეთ მეწარმეებზე ზემოქმედების მიზნით მიიღეს გასული წლის 22 ივნისს საქართველოს კანონი „ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილებების და დამატებების შეტანის შესახებ" ახალი რედაქციით. მოცემული ცვლილებებით პირველადი მონაცემების გაყალბება, დადგენილი ფორმითა და დადგენილ ვადებში მათი წარუდგენლობა გამოიწვევს ბრალეული პირების დაჯარიმებას: პირველ შემთხვევაში – 150 ლარამდე; იგივე ქმედება ჩადენილი წლის მანძილზე განმეორებით – 150-დან 200 ლარამდე; სახელმწიფო სტატისტიკის ორგანოებისათვის სტატისტიკური მონაცემების უტყუარობის შემოწმებაში ხელის შემლისათვის კი ჯარიმა 200-დან 300 ლარამდეა.

ინფორმაციის მოსმენის შემდეგ მდგომარეობა საგანგაშოდ შეაფასა საქართველოს პრეზიდენტმა და აღნიშნა, რომ ძალიან ცოტა დრო დარჩა გარდატეხის შესატანად, თუ ეს არ მოხდა, ქვეყანა მოულოდნელი შედეგების წინაშე აღმოჩნდება.

ერთი სიტყვით, დაიღუპება ყველაფერი ის, რასაც მონაპოვარი ჰქვია.

საქართველოს პრეზიდენტი აქტიურ მოქმედებას მოითხოვს და არა ზოგადი ფრაზებით ლაპარაკს, რადგან ასე გაუთავებლად ჩვენი ნაკლოვანებებისა და უძლურების დამადასტურებელი ფაქტების კონსტატაციით ვერავითარ პროგრესს ვერ მივაღწევთ. ამგვარი ლაპარაკი ხომ ლამის სამი წელიწადია გრძელდება.

რახანია ლაპარაკია კონტრაბანდულ საწვავის შემოტანა-რეალიზაციაზე?

რა დიდი ჭკუა-გონება და გამოცდილება უნდა იმის აღრიცხვას, თუ სად, რამდენი ბენზინგასამართი სადგურია? ამის აღრიცხვა ხომ ნებისმიერ მონდომებულ რაიონსა და ქალაქს თვითონვე შეუძლია, რადგან საამისო სათანადო მექანიზმები აქვს? – აღნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი და მიიჩნევს, რომ, თუ ეს არ კეთდება, მიზეზი, ალბათ, ადგილებზე უნდა ვეძებოთ.

– ალბათ, თითოეული ჩვენგანი, დაწყებული უმაღლესი ეშელონიდან, დამთავრებული რიგით შემსრულებლამდე, რაღაც ფორმით დაინტერესებულია, რომ აღრიცხვა არ მოწესრიგდეს, იყოს ქაოსი, რადგან ამ ქაოსში იოლია ხელის მოთბობა.

ედუარდ შევარდნაძე მთელი კატეგორიულობით მოითხოვს სამინისტროებისა და უწყებებისაგან, მოწესრიგდეს აღრიცხვიანობა, საამისოდ მათ აქვთ ყველანაირი ბერკეტი.

– მე რომ გითხრათ, ხვალ შეიძლება ჩვენ წავიდეთ, მოვა სხვა და ამის შემდეგ დამყარდება წესრიგი, ამის გარანტიას ვერ მოგცემთ. ისევ იმ ხალხმა, ვინც დღეს მწყობრშია, ვისაც გარკვეული ცოდნა და გამოცდილება აქვს, მათ უნდა იკისრონ უახლოეს თვეებში ქვეყანაში წესრიგის დამყარება.

ან თავი უნდა გავართვათ ქვეყანაში შექმნილ მდგომარეობას და გამოვასწოროთ, ან უნდა ვაღიაროთ, რომ ეს ის სახელმწიფო არ არის, რომელიც მოსახლეობის ინტერესებს შეესაბამება, – ასეთი იყო საქართველოს პრეზიდენტის დასკვნა, რომელიც საკმაოდ თვითკრიტიკული იყო გუშინდელ სხდომაზე.

სხდომის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საკითხი იყო, აგრეთვე, შინაგან საქმეთა მინისტრის კახა თარგამაძის ინფორმაცია კორუფციასა და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მიმდინარეობის შესახებ.

მინისტრმა ღიად და საჯაროდ, კონკრეტულად ილაპარაკა იმ დანაშაულებრივ ფაქტებზე, რომლებიც საქართველოში, ჩვენდა საუბედუროდ, ბევრია. მართლაც, ღრმად ჩამჯდარა ჩვენში მანკიერება და, რადგან მძიმე წასაკითხად მივიჩნიე ამდენი საწუხარის ერთად თავმოყრა, წერილს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ მთავრობის სხდომაზე წარდგენილ მასალებზე დაყრდნობით მომავალ ნომერში შემოგთავაზებთ.

რუსუდან ლორთქიფანიძე.

გადაწყვეტილებების კენჭისყრას ხვალ აპირებენ

საქართველოს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ გუშინ გამართულ სხდომაზე მიიღო დადგენილება საქართველოს პარლამენტის წევრის ადგილმონაცვლეობის უფლების ცნობის შესახებ, რითაც საქართველოს სოფლის მეურნეობის და სურსათის მინისტრად არჩეული დავით კირვალიძის ნაცვლად, პარლამენტის სადეპუტატო უფლებამოსილება მიენიჭა მოქალაქეთა კავშირის პარტიულ სიაში მომდევნო წევრს აკაკი გასვიანს.

სხდომაზე ცესკომ საქართველოს ომბუდსმენად არჩეული სოციალისტური პარტიის წევრის ნანა დევდარიანის ნაცვლად სადეპუტატო უფლებამოსილება მიანიჭა დემოკრატიული აღორძინების კავშირის წევრს გოჩა (გრიგოლ) ჯოჯუას და შესაბამისად მიიღო დადგენილება პარტიულ სიაში ცვლილებების შესახებ, რომლის მიხედვითაც ნანა დევდარიანის შემდეგ აღორძინების ბლოკის საარჩევნო სიაში სოციალისტური პარტიიდან მყოფი რიგით 56-ე ნოდარ კობერიძის ნაცვლად, სოციალისტური პარტიის თავმჯდომარის, ვახტანგ რჩეულიშვილის თანხმობით, პარლამენტის დეპუტატის ადგილი აღორძინების წევრმა დაიკავა.

ცესკომ სხდომაზე მიიღო, აგრეთვე, დადგენილება ქალაქ თბილისის საკრებულოს გამოკლებული წევრის ნაცვლად ადგილმონაცვლეობის უფლებამოსილების ცნობის შესახებ და საკრებულოში მოქალაქეთა კავშირის სიით გასული ნათია თურმავას ნაცვლად, რომელმაც ეკონომიკისა და ვაჭრობის მინისტრის საპარლამენტო მდივნად დანიშვნასთან დაკავშირებით განცხადების საფუძველზე დატოვა საკრებულოს რიგები, საკრებულოს წევრი სმკ სიით მომდევნო კობა ბექაური გახდა.

ცესკოს აღნიშნულ გადაწყვეტილებებს საქართველოს პარლამენტში სავარაუდოდ პარასკევს უყრიან კენჭს.

მოსახლეობის დასაქმების სტატისტიკა

დასაქმების მაძიებელთა რაოდენობა, მიმდინარე წლის 1 ივნისისთვის არსებული მონაცემებით, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, 5,4 პროცენტით, ხოლო წინა თვესთან შედარებით 0, 5 პროცენტით გაიზარდა და 109,9 ათასი კაცი შეადგინა, საიდანაც 96,3 პროცენტი უმუშევარია.

როგორც პრაიმ-ნიუსს საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტში განუცხადეს, რეგისტრირებულ უმუშევართა რაოდენობა წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 3,6 პროცენტით, ხოლო წინა თვესთან შედარებით 0,4 პროცენტით გაიზარდა და 105,8 ათასი კაცი შეადგინა, საიდანაც 55,2 პროცენტი, ანუ 58, 4 ათასი ქალია.

მიმდინარე წლის 1 ივნისისათვის , დასაქმების სამსახურებში რეგისტრირებული თავისუფალი სამუშაო ადგილების რაოდენობა წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 0,7 პროცენტით შემცირდა, ხოლო წინა თვესთან შედარებით 6,1 პროცენტით გაიზარდა და 1471 შეადგინა, საიდანაც 65,5 პროცენტი (964 სამუშაო ადგილი) თბილისზე მოდის.

საგარეო დაზვერვის სამსახურის ყოფილი დირექტორი ახალ ამპლუაში

საგარეო დაზვერვის სამსახურის ყოფილი დირექტორი ვიაჩესლავ ტრუბნიკოვი რუსეთის პრეზიდენტის ვლადიმერ პუტინის ბრძანებულებით დაინიშნა ამ ქვეყნის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილედ ფედერალური მინისტრის რანგში, იტყობინება პრაიმ-ნიუსის კორესპონდენტი მოსკოვიდან.

როგორც ჟურნალისტებს აცნობა რუსეთის პრეზიდენტის პრესმდივანმა ალექსეი გრომოვმა, ტრუბნიკოვი ასევე დაინიშნა დსთ ქვეყნებში რუსეთის პრეზიდენტის სპეციალურ წარმომადგენლად.

ინფორმაციები მოგვაწოდა პრაიმ-ნიუსმა.

კანონმდებლები

განისაზღვრა საქართველოს სამხედრო ძალების რაოდენობა

(პირველი გვერდიდან)

ამერიკელ კოლეგებთან ერთად შეიმუშავა, სამხედრო ძალების შემცირებას ითვალისწინებს, თუმცა, როგორც ჯონი ფირცხალაიშვილმა განაცხადა, ეს შემცირება არ შეეხება საბრძოლო ძალებს. მას აგრეთვე მიაჩნია, რომ რიცხოვნობის შემცირება არ უნდა ნიშნავდეს ამ სფეროში დაფინანსების შემცირებასა და პარლამენტსაც მოუწოდა, გაითვალისწინოს ეს მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტის შემუშავებისას. მიღებული კანონპროექტის მიხედვით საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის რიცხოვნობა განისაზღვრა 8. 708 ერთეულით,

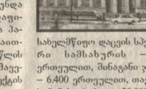

სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის – 3306 ერთეულით, შინაგანი ჯარების – 6.400 ერთეულით, თავდაცვის სამინისტროსი კი 20.000 ერთეულით.

საქინფორმი.

პრემიერის წინ

რუსთაველთა „კაცია-ადამიანი?!"

(პირველი გვერდიდან)

მთავარ როლებში მსახიობებს ჟანრი ლოლაშვილსა და თათული დოლიძეს ვიხილავთ. წლების განმავლობაში ისინი თეატრის ვარსკვლავებად იყვნენ აღიარებულნი და მოქმედ რეპერტუარში წამყვანი ადგილიც ეკავათ, ფრიად სასიამოვნოა, რომ მათი სასცენო ნიჭის ხელახალი გამობრწყინების მომსწრე გავხდებით.

„ილია ჭავჭავაძე რუსთაველის თეატრში" – ასეთი წარწერა აქვს საანონსო აფიშას, რომელიც მირიან შველიძეს ეკუთვნის, მისივეა სპექტაკლის სცენოგრაფია – უაღრესად გამომსახველი და ტევადი.

„სამართლიანად ჰნატრულობენ ბევრნი ჩვენგანნი – წერდა ილია, – რომ ჩვენმა ქართულმა სცენამ რაც შეიძლება ხშირად გაგვიტაროს თვალწინ ჩვენის ცხოვრების ხატი და ამ ხატში გაგვიხორციელოს აზრი და საგანი ასე თუ ისე მიმავალ წუთისოფლისა". სწორედ ამ სურვილით მოჰკიდა ხელი რობერტ სტურუამ ილიას უკვდავ ქმნილებას. რუსთაველის თეატრში ახლადმოსულ რეჟისორს ჯერ კიდევ 60-იან წლებში ჰქონია განზრახული ილია ჭავჭავაძის ნაწარმოებების ინსცენირება, რაც მაშინ ვერ განხორციელდა. ახლა კი მან და მწერალმა თამაზ გოდერძიშვილმა ერთად მოამზადეს „კაცია-ადამიანის?!" სასცენო ვარიანტი.

როგორც ჩემთან საუბრისას ბატონმა რობერტ სტურუამ აღნიშნა: – ილიას „მოსვლა" რუსთაველის თეატრში ფანტასმაგორიას უდრის. მისი მთავარი მოულოდნელობა ის გახლდათ, რომ მოქმედება 1907 წელს არის გადმოტანილი, აქ ლაპარაკობენ ილიას სიკვდილზე, თვით პერსონაჟები ბჭობენ მწერლის შემზარავ აღსასრულზე, აინტერესებთ სად დაასაფლავებენ. გადის ერთი წელი და კვლავ ლაპარაკობენ ილიაზე, ყველაზე მღელვარე თემად ისევ ეს საკითხი რჩება.

შესაძლოა, ისტორიული დოკუმენტალიზმი ჩვენს სპექტაკლში ზედმიწევნით არ იყოს დაცული, მაგრამ სასცენო ტექსტში არაფერი გვეუცხოებათ – ეს ჭეშმარიტად ილიას სამყაროა. ჟანრულად მწერლის ქმნილება ტრაგიკომედიას ყველაზე მეტად უახლოვდება და ჩვენც ამ ჟანრის ერთგულნი ვრჩებით. ილია გვემოძღვრავდა: „მოყვარეს პირში უძრახე, მტერს პირს უკანაო", ამასთან გვაფრთხილებდა – თუ ერი შეწყვეტს სულიერ ზრდა-განვითარებას და მხოლოდ ფიზიკურ სიამ-ტკბილობაზე ზრუნვას გაიხდის ცხოვრების კრედოდ, მაშინ ერი და საზოგადოება სცილდება თავის მთავარ დანიშნულებას – დარღვეული მორალი და დაკნინებული ზნეობა კი შინაარსს აცლის ჩვენს არსებობას. გარშემო თუ მიმოვიხედავთ, უმალ საგრძნობია სულიერების დეფიციტი, ბევრი ჩვენი თანამემამულე კი გადაყოლილია ხორციელ ცხოვრებას, ელტვის განცხრომასა და სიმსუყეს, არადა, მრავალგზის გამოცდილია, როცა საერთო მიზანსა და ჭეშმარიტ ღირებულებებზე ფიქრს წყვეტენ ადამიანები, მაშინ ისინი სულ უფრო შორდებიან მაღალ იდეალებს და ასეთ ქვეყანას არცთუ სახარბიელო მომავალი ელის...

მოგეხსენებათ, თავის დროზე დიდი სკანდალი გამოიწვია „კაცია-ადამიანმა?!" ბევრმა ვერ აპატია ილიას ასეთი პირუთვნელობა; ენახოთ, როგორ მიიღებს ჩვენს სცენურ ვერსიას თანამედროვე მაყურებელი. ილია ჭავჭავაძის ეს ნაწარმოები ერთბაშად მძლავრ პუბლიცისტურ პათოსსაც ატარებს და მხატვრულადაც მიუწვდომელ სიმაღლეებს უტოლდება. ჩვენი სპექტაკლით შევეცადეთ თანაბრად გადმოგვეცა ორივე საწყისი.

ბუნებრივია, ძალიან ვღელავ, შეხვედრა ილიას სამყაროსთან საპასუხისმგებლო და მძიმე გამოცდაა. თუ როგორ ჩავაბარებთ ამ გამოცდას, ყველაზე უკეთ მოახლოებული პრემიერა და საზოგადოებრიობის დამოკიდებულება გამოავლენს – ასე დაამთავრა ჩემთან საუბარი ბატონმა რობერტ სტურუამ.

გიორგი ლალიაშვილი.

კორუფციის წინააღმდეგ

ნუ ესვრით მოხუცებს!

(პირველი გვერდიდან)

მან პროკურატურის მორიგეს აცნობა, რომ საქართველოს სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სენაკის რაიონულ განყოფილებაში, ასევე შპს „საქართველოს ფოსტის" სენაკის ფილიალში ხელმძღვანელი მუშაკები საპენსიო თანხებს ითვისებდნენ და ისედაც გაჭირვებულ მოხუცებს საარსებო ლუკმას უსპობდნენ.

პროკურატურამ უმალ მოახდინა რეაგირება ამ სიგნალზე: სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის ოპერატიული სამსახურის სამეგრელოს რეგიონულ სამმართველოს დაევალა ამ ორგანიზაციებში ოპერატიულ-სამძებრო ხასიათის ღონისძიებათა განხორციელება. ვიდრე ეს ღონისძიებები განხორციელდებოდა, გამწარებულმა ხალხმა სენაკი-ფოთის საავტომობილო მაგისტრალი გადაკეტა და კუთვნილი პენსიების დაუყოვნებლივ გაცემა მოითხოვა. მაგისტრალის გადაკეტვასთან დაკავშირებით სენაკის რაიონის პროკურატურაში სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა. მოწმის სახით დაკითხულმა პენსიონერებმა კვლავ განმარტეს, რომ ათი და ზოგჯერ მეტი თვის განმავლობაში პენსიებს ამაოდ ელოდნენ, საამისო თანხებს კი თანამდებობის პირები იტაცებდნენ.

ეს უკვე მეორე სერიოზული სიგნალი იყო, რომლის მიყურადება არაფრით არ შეიძლებოდა. პროკურატურამ გადაწყვიტა საქართველოს სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სენაკის რაიონულ განყოფილებაში და შპს „საქართველოს ფოსტის" სენაკის ფილიალში კომპლექსური რევიზიის ჩატარება. სათანამშრომლოდ მიიწვიეს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ექსპერტიზისა და სპეცგამოკვლევათა ცენტრის ქუთაისის ჯგუფის რევიზორ-ექსპერტი ზურაბ ხარგელია. საქმეში ჩართეს შინაგან საქმეთა ორგანოების მუშაკები როგორც ზუგდიდიდან, ასევე თბილისიდან.

რევიზორ-ექსპერტთა შუალედური აქტით დადგინდა, რომ 1998 წლის 1 იანვრიდან 2000 წლის 1 მაისამდე საქართველოს სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სენაკის განყოფილებამ შპს „საქართველოს ფოსტის" სენაკის ფილიალს პენსიების გასაცემად გადაურიცხა 3.829.767 ლარი. აქედან საფოსტო მომსახურების პროცენტი შეადგენდა 61.071 ლარს. ფოსტის მუშაკებმა „გეგმას გადააჭარბეს" და საკუთარ კეთილდღეობას 101.284 ლარი მოახმარეს, ესე იგი, 40203 ლარი გადახარჯეს. ფოსტის უფროსის ელგუჯა აფაქიძისა და მთავარი ბუღალტრის ლეილა კვინიკაძის ჩვენებებით, ეს თანხა მართლაც ეკუთვნოდა პენსიონერებს, მაგრამ რახან თავადაც ხელფასებს დაგვიანებით ვიღებდითო, აიღეს და მისცეს ფოსტის მუშაკებს, მაგრამ თანხა მაინც პენსიონერებს მიაწერეს – ვითომც იმათ მიეღოთ.

– ბატონო ორდე, ეს ყველაფერი, ცხადია, დანაშაულია, მაგრამ მაინც არის საპენსიო თანხების არამიზნობრივი ხარჯვა, სხვა საქმეში გამოყენება; არადა, ლაპარაკია თანხების მითვისებაზე, შეჭმაზე...

– დიახ, არც ამას თაკილობდნენ: უკვე ვთქვით, რომ 1998 წლის 1 იანვრიდან 2000 წლის 1 მაისამდე საქართველოს სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სენაკის განყოფილებამ შპს „საქართველოს ფოსტის" სენაკის ფილიალს პენსიების გადასაცემად გადაურიცხა 3.829.767 ლარი. ამ ფულიდან, ოფიციალური პროცენტის პარალელურად, არაოფიციალურ პროცენტსაც იტოვებდნენ. კერძოდ, ყოველთვიურად (ცხადია, ჩვენი ფინანსური კრიზისის გამო შეფერხებებიც იყო) ფონდიდან ფოსტაში მიდიოდა დაახლოებით 184.000 ლარი. ამ თანხის ყოველი ჩარიცხვის დროს, ფოსტის მთავარი ბუღალტერი, განყოფილების უფროსთან ელგუჯა აფაქიძესთან და ფონდის ფილიალის უფროსთან ვალია გვასალიასთან შეთანხმებით, საშუალოდ 10.000 ლარს სალაროში იტოვებდა, ხოლო დანარჩენს ოპერატორებსა და განყოფილებათა გამგეებს პენსიების დასარიგებლად აძლევდა.

ამ 10 ათასი მანეთიდან 40 პროცენტს იტოვებდნენ და იყოფდნენ ფოსტის მუშაკები, – უფროსი ელგუჯა აფაქიძე, მთავარი ბუღალტერი ლეილა კვინიკაძე, ეკონომისტი თინა ჭანტურია და მოლარე ლეილა კვირკველია; 60 პროცენტს უგზავნიდნენ ერთიანი სახელმწიფო ფონდის უფროსს ვალია გვასალიას.

– მაპატიეთ და, ბნელა? იღებდნენ, ვთქვათ, 184 ათასს, გასცემდნენ 174 ათასს. უწყისები ხომ დგებოდა, საბოლოო თანხები ხომ ჯამდებოდა...

– მთავარი ბუღალტერი ლეილა კვინიკაძე პენსიების დამრიგებელ ოპერატორებსა და საფოსტო განყოფილებათა წარმომადგენლებს პენსიების გასაცემად აძლევდა შემოსული თანხის შემცირებულ რაოდენობას, ხელსაც ამ შემცირებულ რაოდენობაზე აწერინებდა. თანხების გაცემის დოკუმენტების დაბრუნების შემდეგ კი ამ დოკუმენტებს ხევდა, იმავე ნომრებით სალაროს გასავლის ყალბ ორდერებს აღგენდა, სადაც აერთიანებდა როგორც გაცემულ, ისე დატაცებულ თანხებს. და კვალიც ქრებოდა.

– სულ რამდენია დატაცებული? ზოგი 300.000-ს ასახელებს, ზოგი მილიონს...

– სადღეისოდ დადგენილია 137.000 ლარის დატაცება. წინასწარი მონაცემებით, საბოლოო ციფრმა უნდა მიაღწიოს 250.000 ლარს.

– კი მაგრამ, ეს რაღაც თეთრი ძაფით ნაბლანდი ამბავია. რაც ჩვენ მაკონტროლებელი ორგანოები გვყავს... ეძინათ თუ...

– ძაღლის თავიც სწორედ მანდ არის დამარხული. ეს საქმეები 1997-შიც და 1999-შიც შეამოწმეს მაკონტროლებელმა ორგანოებმა „ვერაფერი აღმოაჩინეს". ჩვენი ინფორმაციით, ისინი ფოსტის მუშაკებს დანაშაულებრივად გაურიგდნენ, ცხადია, არა ლამაზი თვალების გამო. გამოძიება ყველაფერს დაადგენს.

– სადღეისოდ რამდენი კაცი იმხილება?

– 7-8 კაცი, მაგრამ მათი რაოდენობა სულ მალე გაიზრდება. საქმეს ასეთი არსი უჩანს.

– ბატონო ორდე, თქვენთან შემოსვლამდე მე ვიყავი ამ საქმის გამომძიებელთან ნუკრი იოსებაშვილთან. მის კაბინეტში ვნახე დოკუმენტებით გატენილი ყუთებიც, რევიზორ-ექსპერტებიც და ის მთავარი ბუღალტერი ლეილა კვინიკაძეც...

– დიახ, მიმდინარეობს გამოძიება, მიმდინარეობს დოკუმენტური რევიზია. დაესწროს ეგეც, საკუთარი თვალით ნახოს ყველაფერი, რათა მერე საჭოჭმანო არაფერი დარჩეს.

– როცა დანაშაულის ნიშნები ასე მკაფიოდ იკვეთება, გამოძიება ეჭვმიტანილთა მიმართ რაღაც ღონისძიებებს ახორციელებს ხოლმე. თქვენ არ მოსულხართ ამ მომენტამდე?

– ჯერ ერთი კვირაა, რაც გენერალური პროკურატურა ამ საქმეს იძიებს. ის ხალხი, ვინც საპენსიო თანხები დაიტაცა, გვპირდება, რომ ფულს დააბრუნებს. თუ ამ დღეებში მათ დანაპირები არ შეასრულეს, ჩვენ აუცილებლად მივმართავთ სასამართლოს მათთვის აღმკვეთი ღონისძიების, – პატიმრობის შეფარდების შესახებ.

– ბატონო ორდე, იქნებ ჯერჯერობით ნაადრევია ვარაუდების, კატეგორიული დასკვნების გაკეთება, მაგრამ ამბავი იმდენად შემაშფოთებელი და ტრაგიკულია, რომ მინდა ახლავე გავიგო თქვენი აზრიც. ზოგიერთი ასეთი გაჭირვების დროს პენსიონერთა თანხების შეჭმას, თანაც სამეგრელოში უკმაყოფილების ტალღის აგორებას, დივერსიასაც კი უტოლებს. ამ კუთხითაც თუ დაინტერესდება გამოძიება?

– პროკურატურა დეპოლიტიზებული ორგანოა, იგი პოლიტიკურ ბატალიებში არ ერევა, მაგრამ ამ კონკრეტულ შემთხვევაში ჩვენ უთუოდ დავინტერესდებით საქმის პოლიტიკური საფანლითაც. ვინ იცის, ეგებ მავანი ძალები შეგნებულად ამღვრევენ წყალს და ხელისუფლების წინააღმდეგ საგანგებოდ ამხედრებენ ხალხს. გამორიცხული არაფერია. ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ პენსიების გაცემის მდგომარეობა შემოწმდეს არა მარტო სენაკში, არამედ მთელს ამ რეგიონში, მერე კი – მთელს საქართველოში. ეს აუცილებელია, რადგან სოციალური ფონის გაუარესებას, ხშირად მოსდევს ხოლმე პოლიტიკური ფონის გაუარესებაც. დღეს ჩვენს ქვეყანას ვითარების ხელოვნურად გამწვავება ნამდვილად არ სჭირდება!

ესაუბრა **ბონდო გულიაშვილი.**

კორუფციის წინააღმდეგ

ვინ არიან სახელმწიფო ხაზინის ქურდები და როგორ აცლიან ისინი ლუკმას დევნილებს

(პირველი გვერდიდან)

ტენდერში მიღებული თანხა დოკუმენტებში ნაჩვენებია მთლიანად გახარჯულად მერხების დასამზადებლად საჭირო მასალების შეძენაზე, მაშინ, როდესაც ზუგდიდის რაიონის სკოლებში არსებულ, „რუსთავი-უნივერსის“ მიერ 1999 წელს მიწოდებულ 2164 მერხზე ჩატარებული სასაქონლო ექსპერტიზის შედეგად დადგინდა, რომ მერხების დამზადებაზე გახარჯული მასალების ფაქტობრივი დანახარჯი თითოეულ მერხზე შეადგენს 18 ლარს, ნაცვლად „რუსთავი-უნივერსის“ მიერ კალკულაციით განსაზღვრული 36 ლარისა. ე. ი. ზედმეტად არის ნაჩვენები 38952 ლარის ღირებულების მასალა. გარდა ამისა, გალის რაიონის გამგებელმა ა. ჭედიამ სამართალდამცველებს განუმარტა, რომ საბუღალტრო დოკუმენტების მიხედვით შპს „რუსთავი-უნივერსიდან“ მიღებულად ერიცხება 3126 ცალი მერხი, რომელთაგან 49 000 ლარის ღირებულების 300 ცალი მერხი მას სინამდვილეში არ მიუღია.

აფხაზეთიდან დევნილებზე ზრუნვას ანგარების მიზნით შირმად გამოყენების ორი ფაქტი გამოავლინეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის სამმართველოს თანამშრომლებმა.

19 ივნისს სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა მარტვილის რაიონის სოფელ ტალერის დევნილთა ადგილობრივი სამსახურის წევრის, მამული ჯოჯუას მიმართ, რომელმაც დევნილად გააფორმა 15 არარსებული პირი და 1997 წლის იანვრიდან 1999 წლის აპრილის ჩათვლით დაიტაცა დევნილებისათვის განკუთვნილი ბიუჯეტიდან გამოყოფილი 3690 ლარი.

ასევე სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა სოფელ ბანძის დევნილთა ადგილობრივი სამსახურის წევრების, აკაკი კაჭარავასა და ლალი ქობალიას მიმართ, რომლებმაც წინასწარი შეთანხმებით დევნილებად გააფორმეს 19 არარსებული პირი და 1997 წლის იანვრიდან 1999 წლის აპრილის ჩათვლით დაიტაცეს დევნილებისათვის განკუთვნილი, სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი 4200 ლარი.

22 ივნისს შიდა ქართლის პოლიციის სამხარეო მთავარი სამმართველოს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის სამსახურის თანამშრომლებმა ამხილეს გორის რაიონის გამგებლის მოადგილე გია ჯოხაძე, კომუნალური მეურნეობის უფროსი ბონდო მარუაშვილი და შპს „კეთილმოწყობის“ დირექტორი ვალერი რევაზიშვილი, რომლებმაც საქართველოს პრეზიდენტის 2000 წლის 28 იანვარს გამოცემული განკარგულებით შიდა ქართლის რეგიონში საგაზაფხულო სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებისათვის გრანტის სახით გამოყოფილი დიზელის საწვავიდან არამიზნობრივად დახარჯეს 17,4 ტონა, რომლის ღირებულება შეადგენს 11394 ლარს, ამავე დროს შპს „კეთილმოწყობის“ დირექტორმა ვალერი რევაზიშვილმა 1998 წლის ივლისიდან 2000 წლის აპრილამდე ყალბი შესყიდვის აქტების გაფორმებით სცადა დაეტაცებინა 26000 ლარის ღირებულების 53 487 ლიტრი ბენზინი და 14 500 ლარის ღირებულების 41 470 ლიტრი დიზელის საწვავი.

23 ივნისს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა საბაჟო წესების დარღვევის ფაქტზე ამხილეს გარდაბანში მცხოვრები მინაია მირზოევა, რომელმაც თურქეთიდან საქართველოში შემოიტანა 126 000 ლარის სხვადასხვა დასახელების სამრეწველო საქონელი. დეკლარაციაში ყალბი მონაცემების შეტანის გზით შეამცირა საქონლის ღირებულება 10150 ლარამდე და „ვალეს“ საბაჟო-გამშვები პუნქტის თანამშრომელთა ხელშეწყობით, იქვე მოახდინა საქონლის განბაჟება, რაშიც, ნაცვლად 20 000 ლარისა, საბაჟოზე გადაიხადა 4000 ლარი. მირზოევამ ბიუჯეტს საბაჟო გადასახადების სახით დააკლო 16000 ლარი.

20 ივნისს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა ამხილეს თბილისის საერთაშორისო ფონდის „მეცენატის“ დირექტორი, თბილისში მცხოვრები ლევან თოთაძე, რომელმაც 1998-99 წლებში თურქეთის რესპუბლიკის ი. სელიმის სახელობის საქველმოქმედო ორგანიზაციის ართვინის ფილიალიდან საქართველოში გრანტის სახით შემოიტანა სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის ფინანსური დახმარების პროგრამის განსახორციელებლად განკუთვნილი 249900 აშშ დოლარის ღირებულების 520 ტონა ხორბლის ფქვილი და 520 ტონა შაქრის ფხვნილი, თავად გააკეთა აღნიშნული სურსათის რეალიზაცია და ამონაგები თანხები მიითვისა. დანაშაულის დაფარვის მიზნით ლ. თოთაძემ ოფიციალურ საბუღალტრო დოკუმენტებში შეიტანა ყალბი მონაცემები, თითქოსდა აღნიშნული რაოდენობის სურსათი უსასყიდლოდ გადასცა ჩოხატაურის, ხელვაჩაურის, ქობულეთისა და გორის რაიონების სოფლების საკრებულოებს მოსახლეობაზე გასანაწილებლად. ფაქტობრივად, საკრებულოებს ფონდ „მეცენატიდან“ ფქვილი და შაქრის ფხვნილი არ მიუღიათ. მოკვლევით დადგინდა, რომ ლ. თოთაძე ჩოხატაურის რაიონის გამგეობის საფინანსო განყოფილების უფროსი სპეციალისტის ალექსანდრე წიქარაძის და სოფელ ხიდისთავის საკრებულოს თავმჯდომარის თენგიზ გუდავაძის მეშვეობით დანაშაულებრივად დაუკავშირდა ჩოხატაურის რაიონის საკრებულოების თავმჯდომარეებს და მათთან შეთანხმებით ფიქტიური მიღება-ჩაბარების აქტებისა და გასავლის ზედდებულების შედგენით (თავმჯდომარეებმა შეუვსებელ დოკუმენტებზე დაუსვეს ბეჭდები) საკრებულოებზე თითქოსდა გაცემულად აჩვენა 173 000 აშშ დოლარის ღირებულების 350 ტონა ხორბლის ფქვილი და 370 ტონა შაქრის ფხვნილი.

25 ივნისს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა ქრთამის მიცემის წაქეზებაში ამხილეს ქარელის რაიონის სოფელ ბებნისში მცხოვრები ნუნუ ხორბალაძე, რომელმაც 15 მოქალაქეს ბელგიასა და პორტუგალიაში სამუშაოდ გასამგზავრებელი ვიზების მიღების შეპირებით გერმანიის საკონსულოს ვიზის გაცემაზე თანხმობის მიმცემ თანამდებობის პირზე ქრთამის სახით გადასაცემად გამოსძალა 4750 აშშ დოლარი.

ვალერიან გოგოლაშვილი.

პურის ბიზნესი

ჟურნალისტური გამოკვლევა

ბიუჯეტის წამლეტებს „კრიშები“ მფარველობენ, წესიერ გადამხდელებს — არავინ

წერილი პირველი

(პირველი გვერდიდან)

ამჟამად თბილისში 150 მსხვილი პურის საცხობი საამქრო-ქარხანა მუშაობს, შედარებით მცირეთა რიცხვი კი თურმე ექვსასს აჭარბებს...

... და არის დედაქალაქის ქუჩებში, ბაზრებში, ჯიხურებში, მეტროს ამოსასვლელებში ერთი ორომტრიალი, დაძალება: ინებეთ ცხელ-ცხელი ლავაში, შოთი, ცივცივა ძირის პური, მრგვალი პური, იოდიანი პური, დიეტური პური, ჭვავის აგურა პური, სოფლიდან ჩამოტანილი დედას პური!

ამას რა სჯობიაო, ამტკიცებენ ერთნი, გაყინული საბჭოური აზროვნებისა და ასევე გაყინული ბაზრის შემდეჯ ძლივს არ ველირსეთ კონკურენტულ ბაზარს, სადაც ყველაფერი ახალ-ახალი და ცხელ-ცხელიაო. იმას კი არავინ უწევს ანგარიშს, ეს პროდუქცია როგორი ხარისხისაა, სად და როგორ პირობებში ცხვება და იყიდება — ბაზრობებსა და ქუჩებში ხშირად პური ტალახში ჩადგმულ ყუთებზე უწყვიათ, რომ აღარაფერი ვთქვათ ხელით, მოვაჭრეებზე.

დღემდე ვერც ის იანგარიშა ვინმემ, ყოველ ფეხის ნაბიჯზე გახსნილი პურის საცხობები რა რაოდენობის პროდუქციას აწარმოებენ. საგადასახადო ინსპექციას თუ დავუჯერებთ (ისინი „ახლო ნათესაურ ურთიერთობაში“ არიან მეპურეებთან), ამჟამად თბილისში იმის მესამედი პურიც არ ცხვება, რაც წინა წყობილების პერიოდში ცხვებოდა. ამას რომ ამბობენ, რა თქმა უნდა, იმ თანხებს ეყრდნობიან, რასაც მეპურეები შემოსავლებიდან სახელმწიფო ბიუჯეტს უხდიან და არა იმას, რასაც მათი „კრიშები“, მაკონტროლებელი ორგანოების და თავად უწესო მეპურეები გაერთიანებული ძალებით ჯიბეში აცურებენ.

წარმოიდგინეთ, აღურიცხავი პროდუქციის აღურიცხავი სტატისტიკა იმდენად მოკრძალებულად და დელიკატურად გამოიყურება, რომ თვით ყველაზე დელიკატურ ევროპელსაც კი შეშურდება — დღეს საქართველოში ერთი ადამიანი დღეში საშუალოდ 400 გრამის ნაცვლად თურმე მხოლოდ 58 გრამ პურს მოიხმარს! რა თქმა უნდა, დიდი სურვილი მაქვს დავიჯერო, რომ ჩვენმა მოსახლეობამ ცივილიზაციის ევროპულ დონეს მიაღწია (და გაუსწრო კიდეც), ეკო-

ნომიკა იმდენად განიმტკიცა, რომ პურის ჭამას უკლო და სხვა პროდუქტებით კვებას უმატა. მაგრამ სურვილი ერთია და რეალობა მეორე: ქვეყანა და მასთან ერთად ხალხი უკიდურეს გაჭირვებაშია, ბიუჯეტი დეფიციტურია, ხელფასების და პენსიების დიდი ნაწილი გაუცემელია. ზოგს იმის ფულიც არა აქვს, რომ პური იყიდოს და ნაირ-ნაირი პროდუქტებით როგორ გამოიკვებება?

უფრო რეალურია ვიფიქროთ, რომ პურის ბიზნესში, ისევე როგორც ბევრ სხვა დარგში, პრიორიტეტულია „ლევი“ პროდუქცია, რომელსაც ხშირ შემთხვევაში „თავდებად“ მსხვილი ჩინოვნიკები, მაკონტროლებელი ორგანოები, საგადასახადო ინსპექციის ცალკეული მუშაკები, ზოგჯერ პარლამენტარებიც უდგანან. სწორედ მათი „გულკეთილობის“ ნაყოფია უადგილო ადგილებში ჩადგმული ულიცენზიო, აღურიცხავი და უხარისხო პროდუქციის მწარმოებელი პურის საცხობები, რომლებიც თურმე, თუ ზოგიერთებს დავუჯერებთ, ბაზარზე კონკურენტული გარემოს შემქმნელ საწარმოებად გვევლინებიან.

სინამდვილეში კონკურენცია შეცვლილია მონოპოლიით, რომელსაც ზემოთ ნახსენები ბობოლები, ეგრეთ წოდებული, „კრიშები“ მფარველობენ. მათი დაულალავი „შემოქმედებისა“ და „ნაყოფიერების“ შედეგია, რომ ქვეყანაში დიდი რაოდენობის აღურიცხავი ფქვილი (სწორედ აქედან იქმნება აღურიცხავი პროდუქცია) შემოდის თურქეთიდან და რუსეთიდან.

ვინ იყენებს ამ ფქვილს? გადავხედოთ გამომცხვარი პურის ფასებს და ადრესატიც უმალ ცნობილი გახდება. მაგრამ ვინც უნდა გადახედოს, ის დალხენილია და თავს რატომ აიტკივებს?

შედეგიც ხელთა გვაქვს: ვალებით დაზურგული ბიუჯეტი, თვეობით გაუცემელი ხელფასები, პენსიები, დახმარებები, მოშიმშილე ადამიანები, მათხოვრებით სავსე ქუჩები და ტრანსპორტი.

არა მგონია ამ პრობლემასთან ახლო ნაცნობობა არ აკავშირებდეთ ქალაქის მერიას, ქვეყნის საფინანსო და საგადასახადო სტრუქტურებს, მაგრამ ამის მიუხედავად მისი გადაჭრა, ისევე როგორც ბევრი სხვა სოციალური ტკივილისა, არადა არ ხერხდება. იცვლებიან ამ სტრუქტურათა და სამსახურთა ხელმძღვანელები, მდგომარეობა კი უცვლელი რჩება. არადა, ერთხელ და სამუდამოდ ხომ უნდა დასრულდეს პურის საწარმოებში ქაოსის, აღურიცხაობის, ანგარიშფაქტურების, სხვა „ექსპერიმენტების“ დაუსრულებელი კამპანია. პასუხი უნდა მოვთხოვოთ იმათ, ვინც ასეთ კროსვორდულ სიტუაციებს ქმნის და მერე მათით ხელს ითბობს.

მაგრამ ეს ყველაფერი, რაც ვთქვი, გარედან მაყურებელი კაცის თვალით დანახულია. ალბათ, უფრო არსებითია, გავიგოთ, რა ხდება უშუალოდ თვით პურის საწარმოებში, რა პრობლემები და სატკივარი აწუხებთ დღეს და როგორ ფიქრობენ მათ გადაჭრას. ამიტომაც გადავწყვიტე შეძლებისდაგვარად შევისწავლო მეპურეთა ცხოვრების ავკარგი, გავესაუბრო მერიის, მაკონტროლებელი ორგანოების შესაბამისი სამსახურების წარმომადგენლებს და დასკვნებიც ამის მიხედვით გავაკეთო. მასალებს ამის თაობაზე მომდევნო წერილებში შემოგთავაზებთ.

ოთარ ხუციშვილი.

თანხმობა საქართველოს ხელისუფლებამ უნდა მისცეს

თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე რევაზ ადამია გუდაუთის სამხედრო ბაზის ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში განლაგებული რუსეთის სამშვიდობო ძალებისთვის გადაცემის წინააღმდეგია.

როგორც პრაიმ-ნიუსს რევაზ ადამიამ განუცხადა, გუდაუთის სამხედრო ბაზის რუსეთის სამშვიდობო ძალებისათვის გადაცემის წინადადება ოფიციალურმა მოსკოვმა გამოთქვა, მაგრამ ამის თაობაზე თანხმობა საქართველოს ხელისუფლებისაგან უნდა მიიღოს.

ადამიას თქმით, სამშვიდობო ძალები კონფლიქტის ზონაში უნდა იყოს განლაგებული და არა „კურორტებზე ბიჭვინთაში ან გუდაუთაში“.

მისი თქმით, საქართველოს ხელისუფლების პრეტენზიები რუსეთის სამშვიდობო ძალების მიმართ, რომ ისინი მესაზღვრეების ფუნქციას ასრულებენ მდინარე ენგურზე კვლავ ძალაში რჩება.

თუმცა ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ხელისუფლება რუსეთის სამშვიდობო ძალების დაუყოვნებლივ გაყვანას მოითხოვს, უთხრა პრაიმ-ნიუსს ადამიამ.

თამაზ ნადარეიშვილი არ ეთანხმება

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარეს თამაზ ნადარეიშვილს დაუშვებლად მიაჩნია ქვეყნის შეიარაღებული ძალების შემცირება. როგორც პრაიმ-ნიუსთან ინტერვიუში ნადარეიშვილმა განაცხადა, ყველგან შეიძლება მოხდეს შემცირება, შეიარაღებული ძალების გარდა, მით უმეტეს, რომ მოუწესრიგებელია ქართულ-აფხაზური და ქართულ-ოსური კონფლიქტები.

მისი აზრით, დღეისათვის სახელმწიფომ ყველა დონე უნდა იხმაროს არმიის დაფინანსების, მომზადების დონისა და რიცხოვნების გასაზრდელად.

სოხუმის გენშტაბის აზრით

სოხუმში მიაჩნიათ, რომ საქართველოს ხელისუფლების მიერ ოთხშაბათს მიღებული გადაწყვეტილება, ეროვნული არმიის შემცირების შესახებ, სრულებით არ ნიშნავს ოფიციალური თბილისის მიერ უარის თქმას ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოწესრიგებაში ძალის გამოყენების იდეაზე.

როგორც პრაიმ-ნიუსს არაღიარებული აფხაზეთის რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსმა ვლადიმერ არშბამ უთხრა, კონფლიქტის სრულმასშტაბიან დარეგულირებამდე მუდამ იქნება საომარი მოქმედებების განახლების საფრთხე და, ამდენად, „აფხაზეთის შეიარაღებული ძალები მუდმივ საბრძოლო მზადყოფნაშია“.

ოფიციალური ცნობა არ მიუღია

ქართულ მხარეს ჯერჯერობით არ მიუღია ოფიციალური ცნობა იმის თაობაზე, რომ რუსეთის მთავრობა მზადაა შეთანხმება გააფორმოს საქართველოს აღმასრულებელ ხელისუფლებასთან, ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში ეკონომიკის აღდგენისა და დევნილთა დაბრუნების პროცესში დახმარების აღმოჩენის თაობაზე.

სამშაბათს რუსეთის საინფორმაციო საშუალებებით გავრცელებული ინფორმაციის მიხედვით, რუსეთის ვიცე-პრემიერს, ვიქტორ ხრისტენკოს დაევალა ქართულ მხარესთან ხელი მოაწეროს აღნიშნულ შეთანხმებას.

როგორც პრაიმ-ნიუსს განუცხადა ქართულ-ოსური კონფლიქტის მოწესრიგების კომისიების გაერთიანებული აპარატის უფროსმა არჩილ ღამბაშიძემ, ოფიციალური მომართვა ხელშეკრულების გაფორმების თაობაზე ქართულ მხარეს არ მიუღია.

ინფორმაციები მოგვაწოდა პრაიმ-ნიუსმა.

დედაქალაქი

ძალადობა არქიტექტურულ მემკვიდრეობაზე

ბავშვთა ქალაქ „მზიურის“ თავზე შავი ღრუბელი იქუფრება. მას ყოველი მხრიდან უტევენ. ძირითადად ჭავჭავაძის გამზირიდან. დღეს იმდენი „კანონიერი“ ხვრელი არსებობს მიზნის მისაღწევად, რომ საეჭვო ხდება მისი გადარჩენა. „მზიურის“ საპროექტო საზღვრები მიმდებარე ფერდობებსაც მოიცავდა. ამ ფერდობებს მოქალაქეები საბოსტნეებად იყენებდნენ, რა თქმა უნდა, უკანონოდ, თვითნებურად. როგორც ჩანს, „ახალ დროში“ მოქალაქეებმა ეს მიტაცებული ნაკვეთები დაიკანონეს, ხოლო ამის შემდეგ ნებისმიერი სხვა მანიპულაცია მხოლოდ დროისა და ფულის საქმეა. ჭავჭავაძის გამზირი იქ, სადაც მთავარი მისასვლელია (ჭავჭავაძის I ჩიხი) აქტიური მშენებლობის პოლიგონია. გენერალური გეგმით ეს ადგილი „მზიურის“ ადმინისტრაციის ტერიტორიად მოიაზრებოდა, ამჟამად, ფერდობზე 7-8-სართულიანი სახლი ჩაიდგა და როგორც ყველაფრიდან ჩანს, „მზიურის“ შიდასაპარკო გზა ამ სახლის მთავარი მისასვლელი გახდება, ხოლო მიმდებარე ტერიტორია ბუნებრივად იქცევა სახლის ეზოდ. სხვა ადგილი ამ სახლს არ გააჩნია. შენობიდან „მზიურში“ დაშვებული კიბე ხომ ამის დადასტურებაა. არც ის იქნება გასაკვირი თუკი დროთა განმავლობაში მცხოვრებლები ტერიტორიის ნაწილს შემოღობავენ (მე თქვენ გეტყვით, ვინმე დაუშლის), შენობის ერთი გვერდი „ყრუა“ და მზადაა მეორე ნაწილის მისაშენებლად. ეს ფაქტი, საერთოდ, უმძიმესი დარტყმაა „მზიურის“ მომავალზე, რადგანაც „მზიურის“ მიმდებარე ფერდობების სხვა „მესაკუთრეებს“, უკვე გაკვალული გზის გაკვლა არ გაუძნელდებათ. ან ვინ უნდა დაუშალოს, თუ ერთისთვის შეიძლება, რატომ არ შეიძლება სხვებისთვის? დარწმუნებული ვარ, ალბათ, ამ მრავალსართულიანი სახლის მშენებლობისთვის ყველა საჭირო იურიდიული თუ ტექნიკური დოკუმენტი წესრიგშია (მენაშენეებმა ჭკუა ისწავლეს) გარდა ერთისა, რომელიც ოფიციალური დოკუმენტაციის ნუსხაში არ შედის, — ესაა პროფესიული სინდისი. როდესაც „მზიურის“ ავტორები (ერთი ჯგუფი), რომლებიც ვალდებულნი არიან დაიცვან ის ხელყოფისაგან, გარიგებას ამჯობინებენ და ძლევამოსილ გამარჯვებამდე მიჰყავთ საქმე. წარმოდგენილი მაქვს, თუ რა „პრინციპულები“ იქნებოდნენ ისინი და რა ქარ-ბორბალას დაატეხდნენ თავზე სხვა არქიტექტორს თუკი ის, თუნდაც, გულში გაიელვებდა ასეთ რამეს. ჭავჭავაძის პირველმა ჩიხმა იმდენი დამატებითი დატვირთვა მიიღო (ახალი ობიექტების სახით), რომ ადრინდელ მოსახლეობას უკვე მნიშვნელოვანი დისკომფორტი შეექმნა.

ზემოხსენებული ყველა ობიექტი „თბილისის ისტორიული ნაწილის სახელმწიფო დაცვის“ და „თბილისის განაშენიანების რეგულირების“ საზღვრებშია მოქცეული და მას, როგორც არქიტექტურულ-ქალაქგეგმარებით ძეგლს სახელმწიფო საგანგებო ნორმატიული აქტით იცავს, ამ ზონებში პროექტების დამტკიცების პროცედურა და მშენებლობა მკაცრად რეგლამენტირებულია. აი, რა საზღვრებია ეს: „თბილისის ისტორიული ნაწილის სახელმწიფო დაცვის ზონა“: ჩრდილო-სამხრეთის ღერძზე — 300 არაგველის ობელისკიდან საკონცერტო დარბაზამდე (ფილარმონია). აღმოსავლეთით — მტკვარი, დასავლეთით — მთაწმინდის ფერდობი. „სახელმწიფო დაცვის ზონა“ გადადის მტკვრის მარცხენა სანაპიროს მიმდებარე ტერიტორიაზე: ორთაჭალჰესი, მეტეხის პლატო მიმდებარე უბნებით (რიყე, ბარათაშვილის აღმართი. საარბრიუკენის მოედანი მიმდებარე უბნით). „თბილისის განაშენიანების რეგულირების“ ზონა: გმირთა მოედანი, სტადიონი, რკინიგზის სადგური და ა. შ. საზღვრების სქემა და აღწერა თან ერთვის დადგენილებას (№76, 29 იანვარი, 1985 წ). რომ არ იყოს საკითხის თვითნებური ინტერპრეტაცია, საქართველოს ურბანისტთა ასოციაციამ და საქართველოს არქიტექტორთა კავშირმა იურისტებს მიმართა ამ დოკუმენტის ძალმოსილების თაობაზე. აი, ამ ექსპერტიზის დასკვნითი ნაწილი: „1985 წლის 29 იანვრის №76 დადგენილება „ქ. თბილისის ისტორიული ნაწილის სახელმწიფო დაცვის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ“ ძალაშია და მასში გათვალისწინებული ნორმებისა და დებულებების **დარღვევა იწვევს პასუხისმგებლობას მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად“.** კანონი ითხოვს: „ქალაქის ისტორიული ნაწილის, როგორც ისტორიულად ჩამოყალიბებული ორგანიზმის შენარჩუნებას (შესაბამისი გეგმარებითი სტრუქტურით, ხასიათით, მასშტაბით, სიტუაციით და ლანდშაფტით)“ და ა. შ. ასევე, კანონის მოთხოვნაა შევინარჩუნოთ ისტორიული ქუჩების ქსელი, განაშენიანება, ლანდშაფტი, ასევე აღვადგინოთ „დაკარგული ელემენტები“, აუცილებელია განთავისუფლდეს ზონა შენობა-ნაგებობისაგან, რომლებთაც დისონანსი შეაქვთ ისტორიულ გარემოში“. ე. ი. არათუ შევქმნათ ახალი „დისონანსი“, არამედ დავანგრიოთ არსებული, თუკი ამდაგვარი რომ არსებობს. შემდეგ: „ისტორიულ განაშენიანებაში ჩამოყალიბებული ქუჩების ქსელის, განაშენიანების ხასიათის და მასშტაბის შეცვლის საკითხი (თუკი ამის აუცილებლობა დადგება) დასაბუთებული უნდა იყოს არქიტექტურულ-მხატვრული თვალსაზრისით, ინჟინრული და ეკონომიკური გაანგარიშებებით, აუცილებლად **ალტერნატიული ვარიანტების წარმოდგენით და შეჯერებით — ყველაფერი ეს აუცილებლად უნდა იყოს წინასწარ შეთანხმებული ძეგლთა დაცვის სახელმწიფო ორგანოებთან“.**

უახლოესი წლების ჩვენს არქიტექტურულ პრაქტიკაში ყველა ზემოხსენებული მოთხოვნა უგულებელყოფილია, უგულებელყოფილია გამომწვევი თავხედობით. ადგილი აქვს წმინდა წყლის ურბანოციდს. რა უგულებით დაირღვა „თბილისის ისტორიული ნაწილის სახელმწიფო დაცვის“ და „თბილისის განაშენიანების რეგულირების“ ზონებში „ისტორიულად ჩამოყალიბებული გეგმარებითი სტრუქტურა, მასშტაბი, ხასიათი, სილუეტი და ლანდშაფტი“? რომელი ალტერნატიული პროექტი იქნა განხილული აბანოთუბანში, ყოფილი კომკავშირის ხეივნის შესასვლელთან, ასათიანის ქუჩაზე, მთაწმინდის ფერდობთან? საინტერესოა, ვინ იყვნენ რეცენზენტები, ვინ და რა წესით შეითანხმა ეს პროექტები?

არ გავიმეორებ წარსულის ფარსს, როდესაც არ არსებობდა ცუდი მოსწავლე, არამედ იყო ცუდი მასწავლებელი, როდესაც კოლმეურნის ცოლის მორალური გადახრისთვის სჯიდნენ კოლმეურნეობის თავმჯდომარეს და ა. შ. უნდა დამთავრდეს კოლექტიური უპასუხისმგებლობის ერა, ამიტომ ამ საქმეში ნუ დავადანაშაულებთ ბ-ნ პრეზიდენტს, სახელმწიფო მინისტრს, ქალაქის მერს და პრემიერს. ქალაქის არქიტექტურული პროცესის მართვა ევალება ქალაქის არქიტექტურულ სამსახურს, მთავარ არქიტექტორს თავისი 80 კაციანი შტაბით და სარაიონო სამსახურებით, ისტორიულ ნაწილში ასეთივე, უფრო მეტიც კი, პასუხისმგებლობა აკისრია ძეგლთა დაცვის მთავარ სამმართველოს, მშენებლობაზე ზედამხედველობას ახორციელებს არქიტექტურულ-სამშენებლო კონტროლის დეპარტამენტი. ამ პროექტებს ჰყავთ ავტორები, რეცენზენტები, ეს პროექტები დაამტკიცა ქალაქის მთავარმა არქიტექტორმა, მაშ, რატომ ვეძებთ დამნაშავეებს დასალიერში, დავიხედოთ ცხვირწინ. დაგვძალეს? დაგვემუქრნენ? აღექით და გადადექით! გარიგება არჩიეთ? — კეთილი ინებეთ და პასუხიც აგეთ. ჩემს მიერ მოხმობილ და სხვა მრავალ არქიტექტურულ თვითნებობას, თავაშვებულობას, რაც არ უნდა ვეცადოთ, ვერ ჩავტევთ „შემოქმედებითი წარუმატებლობის“ რბილ მცნებაში. ეს ფაქტები ქვეყანაში გამეფებული მტაცებლური ინსტინქტების, კორუფციის, ლეგალიზებული აღება-მიცემობის, სახელმწიფო მოხელეების კერძო პირთან „შეკრის“ შედეგია; შეთქმულებაა საზოგადოებრივი ინტერესების, მათი უფლებების წინააღმდეგ. ასობით მაგალითის მოყვანა შეიძლება სახელმწიფო მოხელეების მიერ საზოგადოებრივი სკვერების, ბაღების „პრივატიზაციისა“ (პროცესი ახლაც გრძელდება). მტკვრის ორივე სანაპიროზე არ დარჩა არც ერთი ცარიელი ადგილი, ყველა ამოიყორა კაფე-რესტორნებით და ბენზინის გასამართი სადგურებით, ყველაფერი შემორაგვულ-შემოღობილია. საზოგადოება ლობეებიდან შესცქერის გუშინდელ „საერთო სახალხო საკუთრებას“.

რას აკეთებდა არქიტექტორთა კავშირი?

არ დაველოდები მკითხველის შეკითხვას. — რას აკეთებდა არქიტექტორთა კავშირი, პროფესიული საზოგადოება, როდესაც ასეთი დარღვევები ხდებოდა, რატომ ბობოქრობთ ასე გვიან? 1995 წლიდან მოყოლებული, კავშირმა ამ საკითხს მიუძღვნა რამდენიმე პლენუმი და კონფერენცია, უმკაცრესი შეფასება მიეცა ყოველ ფაქტს — კონფერენციები, „ქართული არქიტექტურა გარდამავალ ეტაპზე. რეალობა და პერსპექტივები“ (15.05.1996 წ). „მტკვარი და თბილისი“ (22.23.05.1997 წ.), გაფართოებული პლენუმი „არქიტექტურული პროცესები გარდამავალ ეტაპზე.— თბილისის მაგალითზე“. (18.05.1998 წ.) მოეწყო 40-მდე გადაცემა რადიოთი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს თვალსაჩინო არქიტექტორებმა. თანამედროვე არქიტექტურის პრობლემებზე, „საქართველოს რესპუბლიკაში“ „ლიტერატურულ საქართველოში“, „თბილისში“, „დილის გაზეთში“, „ქომაგში“, „ალიაში“, „დრონში“, ჟურნალ „ხელოვნებაში“ გამოქვეყნდა 100-მდე უმწვავესი სტატია და ინტერვიუ, არაფერს ვამბობ არქიტექტორთა გარკვეული ნაწილის უკომპრომისო ბატალიებზე არქიტექტურულ საბჭოებზე. „წერე და იკითხე“ — სამწუხაროდ, ესაა დღევანდელობის განმსაზღვრელი ლოზუნგი.

როდემდე უნდა გაგრძელდეს ასე?

იქნებ, საბაზრო ეკონომიკა, კერძო კაპიტალი და ეროვნული კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების ინტერესები გარდაუვალ კონფლიქტში არიან ერთმანეთთან? საქართველოზე ადრე ასეულობით ქვეყანა დაადგა საბაზრო ეკონომიკის გზას. იმ ქვეყნებმა, რომლებმაც დაიცვეს თავიანთი კულტურა და ეროვნული ღირსება, არ გამოიჩინეს მონური მორჩილება, ხელი არ აიღეს პროფესიულ და მოქალაქეობრივ ნამუსზე, მათ უცხოური კაპიტალიც და საბაზრო ეკონომიკაც ჩააყენეს თავისი ქვეყნის სამსახურში, ვინც არ გაუფრთხილდა ღირსებას, საბაზრო ეკონომიკამ პირწმინდად გააჩანაგა და დაუკარგა საკუთარი სახე. ობიექტურად ეროვნული და უცხოური კაპიტალის (ინვესტორის) ინტერესები არ ეწინააღმდეგებიან ერთმანეთს და არც დამატებით სახსრებს ითხოვენ, მთავარია სწორი, ერთნიშნა პოზიცია პრინციპულ საკითხებზე. ამის დადასტურებაა მსოფლიოს ასეულობით ისტორიული ქალაქი (დუბროვნიკი, ასიზი, პოტასი, ბერგენი, ვისკირხე, ქვედლინბურგი, ველიკო ტირნოვო ამსტერდამი, მაიზენი, მატრი, ბერნი, ბურგასი, ტოლედო, ვენეცია, სან ჯიმინიანო, ვალეტა, საბერძნეთის მთელი რიგი კუნძულები, ქ. კუსკო პერუში და ქ. სუკრე ბოლივიაში, პრაღის ისტორიული ბირთვი, პარიზი, ვატიკანი, ვილნიუსის და ტალინის ისტორიული ნაწილები და ასეულობით სხვა მრავალი ქალაქი და არქიტექტურული წარმონაქმნი).

იმის საილუსტრაციოდ, რომ აუცილებელია რადიკალური ცვლილებები არქიტექტურულ-სამშენებლო პროცესის მართვაში და იმის ნათელსაყოფად რომ, ეს ჩემი მყარი პოზიციაა (რა თქმა უნდა, საერთაშორისო გამოცდილების საფუძველზე), და არა დროისმიერი განწყობილება, მოვიყვან ამონარიდებს ადრინდელი პუბლიკაციებიდან. განვლილმა წლებმა ოდნავადაც ვერ შეცვალეს ჩემი დამოკიდებულება ამ საკითხისადმი.

„ტოტალიტარული სახელმწიფოს წესებით არქიტექტურული პროცესებიც მართვა სრული ანაქრონიზმია. დღეს ამ პროცესს მართავს მთავარი არქიტექტორი — პიროვნება. ის კი უნდა მართოს კანონმა. არ არსებობს კანონი, თამაშის წესი, რეგლამენტი, გზა ეხსნება უკანონობას, სუბიექტივიზმს. იფურჩქნება ფეოდალის მენტალიტეტი — მინდა მოგცემ, მინდა არა, ეს კი პირდაპირ განსაზღვრავს კორუფციას და აღებ-მიცემობას. უნდა დამთავრდეს „კარგი და ცუდი ბიჭის“ ეპოქა. მხოლოდ ასე შეიძლება არქიტექტურის, საერთოდ პროფესიის დაცვა სუბიექტივიზმის, მერკანტილიზმის, კლანურობის და მაფიისაგან. მხოლოდ კანონის უზენაესობით და პატივისცემით შეიძლება იმ დამანგრეველი, სტიქიური ინსტინქტების მოთოკვა, რომელსაც დღეს ადგილი აქვს მოქალაქეების მხრიდან ქალაქის ინტერესების საწინააღმდეგოდ“ — (1998 წ.) — ყველაფერ ამას დღესაც უცვლელად ვადასტურებ, ოღონდ სიტყვა „მოქალაქეების“ შემდეგ ჩავამატებ — „და სახელმწიფო მოხელეების“.

„იქნებ ერთმა კითხვამ მოჰფინოს ნათელი ჩემს შორიდან დაწყებულ სათქმელს. რატომ არ ჰყავს არქიტექტურული საბჭო და მთავარი არქიტექტორი პარიზს, ლონდონს, რომს, ბუენოს-აირესს, ნიუ-იორკს, სიდნეის და ა. შ. ამ გამოერიცხავ, რომ სადმე, რომელიმე ქვეყანაში, რომელიმე ქალაქში არქიტექტურის და მშენებლობის საქმეთა გამგებელს, რომელიც ყველა ქალაქშია, ერქვას „მთავარი არქიტექტორი“, მაგრამ დანამდვილებით შემიძლია ვთქვა, **რომ ქალაქის მთავარი არქიტექტორის სამსახური და არქიტექტურული საბჭო იმ სახით, იმ სტატუსით, იმ უფლებით, როგორც ეს ჩვენთან და ყოფილი სოციალისტური ბანაკის ქვეყნებში იყო, არსად არ არსებობს და ეს სავსებით ლოგიკურია, ამას გამორიცხავს საზოგადოებრივი ურთიერთობის წესი. ზემოთხსენებული სტრუქტურები ტოტალიტარული სახელმწიფოს ერთ-ერთი რგოლი და მისი ინტერესების ერთგული დარაჯი, უსახურობის, ერთფეროვნების, საავტორო უფლებების და შემოქმედებითი ინდივიდის დათრგუნვის საშუალება გახლდათ.“** (1994 წ.).

ვახტანგ დავითაია.

სურათებზე: მშენებარე სახლი ასათიანის ქუჩაზე. მშენებარე სახლი მთაწმინდის ფერდობზე.

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 172.

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 173. ხუთშაბათი, 29 ივნისი, 2000 წელი.

მოსახლეობა

გვემუქრება თუ არა „დემოგრაფიული ზამთარი"?

სიტუაციური ანალიზი

ჩვენი წინაპრები განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ ოჯახის სიწმინდეს და ასეთ ოჯახს ერისა და ქვეყნის საფუძვლად მიიჩნევდნენ. ამიტომ არ არის შემთხვევითი, რომ ქალის, როგორც დედის, მეოჯახის, სიწმინდისა და ნამუსის, როგორც სიცოცხლის მუდმივი და განახლებადი წყაროს კულტი აგრერიგად გამოიკვეთა მთელ ქართულ მწერლობაში. ძველ ქართულ საერო აპოფთეგმურ ლიტერატურაში შემთხვევით როდია ნათქვამი: „ქალისა მზითევი არს სიწმინდე და ნამუსი". არც ახალგაზრდობისადმი შემდეგი დარიგებაა შემთხვევითი: „ცოლი ღირსი ირჩიე... და მზითვად ბუნება იკითხე მისი".

მოკვდაობა და სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა. საქართველოში ტრადიციულად მოკვდაობის დონე მნიშვნელოვნად დაბალი იყო როგორც მეზობელი, ისე ევროპის მრავალ ქვეყანასთან შედარებით. ამიტომ შობადობის დაბალი დონის მიუხედავად, გასულ საუკუნეებში და ამ საუკუნის პირველ ნახევარშიც მოკვდაობის დაბალი დონის გამო მოსახლეობის ბუნებრივი მატების მაჩვენებლით საქართველო უსწრებდა კიდევაც რუსეთს, სომხეთსა და აზერბაიჯანს. მაგალითად, 1940 წელს ყოფილ საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკებს შორის მოკვდაობის ყველაზე დაბალი დონე საქართველოში იყო (8,8 პრომილე) — 2-ჯერ და მეტად ნაკლები როგორც საშუალო, ისე თითქმის ყველა რესპუბლიკის მაჩვენებელთან შედარებით. ამიტომ, მიუხედავად იმისა, რომ შობადობა ბევრად მაღალი იყო რუსეთსა და აზერბაიჯანში, ამ წელს საქართველოში მოსახლეობის ყოველ ათას კაცზე ბუნებრივი მატება 18,6 კაცს შეადგენდა, მაშინ, როდესაც ეს მაჩვენებელი რუსეთში 12,4, ხოლო აზერბაიჯანში 14,7 კაცს უდრიდა.

მოკვდაობის ყველაზე დაბალი დონე საქართველოში 1950-იანი წლების მეორე ნახევარსა და 1960-იან წლებში აღინიშნა (6,3-7,5 პრომილე). შემდეგში იგი უმნიშვნელოდ გაიზარდა, ხოლო უკანასკნელ წლებში ისევ შემცირდა. 1997 წელს მოსახლეობის ყოველ ათას კაცზე 7,7 კაცი გარდაიცვალა. ასეთი დაბალი მაჩვენებელი, როგორც ჩანს, გარდაცვლილთა არასრული აღრიცხვის შედეგია, მაგრამ ეს მაჩვენებელი აღრიცხვის მოწესრიგების შემთხვევაშიც არ შეიძლება, ორ პრომილეულ პუნქტზე მეტად გაიზარდოს. ამ შემთხვევაშიც საქართველოში მოკვდაობის დონე მნიშვნელოვნად დაბალია, ვიდრე რუსეთში, უკრაინაში, ბელორუსიაში, ბალტიისპირეთის ქვეყნებსა და ევროპის თითქმის ყველა სახელმწიფოში, რაც გარკვეულწილად მოსახლეობის ასაკობრივ სტრუქტურაში მომხდარი ცვლილებების შედეგია.

უკანასკნელ წლებში მოკვდაობამ მნიშვნელოვანი ასაკობრივი ცვლილება განიცადა. კერძოდ, 1996 წელს საქართველოში მოკვდაობის მოდალური ინტერვალი 65-69 წლებს უდრიდა, მაშინ, როდესაც 1887 წელს ყველაზე მეტი ადამიანი 75-79 წლების ასაკობრივ ინტერვალში გარდაიცვალა. ამავე წელს მოსახლეობის მოდალური სიცოცხლის ხანგრძლივობა 78 წელს, ხოლო 1996 წელს 69 წელს შეადგენდა. **მეტად მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ ქვეყანაში მძიმე ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის მიუხედავად, მნიშვნელოვნად შემცირდა მთელ გარდაცვლილებში შრომისუნარიან ასაკში გარდაცვლილთა წილი.** ამ მოვლენაში არ შეიძლება ეჭვი შევიტანოთ. არასწორი აღრიცხვის შემთხვევაში რეალურად გარდაცვლილთა 80 პროცენტიც სავსებით საკმარისია ანალიზისა და ობიექტური დასკვნის გასაკეთებლად, რადგან დიდ რიცხვთა კანონი გამორიცხავს ყოველგვარ ალბათობას. შესაბამისი სტატისტიკური მონაცემების ანალიზმა გვიჩვენა, რომ 1998 წელს გარდაცვლილთა საერთო რაოდენობაში 15-59 წლების ასაკში გარდაცვლილთა წილმა 18,9 პროცენტი შეადგინა, მაშინ, როდესაც ეს მაჩვენებელი 1987 წელს 22,9 პროცენტს ანუ ოთხი პროცენტული პუნქტით მეტს უდრიდა. ასეთი შემთხვევები ეკონომიკური დაქვეითების დროს ევროპის ქვეყნებშიც შეინიშნებოდა, რასაც შრომისუნარიანი ასაკის მოსახლეობის სოციალური გააქტიურებით ხსნიან.

აღსანიშნავია ისიც, რომ **შრომისუნარიან ასაკში ქალებთან შედარებით მაღალია მამაკაცთა გარდაცვალების წილი.** კერძოდ, 1987 წელს ცალ-ცალკე გარდაცვლილ მამაკაცთა და ქალთა მთელ რაოდენობაში 15-59 წლების ასაკში გარდაიცვალა მამაკაცების 31,5 და ქალების 14,3 პროცენტი. შესაბამისი მაჩვენებლები 1998 წელს გაცილებით დაბალი იყო და 26 და 11,4 პროცენტს უდრიდა. საერთოდ კი, 15-59 წლებში გარდაცვლილთა 70,6 პროცენტს მამაკაცები შეადგენდნენ. მამაკაცების საკმაო ნაწილი საპენსიო ასაკამდეც ვერ აღწევს. ამასთან, თუ ახლანდელ საპენსიო ასაკს მივიღებთ მხედველობაში, ამჟამად მამაკაცებისათვის, რომლებმაც მიაღწიეს საპენსიო ასაკს, პენსიაზე ყოფნის ხანგრძლივობა საშუალოდ 13,7 წელს გაგრძელდება, ხოლო ქალებისათვის — 20,2 წელს. ცხოვრების დონის შემცირებამ, ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურების გაძვირებამ, ფსიქოლოგიურმა სტრესებმა, ჰაერისა და წყლის დაბინძურებამ, ალკოჰოლისა და მისი შემცვლელების (სუროგატების) მოხმარებამ, ნარკომანიისა და დანაშაულობათა ზრდამ, უხარისხო კვების პროდუქტებით მოწამვლამ, შეიარაღებულმა კონფლიქტებმა განსაკუთრებით მამაკაცის ნაადრევი სიკვდილიანობა გამოიწვიეს.

მოკვდაობის შესამცირებლად დიდი მნიშვნელობა აქვს მოსახლეობის ეკონომიკური მდგომარეობისა და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესებას. ღარიბ მოსახლეობაში მოკვდაობის მაღალ დონეს ერთდროულად სიღარიბე და არასაკმარისი სამედიცინო მომსახურება განაპირობებს. მატერიალური და ფულადი რესურსების არსებობის პირობებშიც პრობლემად რჩება მათი გამოყენება. მოკვდაობის შესამცირებლად ძნელია პრიორიტეტის მინიჭება ეკონომიკის ან სამედიცინო მომსახურებისათვის. ალბათ, ყველაზე უკეთესი ვარიანტია ერთდროულად უზრუნველვყოთ, როგორც ეკონომიკის, ისე სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესება. მაგრამ საკითხი, რომელიც დაუყოვნებლივ პრაქტიკულ ღონისძიებების გატარებას მოითხოვს, ასე ადვილად არ წყდება. ცხოვრების ძალიან დაბალი დონის პირობებში სამედიცინო დახმარების უზრუნველყოფა სასურველ ეფექტს მაინც არ იძლევა. პრობლემის გადასაწყვეტად საჭიროა მოიძებნოს საშუალო ვარიანტი. უპირველეს ყოვლისა, აუცილებელია, მოცემულ პერიოდში რეალური შესაძლებლობის ფარგლებში იაფი, მაგრამ სამაგიეროდ, დიდი ეფექტის მქონე სამედიცინო ღონისძიებების გატარება ეკონომიკური ხასიათის ღონისძიებებთან ერთად.

დღეს სახელმწიფომ ან პარლამენტმა არ შეიძლება არ მიიღონ შესაბამისი გადაწყვეტილება მოკვდაობის შესამცირებლად და შევინარჩუნოთ მისი უცვლელი დონე იმ მოტივით, რომ მოკვდაობის შემცირება ძალიან ძვირი დაუჯდებათ ცოცხლად დარჩენილებს. როგორც ფრანგი დემოგრაფი ა. სოვი აღნიშნავს, ვერც ერთი ფინანსისტი, როგორი მკაცრიც არ უნდა იყოს იგი, უარს ვერ იტყვის სახსრებზე, რომლებიც აუცილებელია ბავშვთა მოკვდაობის შესამცირებლად, თუ რა თქმა უნდა, დამტკიცებული იქნება, რომ აღნიშნული თანხებით გადაარჩენს გარკვეული რაოდენობის ბავშვთა სიცოცხლეს. რაც არ უნდა დიდი იყოს ამ შემთხვევაში დანახარჯები, არ შეიძლება ბავშვს გამოვუტანოთ სიკვდილის განაჩენი, რათა უზრუნველვყოთ ცოცხლად დარჩენილთა უფრო უკეთესი ცხოვრება.

ჩვენთან ჯერ კიდევ მაღალია ბავშვთა მოკვდაობა. ყოველწლიურად ერთ წლამდე ასაკში 1000-მდე ბავშვი იღუპება. დიდია მკვდრადშობილთა რაოდენობაც. ბავშვთა აღზრდისა და სათანადო ცოდნის გავრცელებისათვის დამატებითი ძალისხმევის პირობებში შეიძლებოდა რამდენიმე ასეული ბავშვის სიცოცხლის გადარჩენა. მაგრამ ზოგჯერ არცთუ ყოველთვის გამართლებული გართობის მოთხოვნილებებიც კი მაღლა დგანან ჯანმრთელობის დაცვის საჭიროებებზე. ასეთ შემთხვევაში, საზოგადოებრივ სოლიდარობას, რომელიც, მიუხედავად იმისა, რომ არ არის ისეთი ძლიერი, როგორიც ოჯახური სოლიდარობა, უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. რაც უფრო შეკავშირებულია საზოგადოება, მით უფრო უწევს იგი დახმარებას ადამიანს, ზრუნავს მისი სიღარიბის ტვირთის შესამსუბუქებლად. საზოგადოებრივი სოლიდარობა გამოიხატება სხვადასხვა სოციალური დახმარების ფორმით.

ჩვენს საუკუნეში მნიშვნელოვნად შემცირდა მოკვდაობა. ამასთან, არსებითი ძვრები მოხდა მოკვდაობის გამომწვევი მიზეზების განაწილებაში, საგრძნობლად შემცირდა მოკვდაობა ინფექციური და პარაზიტული დაავადებების შედეგად. სამაგიეროდ მოსახლეობის მოკვდაობის მიზეზთა შორის გაიზარდა ქრონიკულ დაავადებათა წილი. ამჟამად, მოკვდაობის შემთხვევათა დიდი უმრავლესობა (80-90 პროცენტი) გულ-სისხლძარღვთა დაავადებაზე, ავთვისებიან სიმსივნეებზე, სასუნთქი ორგანოების სნეულებებზე, უბედურ შემთხვევებზე, მოწამვლასა და ტრავმებზე მოდის. ამასთან, კანონზომიერება ასეთია: რაც უფრო დაბალია მოკვდაობის დონე, მით უფრო დიდია გულ-სისხლძარღვთა და ავთვისებიანი სიმსივნეებით დაავადების შედეგად გარდაცვლილთა რაოდენობა. ეს იმით აიხსნება, რომ განსაკუთრებით ბავშვებში ინფექციური პარაზიტული დაავადებებით მოკვდაობის შემცირების შედეგად, ადამიანთა სულ უფრო მეტი რაოდენობა აღწევს მოხუცებულობისა და ხანდაზმულობის ასაკს, ამ ასაკში კი გულ-სისხლძარღვთა და ავთვისებიანი სიმსივნეებით დაავადების ალბათობა მაღალია.

ქვეყანაში სისხლის მიმოქცევის ორგანოების დაავადება მოკვდაობის მიზეზთა შორის პირველ ადგილზეა. თუ ყოფილ საბჭოთა კავშირში 1939 წელს გულსისხლძარღვთა დაავადებით გამოწვეული მოკვდაობა გარდაცვლილთა მთელი რაოდენობის 11 პროცენტს უდრიდა, 1959 წელს ამ მაჩვენებელმა 36 პროცენტი, ხოლო 1988 წელს 56 პროცენტი შეადგინა. ჩვენს ქვეყანაში ეს მაჩვენებელი 65 პროცენტს უდრიდა. ამასთან, მნიშვნელოვნად იზრდება ამ მიზეზით გარდაცვლილთა რაოდენობაც. სულ რაღაც 30 წლის განმავლობაში, 1960-1990 წლებში სისხლის მიმოქცევის ორგანოების დაავადების შედეგად გარდაცვლილთა რაოდენობა 12 ათასიდან 30 ათასამდე ანუ 2,5-ჯერ გაიზარდა.

1997 წელს სისხლის მიმოქცევის სისტემის დაავადებით საქართველოში 25 767 კაცი გარდაიცვალა, ანუ გარდაცვლილთა მთელი რაოდენობის 68,4 პროცენტი. მოკვდაობა ამ დაავადებათა კლასის მიხედვით სოფლად გაცილებით მაღალია ყველა ასაკობრივ ჯგუფში, ვიდრე ქალაქად. განსაკუთრებით იზრდება მოკვდაობა სისხლის მიმოქცევის დაავადებებით ასაკთან ერთად. მაგალითად, 1990 წელს შესაბამისი სქესისა და ასაკის ყოველ 100 000 კაცზე 30-34 წლის ასაკში 66 მამაკაცი და 33 ქალი გარდაიცვალა, ხოლო 80-84 წლების ასაკში — 19342 მამაკაცი და 17922 ქალი. საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ 1996 წლების ამ დაავადებით ყველაზე მეტი ადამიანი 70-74 წლების ასაკობრივ ინტერვალში გარდაიცვალა, მაშინ როდესაც 1987 წელს სისხლის მიმოქცევის სისტემის დაავადებებით გარდაცვლილთა მოდალური ინტერვალი 80-84 წლები იყო.

სპეციალურ ლიტერატურაში გამოთქმულია მოსაზრება, რომ ადამიანის ჯანმრთელობაზე ფსიქიკური და ემოციური ფაქტორის გავლენა შეუნელებელ ყურადღებას მოითხოვს და ეს მარტო ჯანმრთელობის დაცვის მუშაკებს როდი ეხებათ. ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში უნდა ვერიდოთ დაძაბული ნერვულ-ფსიქიკური სიტუაციების შექმნას. უნდა შევეცადოთ ყოველგვარ მდგომარეობაში შევინარჩუნოთ ემოციური წონასწორობა, რათა სხვისი ფსიქოლოგიური ტრავმის წყაროც არ გავხდეთ. დადასტურებულია: რაც უფრო მკვეთრია ნერვული დაძაბულობა, დაღლა, მით უფრო მაღალია გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაავადების პროცენტი. ამასთან, ადამიანთა ცხოვრების წესზე დიდ გავლენას ახდენს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი: იზრდება წარმოების ტექნიკური შეიარაღების დონე და ინფორმაციის მოცულობა, მაღლდება რიტმი, დიდდება ფსიქიკური დატვირთვა და ა. შ.

ამრიგად, გულ-სისხლძარღვთა დაავადების წინააღმდეგ ბრძოლა დიდი სახელმწიფოებრივი, სოციალური და, ბუნებრივია, უაღრესად ჰუმანური პრობლემაა. ამ ბრძოლაში არსებითი მნიშვნელობა აქვს მოსახლეობის ჰიგიენურ აღზრდას, ფართო პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელებას. აკადემიკოს ე. ჩაზოვს საზოგადოებისათვის ამ პრობლემის გადაწყვეტის მნიშვნელობის შესახებ შემდეგი მაგალითი მოჰყავს: ისეთ პიროვნებებში, რომელთაც აქვთ რისკის სამი ფაქტორი — ქოლესტერინის ცვლის დარღვევა, მომეტებული არტერიული წნევა და თამბაქოს წევის ჩვევა, სიკვდილიანობა გულის იშემიური დაავადებებისგან თითქმის ათჯერ უფრო მაღალია, ვიდრე იმ პიროვნებებში, რომელთაც არა აქვთ ეს ფაქტორები. ადვილია დავინახოთ, როგორი იქნება წარმატებები მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვაში, თუ მივაღწევთ რისკის მხოლოდ ამ ფაქტორების აღმოფხვრას.

ანზორ თოთაძე.

(გაგრძელება იქნება).

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ" № 171-172.

ვიზა და კანონი

შეერთებულ შტატებში რომ გაემგზავრო, კონსული უნდა დაარწმუნო

საიდუმლო არ არის, რომ საქართველოს მოქალაქეთა გარკვეულ ნაწილს შეერთებულ შტატებში დროებით გამგზავრების სურვილი აქვს. არც ის არის, საიდუმლო, რომ მათი დიდი უმრავლესობა ყოველდღიური ცხოვრების სიდუხჭირით გაწამებული ემურება ოკეანის გაღმა.

ამერიკის შეერთებული შტატების კონსული სტივენ ფეიგენი — ერთგვარად სინანულსაც კი გამოთქვამს იმის გამო, რომ ვერ უსრულებს სურვილს ყველას, ვინც საკონსულოში ვიზის მიღება ითხოვს. მაგრამ კონსულის თანამდებობა იმისთვის როდი არსებობს, რომ ყველა მთხოვნელის ნებისმიერი სურვილი დააკმაყოფილოს.

სტივენ ფეიგენთან შეხვედრამ დაადასტურა ეს თვალსაზრისი. შეერთებული შტატების კონსული, კანონის თანახმად, მზად არის გაუშვას ამ ქვეყანაში ყველა, ვინც ამ დაწესებულებაში მივა სათხოვნელად. ან, უფრო ზუსტად თუ ვიტყვით, გაუშვას ყველა, ვინც დაარწმუნებს, რომ არ გადააცილებს ვიზით გათვალისწინებულ ვადას. გასაგებია, რომ ეს არის სავალდებულო პირობა, თუმცა ჩვენს მოქალაქეთა დიდი უმრავლესობისათვის უფრო იოლი იქნებოდა, ლოგიკურად აეხსნა მისთვის საპირისპირო, სახელდობრ კი ის, თუ რატომ სურთ მათ იქ დარჩენა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში. მაგრამ კანონი კანონია და ვიზის მიღების ყოველმა კანდიდატმა, ვისაც საკონსულოში აპლიკანტებს უწოდებენ, უნდა დაამტკიცოს, რომ არ არსებობს ისეთი მიზეზი, რომელიც აიძულებს მას კანონი დაარღვიოს. მაგალითად, ჯერ კიდევ 1954 წელს შეერთებული შტატების კონგრესის მიერ მიღებული „კანონი ემიგრაციისა და ნატურალიზაციის შესახებ" გვაუწყებს, რომ შეერთებულ შტატებში ჩასვლის ნებისმიერი მსურველი ან პოტენციური ემიგრანტია, ან აპირებს იქ იმუშაოს გაურკვეველი დროის განმავლობაში. „ამიტომ აპლიკანტის ამოცანაა ყოველგვარი ეჭვი გაგვიქარწყლოს, ანუ მან უნდა დაამტკიცოს, რომ შეერთებულ შტატებში ემიგრაცია და მუშაობა არა აქვს მიზნად დასახული",— თქვა ბატონმა ფეიგენმა. ამისათვის საჭიროა დამაჯერებელი არგუმენტები, რომლებიც მოწმობს, რომ აპლიკანტისათვის ან უაზრობაა ემიგრაცია ან არ არის სასურველი. უფრო ხშირად ასეთი არგუმენტი შეიძლება იყოს სამუშაო კარგი ანაზღაურებით, ან ცხოვრების კარგი პირობები, აგრეთვე, რა თქმა უნდა, ის, რომ აპლიკანტი დაოჯახებულია. ერთი სიტყვით, დიდი მნიშვნელობა აქვს აპლიკანტის სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობას. რა თქმა უნდა, არის ხოლმე შემთხვევები, როცა შეერთებულ შტატებში დადგენილ ვადას გადააჭარბებს მდიდარი კაცი, პირიქით, ხელმოკლე მოქალაქე დროულად და უყოყმანოდ აპირებს დაბრუნებას. პირველი იღებს ვიზას, თუმცა, მორალის თვალსაზრისით, არ იმსახურებს მას, მეორე კი ვერ იღებს, მიუხედავად იმისა, რომ იმსახურებს მას და არც საკონსულოს მოტყუებას აპირებს. კონსულისათვის განსხვავება ის არის, რომ პირველ შემთხვევაში ნანობს, რადგან ვიზა მისცა ადამიანს, რომელსაც დაუჯერა და მოტყუვდა, მაგრამ თავს იმით იმშვიდებს, რომ კანონი არ დარღვეულა. საქმე კი ის არის, რომ კანონი დაირღვა იმ შემთხვევაშიც, როცა ვიზაზე ადამიანს უარი უთხრეს ეკონომიკური თვალსაზრისით, უფრო მარტივად რომ ვთქვათ, იმის გამო, რომ მუდმივ საცხოვრებელ ადგილზე იგი მატერიალურ გასაჭირს განიცდის. კონსული კი ვეღარ შეიტყობს იმას, რომ ეს უკანასკნელი პატიოსანი ადამიანი იყო: ის, ვინც ვერ გაემგზავრა, დაბრუნებაც არ სჭირდება. წინასწარ ამის ცოდნა შეუძლებელია, ინტუიცია კონკრეტულ ქვეყანაში მუშაობის გამოცდილებასთან ერთად ეხმარება კონსულს ისეთი შეფასება მისცეს პიროვნებას, რომელიც საშუალებას აძლევს ამ უკანასკნელს მიიღოს გამგზავრების უფლება. ავტორისათვის ცნობილია შემთხვევები, როდესაც ვიზა მიუღიათ ახალგაზრდა, ხელმოკლე და უცოლშვილო ახალგაზრდებს. ალბათ, მათ შეძლეს დაერწმუნებინათ კონსული (ლაპარაკია ბატონ ფეიგენის წინამორბედზე), მაგრამ ეს უკვე დამოკიდებულია პირად თვისებებზე, წინა კონსულმა, რა თქმა უნდა, ახალ კონსულს გააცნო საქმის ვითარება და ადგილობრივი სიტუაციის თავისებურებანი. მაგალითად ის, თუ რა კატეგორიას განეკუთვნებიან შეერთებულ შტატებში გამგზავრების მოსურნენი, რა მიზნები ამოძრავებთ მათ და ა.შ. მაგრამ მთავარი ის არის, რომ კანონის, როგორც ამ პროცესის ძირითადი რეგულატორის ერთგულება დაცულია. „არაფრის შეცვლა არ დამჭირდება,— თქვა სტივენ ფეიგენმა.— მით უფრო, რომ ჩვენ ერთ კანონს ვემორჩილებით". თუმცა ამერიკის კონსული არ უარყოფს, რომ არის ხოლმე მცდარი გადაწყვეტილებები ვიზების გაცემის შემთხვევაშიც. ასეთ სამსახურში ყველაფერს ვერ გაითვალისწინებ. თუმცა ზოგიერთი აპლიკანტის უკმაყოფილება გასაგებია, თუ მათ მართლაც უსამართლოდ მოექცნენ. ასეთი მოსაზრებაც საკმაოდ სადავოა იმ უამრავი ადამიანის ფონზე, ვინც მიიღო ვიზები და შემდეგ შეერთებულ შტატებში დარჩა. მით უმეტეს, რომ ამერიკის ხელისუფლებას არანაირი პრეტენზია არა აქვს იმათ მიმართ, ვინც არალეგალურად დარჩა იქ, და, მით უმეტეს, იმათ მიმართ, ვინც მალე მოახდინა შეერთებულ შტატებში თავისი ყოფნის ლეგალიზაცია გათხოვების, ან ცოლის მოყვანის მეოხებით.

უნდა გვახსოვდეს, რომ ნებისმიერ ქვეყანაში არალეგალურ ცხოვრებას თავისი უარყოფითი მხარეები აქვს, და ამით არც შეერთებული შტატებია გამონაკლისი. რაც უფრო მეტი „არალეგალურად მცხოვრების" კონცენტრაცია ხდება გარკვეულ ტერიტორიაზე (ქალაქი, შტატი), მით უფრო უარესია მუშაობის, და, მაშასადამე, ცხოვრების პირობებიც. ამას შეიძლება მოჰყვეს კონფლიქტები ურთიერთობის გამწვავების, მოუთმენლობისა და ნევროზულობის გამო. აგრეთვე შეიქმნას ადამიანის უფლებათა დარღვევის პრეცედენტები, რაც შეერთებული შტატებისთვის დაუშვებელია. არალეგალურ სამართლებრივ ბაზაზე ქვეყანაში ყოფნა, ცხოვრება და მუშაობა შეიძლება სხვა უსიამოვნების შედეგი გახდეს. „როდესაც იქ მიემგზავრებიან, ყველას თავისი ცხოვრება ნათელ ფერებში ესახება",— თქვა ბატონმა ფეიგენმა.

კონსულს კითხვა დაუსვეს, თუ დავუშვებთ, რომ შეერთებული შტატები ოფიციალურად არ შეზღუდავს სხვა ქვეყნების მოქალაქეთა შეერთებულ შტატებში შესვლის კვოტას, რა შედეგები შეიძლება ამას მოჰყვეს? ახლანდელი ნორმა, თქვა კონსულმა, შეადგენს წელიწადში 100 ათას მოქალაქეს სხვადასხვა ქვეყნიდან. არის კიდევ კვოტა ემიგრაციისათვის. მაგრამ, თუ დავუშვებთ, რომ გაიზარდოს ეს რაოდენობა, წამოიჭრება სერიოზული პრობლემები. არალეგალური მუშაობა ბევრ შემთხვევაში ისედაც დაკავშირებულია მინიმალურ ხელფასთან, ჯანმრთელობისათვის სახიფათო პირობებთან. არის ფირმები და კომპანიები, რომლებისთვისაც ხელსაყრელია დაიქირაონ არალეგალები, ჯერ ერთი იმიტომ, რომ მათ ნაკლებს უხდიან, მეორეც ის, რომ ეძლევათ საშუალება დამალონ მოგება და ნაკლები გადასახადები გადაიხადონ. ასეთ ფირმებს ეძლევათ შანსი გაცილებით დიდი კონკურენცია გაუწიონ იმავე პროფილის დანარჩენ ფირმებს, მაგრამ უკვე უკანონო საფუძველზე. ჰოდა გამოდის, რომ ამავე დროს, წარმოიშვებიან ერთგვარი არალეგალური ფირმებიც, რომელთა საქმიანობა აშკარად ეწინააღმდეგება კანონს, იმ კანონებს, რომლებიც მიიღო შეერთებული შტატების კონგრესმა. კონგრესი კი, შეგვახსენებს ბატონი ფეიგენი, ხალხის არჩეულია.

სტივ ფეიგენისათვის კარგად არის ცნობილი, რომ ძალზე ხშირად ვიზის მიღებაში ადამიანებს თავიანთ სამსახურს სთავაზობენ საეჭვო ფირმები ან ცალკეული პირები. ისინი უსინდისოდ ატყუებენ ადამიანებს და ფულთან ერთად ქრებიან ან ამ ფულს დიდი დაგვიანებით აბრუნებენ, მას შემდეგ, რაც მას თავიანთი ინტერესებისათვის გამოიყენებენ. ისინი, აგრეთვე ენერგიული ადამიანების გარკვეული ფენა ვიზისათვის სამიდან ხუთ ათასამდე დოლარს თხოულობენ. რამე ღონეს თუ ხმარობს საკონსულო ასეთი „საქმიანობის" აღსაკვეთად? გამოთქვამს თუ არა აღშფოთებასა ამის გამო? „ჩვენ ის ორგანიზაცია როდი ვართ, რომელმაც პოლიციასთან ერთად უნდა იმოქმედოს, რადგან ჩვენი საქმიანობა არ ეფუძნება სისხლის სამართალს,— თქვა ბატონმა ფეიგენმა.— მაგრამ ვცდილობთ თვალი ვადევნოთ ასეთი აგენტების მუშაობას". როგორც მან თქვა, რადგან ეს საქართველოს სამართალდამცავი ორგანოების მოვალეობაა.

როცა ზოგიერთ გაზეთში იბეჭდება სტატიები, რომლებშიც გამოთქმულია უკმაყოფილება ვიზებზე უარის თქმის გამო, მათმა ავტორებმა უნდა გაითვალისწინონ, რომ შეერთებული შტატები თავისი ისტორიის განმავლობაში სანიმუშო მონაწილეობას იღებს როგორც ცალკეული ადამიანების, ისე მთელი ხალხების ცხოვრებაში.

ნოდარ ბროლაძე,
საქინფორმის კორ.

გაერო საქართველოში ჰუმანური განვითარების ანგარიშს გამოაქვეყნებს

ჩვენს ქვეყანაში გაეროს განვითარების პროგრამის ძალისხმევით 29 ივნისს გამართული შეხვედრა-დისკუსია 2000 წლის ჰუმანური განვითარების ანგარიშის გამოქვეყნებას მიეძღვნება. შეხვედრის თემაა „ადამიანის უფლებები და ჰუმანური განვითარება" და მას საქართველოში გაეროს მუდმივი წარმომადგენელი მარკო ბორსოტი წარუძღვება. დისკუსიაში მონაწილეობას მიიღებენ სახალხო დამცველი ნანა დევდარიანი, პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვის, მოქალაქეთა პეტიციებისა და სამოქალაქო საზოგადობის მშენებლობის კომიტეტის თავმჯდომარე ელენე თევდორაძე, „ამნესტი ინტერნეიშნლის" თბილისის ოფისის ხელმძღვანელი დავით უსუფაშვილი.

ხარჯებს ბიუჯეტი გაიღებს

თბილისის მთავრობის გადაწყვეტილებით, მიმდინარე წლის 1 ივლისიდან დედაქალაქის გარკვეული კატეგორიის მოსახლეობისათვის კომუნალური მომსახურების ხარჯები ადგილობრივი ბიუჯეტიდან დაიფარება.

შეღავათები მოხმარებულ სასმელ წყალზე, საოჯახო ნარჩენების გატანაზე დაუწესდებათ მრავალშვილიან ოჯახებს, ობოლ ბავშვებს, მარტოხელა დედებს, ინვალიდებს, მარჩენალდაკარგულ ოჯახებს, ომის მონაწილეთა ოჯახებს და მარტოხელა პენსიონერებს. თბილისის მთავრობის დავალებით, ამ კატეგორიის შესაბამისი მოსახლეობის კონკრეტული სიები რაიონული გამგეობების მიერ იქნა დადგენილი.

გაზის ტრანზიტის საკითხს განიხილავს

საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციის პრეზიდენტი ალექსი გოცირიძე ხუთშაბათს ბაქოში მოლაპარაკებებს გამართავს აზერბაიჯანის შახ-დენიზის საბადოს გაზის საქართველოს გავლით თურქეთში ტრანსპორტირების პროექტის რეალიზაციასთან დაკავშირებით.

პრაიმ-ნიუსთან ინტერვიუში მან თქვა, რომ ამგვარად შეიძლება საუბარი ტრანსკასპიური გაზსადენის პროექტის პირველი ეტაპის განხორციელების დაწყებაზე.

მან აღნიშნა, რომ საქართველოში ოპტიმისტურად უყურებენ ტრანსკასპიური გაზსადენის პროექტის პერსპექტივას და მისი განხორციელების ვადები - 2002 წლის ზამთარი -შენარჩუნებული იქნება.

ინფორმაციები მოგვაწოდეს: საქინფორმმა, პრაიმ-ნიუსმა.

ს/ს „მკურნალი 99" აქციონერთა საყურადღებოდ

2000 წლის 21 ივლისს, 16 საათზე გაიმართება ს/ს-ის აქციონერთა საერთო კრება. განიხილება შემდეგი საკითხები:

1) სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების გამოწვევა;

2) ახალი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა. კრება გაიმართება ს/ს-ის იურიდიულ მისამართზე:

ქ. თბილისი, ხეთაგუროვის № 6

კრება მოიწვევა ს/ს-ის 5 პროცენტზე მეტი აქციების პაკეტის მფლობელების მოთხოვნით.

სადისკუსიო კლუბი „პრესა"

პუბლიკაციას არ ვეთანხმებით

გაზეთ „ალიამ" 2000 წლის 8-9 ივნისს დაიბეჭდა „საქართველო თურქეთის ელექტრობაზარს დაიპყრობს". სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილის მ. მენთეშაშვილისა და „საქრუსენერგოს" უფროსის შ. მაისურაძის განცხადებებისა და საკითხის ფაქტობრივი შესწავლის ანალიზით მიღებული შედეგების ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, თავს ვალდებულად ვთვლით განვაცხადოთ:

80-იანი წლების ბოლოს დაიწყო 246 კილომეტრი სიგრძის 500 კვტ ძაბვის „თბილსრესი-სამხრეთ საქართველო-ზესტაფონი" ელექტროგადამცემი ხაზის (ეგხ) მშენებლობა. მოქმედებაში მისი შესვლის შემდეგ საქართველოს ელექტრული სისტემის აღმოსავლეთ რეგიონის მუშაობის საიმედოობა და მდგრადობა მნიშვნელოვნად ამაღლდებოდა. 1992 წელს ამ ხაზის მშენებლობა, საქართველოში მიმდინარე ცნობილი მოვლენების გამო შეწყდა. 80 კილომეტრამდე საერთო სიგრძის პრაქტიკულად დამთავრებული უბნები დღეისთვის გაძარცვულია.

1997 წლიდან სხვადასხვა დონეზე წარმოებს ინტენსიური მოლაპარაკებები საქართველოს, აზერბაიჯანსა და თურქეთს შორის ამ სამი ქვეყნის ენერგოსისტემის დამაკავშირებელი ქსელის აგების თაობაზე. მიღწეულია შეთანხმება „თბილსრესი-ახალციხე", „ზესტაფონი-ახალციხე" (რომლებიც წარმოადგენენ „თბილსრესი-სამხრეთ საქართველო-ზესტაფონის შემადგენელ ნაწილებს) და „ახალციხე-თურქეთის საზღვარი" ხაზების მშენებლობის შესახებ. ეს პროექტი ითვალისწინებს აზერბაიჯანიდან და საქართველოდან (შესაძლებლობის შემთხვევაში) თურქეთში ელექტროენერგიის ექსპორტს. ამასთან ერთად, იზრდება საქართველოს ენერგოსისტემის აღმოსავლეთ ნაწილის მუშაობის საიმედობა.

შემდგომში საქართველოს ენერგოსისტემის დასავლეთ ნაწილის მუშაობის საიმედობისა და მდგრადობის ამაღლებისთვის უნდა აიგოს 500 კვტ ძაბვის ხაზი, რომელიც „იმერეთის" ხაზის პარალელური იქნება.

2000 წლის 17 იანვარს თბილისში ვიზიტად მყოფი რუსეთის ენერგოსისტემის მეთაური ა. ჩუბაისი შეხვდა საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრს დ. მირცხულავას. სხვა საკითხებთან ერთად განიხილეს საქართველოსა და რუსეთს შორის ელექტროენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის საკითხი.

ამ ორი ქვეყნის დელეგაციათა შემდგომი შეხვედრების პათოსიდან ირკვევა, რომ რუსეთს საერთოდ არ აინტერესებს საქართველოს ენერგოსისტემის მდგრადი და საიმედო მუშაობა, მისი ძირითადი ინტერესი რუსეთიდან საქართველოს გავლით თურქეთში ელექტროენერგიის ექსპორტია. ამ მიზნით, ძირითადი აქცენტი გადატანილია „ზესტაფონი-ახალციხე-თურქეთის საზღვრის" 500 კვტ ხაზის მშენებლობაზე. საქართველოს მხარე არაფერს აკეთებს, რომ ნებისმიერი პროექტი, რომელიც განხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე, მომგებიანი იყოს საქართველოსთვისაც. ამის აშკარა დადასტურებაა ქართულ-რუსული მუშა ჯგუფებს შორის მიმდინარე წლის 7 ივნისის შეხვედრის შედეგები. იგი აისახა მუშა ჯგუფის ხელმძღვანელის, საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილის ე. მენთეშაშვილის მიერ ტელეჟურნალისტისათვის მიცემულ ინტერვიუში და გაზეთ „ალიას" ზემოხსენებულ სტატიაში. როგორც ინტერვიუ, ისე სტატია საქართველოს მოსახლეობისათვის თვალებში ნაცრის შეყრაა, რადგანაც მისი მტკიცებით 500 კვტ ხაზი „ზესტაფონი-ახალციხე-თურქეთის საზღვარი" საქართველოს ენერგოსისტემის მუშაობას მნიშვნელოვნად გაზრდის" (ციტატა „ალიადან") და იგი „გარკვეულწილად იმერეთის" პარალელური ხაზია" (ციტატის დასასრ.).

ენერგეტიკაში არცთუ ისე ღრმად ჩახედული კაციც კი მიხვდება, რომ „ზესტაფონი-ახალციხე-თურქეთის საზღვრის" ხაზი ვერავითარ შემთხვევაში ვერ განიხილება, როგორც „იმერეთის" ხაზის პარალელური. მისი ამოქმედებით არათუ გაიზრდება საქართველოს ენერგოსისტემის მუშაობის იმედიანობა, არამედ შემცირდება და შემცირდება მნიშვნელოვნადაც, რადგან:

1. რუსეთიდან თურქეთში გადასაცემი სიმძლავრე (ვარაუდობენ 300-400 კვტ) კიდევ უფრო დაამძიმებს ენგურჰესი-ზესტაფონის კვანძებს შორის პარალელურად მომუშავე 220 და 500 კვტ ძაბვის ხაზების რეჟიმს, გაზრდის მათ ავარიულობას. „იმერეთის" ავარიულად გამორთვა გამოიწვევს აღმოსავლეთ საქართველოს ჩაბნელებას, რაც ბევრჯერ მომხდარა წინა წლების ზამთარში.

2. „ზესტაფონი-ახალციხე-თურქეთის" ელექტროგადამცემი ხაზი საქართველოსთვის ზედმეტი და არაფრის მომცემი ელემენტი იქნება. მის რომელიმე რგოლში წარმოქმნილი ხარვეზები თითქმის ყოველთვის გამოიწვევს ისედაც მდგრადობის ზღვარზე მომუშავე სისტემის პარალიზებას.

3. რუსეთისა და საქართველოს დამაკავშირებელი 500 კვტ ხაზი „კავკასიონი" ზამთრის პერიოდში (პიკური დატვირთვის დროს) ხშირად ავარიულად გამოდის მწყობრიდან და მისი აღდგენა მკაცრი და მძიმე კლიმატური პირობების გამო ჭიანურდება. ასეთ შემთხვევაში საქართველოს ენერგოსისტემა იძულებული იქნება თავისი მომხმარებლის მნიშვნელოვანი გამორთვის ხარჯზე თურქეთს ელექტროენერგიის აუცილებელი მოცულობა მიაწოდოს.

ამრიგად, ელექტროენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ რუსეთ-საქართველოს შორის ჯერჯერობით მიღწეული შეთანხმებები საქართველოს ენერგოსისტემისთვის არაფერს პოზიტიურს არ შეიცავს, აქ უფრო რუსეთის გავლენის ქვეშ საქართველოს მოქცევის პერსპექტივები იკვეთება.

საქართველოს ენერგოსისტემის მუშაობის საიმედობის გაზრდა სხვა საკითხებთან ერთად შესაძლებელი გახდება „თბილსრესი-ახალციხის" 500 კვტ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობის დადებითად გადაწყვეტის და მისი ეტაპობრივად განხორციელების შემდგომ. მხოლოდ ამ საკითხის მოგვარების მერე შეგვიძლია ვილაპარაკოთ საქართველოს გავლით სხვა ქვეყნებში ელექტროენერგიის ექსპორტის შესახებ.

ამასთან ერთად, „თავისუფლებისა და დემოკრატიის ეროვნულ ცენტრში" შემავალი პარტიები და ორგანიზაციები შეშფოთებას გამოვთქვამთ რუსეთ-საქართველოს შორის 2000 წლის 7 აპრილით დათარიღებულ დოკუმენტში წარმოდგენილი ზოგიერთი საკითხის გამო. კერძოდ:

1. არც ერთ ოფიციალურ დოკუმენტში, რომელსაც ხელს აწერს საქართველოს ოფიციალური პირი, ვინც არ უნდა იყოს ის, არ უნდა იხმარებოდეს ტერმინი „სამხრეთ ოსეთი", რაც საქართველოს მხრიდან ქართლის ამ ძირძველი, ისტორიული ნაწილის — ოსეთის ნაწილად აღიარებას ნიშნავს.

2. თბილსრესის მესამე, მეოთხე და მერვე ბლოკების არენდა, რომელსაც რუსეთის მხარე გვთავაზობს, გაურკვეველი პერიოდით მიუღებელია. თუ სახელმწიფო ინტერესებიდან გამომდინარე, აუცილებელია ამ ბლოკების არენდა, მაშინ შეთანხმებაში მკაცრად უნდა იყოს აღნიშნული არენდის ვადა და ერთმნიშვნელოვნად გაირკვეს ყველა ამ ბლოკის ექსპლუატაციასთან დაკავშირებული საკითხები.

3. მოვითხოვთ: ნებისმიერი სამუშაოები ენერგეტიკაში ჩატარდეს ამ დარგში არსებული სამშენებლო სამმართველოებისა და საპროექტო ორგანიზაციების მიერ მოზიდული ინვესტიციების დახმარებით.

საქართველოს „თავისუფლებისა და დემოკრატიის ეროვნული ცენტრის" პარტიები და ორგანიზაციები.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გაზეთი

29 ივნისი, 2000 წელი.

№6 (28)

საქართველოს რესპუბლიკა

ყოველთვიური დამატება

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქველმოქმედება

მაგრამ რადგანაც კაცნი გვქვიან — შვილნი სოფლისა...

ბოლო წლებია, რაც დედაქალაქის ქუჩებში შუქნიშანზე მანქანის გაჩერება ძლიერ სულიერ განცდასა და ტკივილთან არის დაკავშირებული. სამათხოვროდ ხელგაწვდილი ბავშვები, და არა მარტო ბავშვები, 30 წამის განმავლობაში ცდილობენ საკუთარი ჭირ-ვარამის გამზიარებლები ხალხში ეძებონ და მათგან ლუკმა-პურისთვის რამდენიმე თეთრი მიიღონ. სამწუხაროდ, ამ ბავშვების მომავალზე, მათ პიროვნებად, ღირსეულ მოქალაქედ ჩამოყალიბებაზე დღეს ცოტა ვინმე თუ ფიქრობს. თუმცა ცოტაც თუ ფიქრობს, ესეც საქმეა. ეს ფიქრი კი, ოთხიოდე წლის წინათ ფერისცვალების მონასტრის მონაზვნებმა დაიწყეს. თითო-ოროლა ბავშვის სიკეთისკენ მობრუნების ცდამ, სასოწარკვეთილ, წარწყმედის გზაზე დამდგარ ბავშვებს იმედი დაუბრუნა. ამბავი უცბად გავრცელდა და მონასტრისკენ ღვთის წყალობის მისაღებად ბავშვებმა ჯგუფ-ჯგუფად იწყეს დენა. ისინი მონასტერმა ველარ დაიტია და მომავალი ბინა სოფელ ძეგვში დაიდეს.

დღეს ძეგვის ბავშვთა სახლში 150-მდე პატარა იზრდება. – „თავდაპირველად ცხოვრებისადმი უნდობლობით ისე იყვნენ „მოწამლულნი", რომ ჩვენც არ გვიტყუებოდნენ და ვინაობას გვიმალავდნენ. ახლომდებარე სავაჭრო ჯიხურები მათთვის ისეთივე მაცდუნებელი იყო, როგორც მეზობლის ბაღში ხილით დახუნძლული ხეები სოფლელი ბავშვებისთვის. მათთან აღმზრდელობითი მუშაობა გაცილებით რთული აღმოჩნდა, ვიდრე გვეგონა. რთული, მაგრამ არა დაუძლეველი". – ამბობს დედა ემილი.

მაგრამ როგორც რკინა ცეცხლში დარბილდება, ასე მზრუნველი „დედების" სითბომ ბავშვების გაყინული გული გაათბო და სააქაოსკენ მოაბრუნა. დღეს ბავშვები წიგნს ეუფლებიან, მათ გაითავისეს, რომ სკოლა საძულველი სულაც არ არის (რასაც, სამწუხაროდ, უზრუნველი ოჯახების ბავშვებში ვერ ვხედავთ). მათი პედაგოგების აზრით, მხოლოდ გონებრივი შესაძლებლობების გაძლიერებით მიიღწევა სიყვარულისა და რწმენის გაძლიერება.

იხ. მე-6 გვ.

ინფორმაცია

„პაპა კარლო" თბილისში

13 ივნისს თბილისელები უცნაური სანახაობის მოწმენი გახდნენ. ტექნიკური უნივერსიტეტის მეორე კორპუსთან გერმანელმა სტუმრებმა ორი ხის მორისგან თხუთმეტიოდე წუთში ორი ფიგურა გამოხერხეს. სიტყვა „გამოხერხვა" შემთხვევით არ გვიხსენებია.

თუ ელექტროხერხი აქამდე ხალხის ცნობიერებაში მხოლოდ ხის მოსაჭრელ იარაღად ასოცირდებოდა, გერმანელი ხელოვანის გუნტრამ პროხარსკას ხელში მან „ფუნჯის" როლი შეასრულა და ქალისა და მამაკაცის ფიგურები გამოძერწა. ავტორმა მათ „ევროპა და აზია" შეარქვა და ორი მძლავრი სამყაროს გაერთიანების თავისებურ სიმბოლოს თბილისში დაუდო ბინა.

გუნტრამ პროხრსკას შემოქმედებითი საქმიანობის შემდეგ; ტექნიკური უნივერსიტეტის თეატრმა სტუმრებს ქართული ხალხური ცეკვისა და სიმღერის ულამაზესი სანახაობა გაუმართა.

ტექნიკური უნივერსიტეტის თეატრსა და გერმანიის ქალაქ კარლსრუეს ზანდკურნ თეატრს შორის პერსპექტიული შემოქმედებითი თანამშრომლობის გეგმები შემუშავდა. ორ თეატრს შორის კულტურულ თანამშრომლობას ხელი ახლო მომავალში გერმანიაში სათანადო დოკუმენტაციის მომზადების შემდეგ მოეწერება.

სტუმრების დიდი ინტერესი ალეკო ცინცაძის პიესამ „კრიმანჭულმა" გამოიწვია. მათი თხოვნით იგი გერმანულ ენაზეც ითარგმნება, დადგმები კი ქართულ და გერმანულ ენაზე განხორციელდება.

ნინო ჩიქობავა.

თაობა

ჭადრაკი — ხელოვნება, მეცნიერება და სპორტი

„ჭადრაკის თამაში მამამ ოთხი წლისას მასწავლა. სკოლამდე უსაქმოდ რომ არ ვყოფილიყავი, ჭადრაკის სკოლაში მიმიყვანა, სადაც 4-5 წლით უფროსებს ვეასპარეზებოდი, ხოლო 6 წლის ასაკში ქალაქ რუსთავის მოსწავლეთა ნაკრების წევრი ვიყავი".

ამ სიტყვებით იწყება ჩვენი ინტერვიუ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ-ტექნიკური ფაკულტეტის სტუდენტთან, ამჟამად საქართველოს ჩემპიონთან თამაზ გელაშვილთან. მას 22 წელი ახლახან შეუსრულდა.... ამბობენ, რომ საქართველოს ასეთი ახალგაზრდა ჩემპიონი უფროსებში ჯერ არ ჰყოლია.

– როდის დაიწყო თქვენი საჭადრაკო კარიერა და ვის უმადლით თქვენს წარმატებას?

– ჩემს წარმატებაში წვლილი თითოეულ მწვრთნელს მიუძღვის, ვისთანაც მივარჯიშია. პირველ რიგში მამაჩემს, ვიტალი გელაშვილს, რომელიც ჭადრაკის მოყვარულია. 5-10 წლამდე ლიანა და გიორგი ბიბილაშვილები მწვრთნიდნენ, შემდეგ ოთარ თაქთაქიშვილი, ბოლოს, გივი გოგიჩაიშვილი.

იხ. მე-6 გვ.

სტუდენტური დღეები — 2000

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტუდენტური კავშირი ახალგაზრდული სიმტკიცით აღსავსე ორგანიზაციაა და ყოველ სტუდენტურ წამოწყებას, მათ პროფესიულ და შემოქმედებით წინსვლას ულალატოდ უდგას მხარში. რა თქმა უნდა, რომ არა ხელმძღვანელობის მხარდაჭერა და მზრუნველობა, ქმედითად არ განხორციელდებოდა ის დიდი პროგრამა, რომელიც სტუ სტუდენურმა კავშირმა „სტუდენტური დღეები 2000"-ის დროს წარმოადგინა. ღონისძიებები კონფერენციებს, სპორტულ შეჯიბრებებს, გამოფენებს, კინოჩვენებას, მხატვრული თვითშემოქმედებითი კოლექტივების კონკურსსა და უამრავ სიახლეს მოიცავდა.

ოლიმპიადა

ექვსი დღის განმავლობაში წარმატებით მიმდინარეობდა სტუდენტთა რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენცია, რომლის ორგანიზატორები განათლების სამინისტრო და ახალგაზრდობის საქმეთა სახელმწიფო დეპარტამენტი იყვნენ. საქართველოს ყველა კუთხიდან, შიდა კონფერენციებში გამარჯვებულმა სტუდენტებმა თავი მოიყარეს საქართველოს წამყვან უმაღლეს სასწავლებლებში დასკვნით სამეცნიერო კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად, მათ შორის, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტშიც. აქ 9 სამეცნიერო სექცია მუშაობდა. ორგანიზების მაღალი დონე, მაღალპროფესიული, ობიექტური ჟიური, ნებისმიერი სტუდენტისადმი სამართლიანი, თბილი დამოკიდებულება – ყოველივე ამან დასკვნითი ტურის მაღალ დონეზე ჩატარება განაპირობა.

კონფერენციაში წარმატებას მიაღწიეს სტუ სტუდენტებმა და მაგისტრანტებმა. ორმოცამდე სტუდენტი გახდა პრეზიდენტის სხვადასხვა ხარისხის დიპლომისა და გრანტის ლაურეატი. გამარჯვებულ სტუდენტებს შეხვდა ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი რამაზ ხუროძე, რომელმაც წარმატება მიულოცა თითოეულ გამარჯვებულ სტუდენტს და აღნიშნა, რომ უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობა კვლავაც მხარში ამოუდგება და სხვადასხვა სახის დახმარებას გაუწევს ნებისმიერ სწავლამოწყურებულ სტუდენტს.

სწორედ ასეთ კონფერენციებში ხდება სტუდენტთა სამეცნიერო პოტენციალის სრულყოფა-ჩამოყალიბება, დახვეწა. თითოეულ მათგანს მიეცა საშუალება სრულად გამოევლინა თავის შესაძლებლობები.

26 მაისს საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეს სახელმწიფო კანცელარიაში დასკვნით რესპუბლიკურ ტურში გამარჯვებულ სტუდენტთა დაჯილდოება გაიმართა. საზეიმო ცერემონიალს საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე უძღვებოდა. მან სტუდენტებს სამახსოვრო დიპლომები და პრეზიდენტის ფულადი გრანტი გადასცა. მადლიერი სტუდენტები ამაყობენ, რადგან ეს მათთვის დამოუკიდებელი ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფალის საპატიო ჯილდოა.

ვახტანგ ნანიტაშვილი.

სტუ ახალგაზრდა მეცნიერთა საბჭოს თავმჯდომარე.

ალმანახი

საქართველოს რესპუბლიკა

№ 173. ხუთშაბათი, 29 ივნისი, 2000 წელი.

ქველმოქმედება

მაგრამ რადგანაც კაცნი გვქვინ — შვილნი სოფლისა...

(მეხუთე გვერდიდან)

თუმცა, მათი კეთილი საქმე ბავშვების სულიერი და ხორციელი გადარჩენით არ შემოფარგლულა. ცხოვრება მიდის, ბავშვებიც იზრდებიან. ახალგაზრდა, ჯან-ღონით სავსე ქვეყნის მომავალი კი, მხოლოდ მოწყალების იმედად ვერ იარსებებს. პატრიარქის კურთხევითა და უფროსების ხელშეწყობით მათი დამოუკიდებელი ცხოვრება ძირძველ ქართულ მიწაზე, წალკის რაიონში, სოფელ ბედიანში გაგრძელდა. წალკის რაიონში ისინი ქართულ სულს, ტრადიციებს აღვივებენ. მართალია, მათ, ისევე, როგორც ძეგვის ბავშვთა სახლს, დახმარების გარეშე არსებობა ჯერ უჭირთ, მაგრამ სოფელი ერთბაშად არავის აუშენებია.

დახმარებას, ვისაც გავახსენდებით, ვისაც ბავშვებზე გული შესტკივა, ის გვიგზავნის — ამბობს სახლის ერთ-ერთი მფარველი გიორგი რაზმაძე.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ქალთა ასოციაცია, პროფესორ-მასწავლებლები გულმოწყალებას მათ მიმართ ყოველთვის იჩენდნენ და რაც შეეძლოთ, ეხმარებოდნენ, მაგრამ... ყველამ კარგად იცის, რომ დღეს ინტელიგენცია უმძიმეს მდგომარეობაშია. ამის მიუხედავად, ტექნიკური უნივერსიტეტი მაინც რაღაცას ახერხებს...

9 ივნისს საქველმოქმედო აქციის როლი მნიშვნელოვანი იმით იყო, რომ საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კომპანია „იტერამ“ ბავშვების შეწევნის კეთილი სურვილი გამოთქვა. სწორედ ამ მიზნით „იტერას“ წარმომადგენელი თამაზ პატარიძე, სტუ რექტორთან, პროფ. რამაზ ხუროძესთან ერთად, ბავშვთა სახლს ეწვია.

საიდან გაიგეთ, რომ ახლა ძალიან გვიჭირდა? — ეს იყო პირველი კითხვა, რითაც გამოხატა თავისი აღტაცებაც და გაოცებაც გიორგი რაზმაძემ სტუმრების დანახვაზე.

ბავშვთა სახლის ჭირ-ვარამის გაცნობის შემდეგ თამაზ პატარიძემ მათ აღუთქვა, რომ ასეთ დახმარებას შემდგომშიც აღმოუჩენს და, ყველანაირად მხარში ამოუდგება.

მაია რატიანი.

თაობა

ჭადრაკი — ხელოვნება, მეცნიერება და სპორტი

(მეხუთე გვერდიდან)

— როდის მოიპოვეთ პირველი სერიოზული გამარჯვება?

— 1989 წელს. 12 წლამდე ასაკის ბავშვებში საქართველოს ჩემპიონი გავხდი. ამ ტურნირში გამარჯვებას ოთხი თამაშით ადრე მივაღწიე. უკანასკნელი პარტიები რომ წამეგო, უკვე იმდენი ქულა მქონდა დაგროვებული, რომ გამარჯვება მაინც მე დამრჩებოდა. თუმცა დარჩენილი თამაშებიც მოვიგე. 1990 წელს საქართველოს ჩემპიონი გავხდი პროფკავშირებს შორის გამართულ ჩემპიონატზე, სადაც „მართვეს“ სახელით გამოვდიოდი. იმავე წელს სსრკ-ის პირველობაზე გამაგზავნეს და იქ ვიცე-ჩემპიონი გავხდი. 1994 წელს რუმინეთში ევროპის ჩემპიონატზე ვითამაშე; 16 წლამდე მოჭადრაკეებს შორის მესამე ადგილი მოვიპოვე. 1995 წელს 18 წლამდე ასაკის მოჭადრაკეებს შორის საქართველოს ჩემპიონი გავხდი. 1996 წლიდან სამწელიწადნახევარი საბერძნეთში დავყავი. იქ საბერძნეთის ერთ-ერთ პრესტიჟულ კლუბში, სალონიკის მოჭადრაკეთა გაერთიანებაში ვთამაშობდი. 1989 წელს 18 წლამდე ასაკის მოთამაშეებში საბერძნეთის ჩემპიონატზე პირველი ადგილი მოვიპოვეთ. ამ გუნდში მე საქართველოს სახელით გამოვდიოდი. იქაური წესების თანახმად, თითოეულ გუნდს შეუძლია თავის შემადგენლობაში ერთი უცხოელის აყვანა. ამ ჩემპიონატზე პირველ დაფაზე ვთამაშობდი. როგორც ცნობილია, საერთაშორისო ოსტატი თუ დიდოსტატი რომ გახდე, გარკვეული ნორმები უნდა შეასრულო: უნდა შეხვდე ძლიერ მოწინააღმდეგეებს და 9 შესაძლებლობიდან 6,5-7 ქულა უნდა დააგროვო. ეს წოდებები სწორედ საბერძნეთში მოვიპოვე.

— რას ნიშნავს თქვენთვის საქართველოს ჩემპიონობა?

— საქართველოს ჩემპიონობამ მე მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევ ტურნირზე მონაწილეობის უფლება მომცა, რომელიც ივნისში ერევანში ტარდება. აქედან ოთხეულში თუ გავალ, მსოფლიო ჩემპიონატზე გავემგზავრები.

— როგორ ჩატარდა საქართველოს ჩემპიონატი?

— ჩემი აზრით, ეს ერთ-ერთი უძლიერესი ტურნირი იყო, რომელშიც სამი საერთაშორისო ოსტატი და ორი დიდოსტატი მონაწილეობდა. თავიდან ძალიან სუსტად დავიწყე. პირველი ორი პარტიიდან ერთი ყაიმით დავასრულე, ერთი წაგებით. დანარჩენი ცხრა პარტიიდან რვა მოვიგე და ერთი ყაიმით დავამთავრე. ტურნირში მონაწილეობდნენ ზურაბ სტურუა, გიორგი ყაჭეიშვილი — ტექნიკური უნივერსიტეტის სტუდენტი, გიორგი ბაღათუროვი — საქართველოს შამანდელი ჩემპიონი, ბუხუტი გურგენიძე — ჩვენი პირველი დიდოსტატი და დავით ლობჟანიძე. თავიდან ბოლომდე მე და გიორგი ყაჭეიშვილი ვიბრძოდით. ორივემ თერთმეტიდან ცხრა ქულა მოვაგროვეთ, მაგრამ მე იგი პირად შეხვედრაში მყავდა დამარცხებული, ამიტომ ჩემპიონობა მე მომანიჭეს.

— წინასწარ თუ იცით, ერევანში რომელი ქვეყნების მოჭადრაკეები დაგიპირისპირდებიან?

— აქ იქნებიან მოჭადრაკეები სომხეთიდან, იუგოსლავიიდან, საბერძნეთიდან, კვიპროსიდან, თურქეთიდან, მალტიდან, ალბანეთიდან და საქართველოდან.

ამას გარდა, როგორც საქართველოს ჩემპიონი, ივლისის დასაწყისში იტალიაში მივემგზავრები ევროპის ჩემპიონატში მონაწილეობის მისაღებად.

— დღეს საქართველოში შექმნილი ეკონომიკური კრიზისის ფონზე თუ გაქვთ ფულადი ანაზღაურება და ვინ უზრუნველყოფს თქვენს მონაწილეობას ტურნირებში ფინანსური თვალსაზრისით?

— საქართველოს ჩემპიონობაზე 800 ლარი მომცეს, ხოლო რაც შეეხება საერთაშორისო ტურნირებში მონაწილეობას, ეს თითქმის ყველა დიდოსტატის პრობლემაა. საქართველო ცოტა მოშორებით არის ევროპიდან და ყოველთვის ძვირი გვიჯდება გამგზავრება. სომხეთსა და იტალიაში ჩემი მგზავრობის ხარჯებს საქართველოს ჭადრაკის ფედერაცია იხდის, ხოლო იტალიიდან ესპანეთში საერთაშორისო ტურნირში მონაწილეობის მისაღებად გამგზავრების ხარჯებს რუსთავის მერია შემპირდა.

— როგორც თქვენი მონათხრობიდან ჩანს, ბევრგან გიწევს მოგზაურობა. რომელიმე ქვეყანას ხომ არ შემოუთავაზებია თქვენთვის მოქალაქეობის მიღება?

— დარჩენას საბერძნეთში მთავაზობდნენ. იქ დარჩენა ჩემი შესაძლებლობების მეტად გამოვლენის საშუალებას მომცემდა, მაგრამ ჩემი ქვეყანა მაინც ვერ დავთმე.

— თქვენ აღნიშნეთ, რომ საბერძნეთში სამ წელიწადნახევარი დაჰყავით, ენობრივი ბარიერი როგორ გადალახეთ?

— საბერძნეთში რომ ჩავედი, ბერძნული საერთოდ არ ვიცოდი. 6 თვეში ისე ვისწავლე, წიგნი არც გადამიშლია. ასე ვთქვათ, იქაურებთან კონტაქტში „შემომესწავლა“. წერა ცოტა გამიჭირდა, ხუთნაირი „ი“ აქვთ და სამნაირი „ე“. თვითონ ბერძნებსაც ეშლებათ და მე რომ შემეშალოს, ალბათ, მეპატიება.

— საქართველოში როდის დაბრუნდით და ამჟამად რას საქმიანობთ?

— საქართველოში საბერძნეთიდან 1999 წელს ჩამოვედი, სწავლა ტექნიკურ უნივერსიტეტში საერთაშორისო ეკონომიკის ფაკულტეტზე გავაგრძელე. აქ მისაღები გამოცდები 1996 წელს ჩავაბარე, მაგრამ ტურნირების გამო სწავლის გაგრძელება ვერ მოვახერხე. ასე რომ, ახლა კვლავ პირველ კურსზე ვარ. სიმართლე გითხრათ, ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები შეძლებისდაგვარად მეხმარებიან.

— საქართველო თავისი ტრადიციებიდან გამომდინარე ყოველთვის ქალთა ჭადრაკით გამოირჩეოდა, თქვენი აზრით, რა არის ამის მიზეზი?

— ჩემი აზრით, უბრალოდ, ქართველი მოჭადრაკე კაცები ზარმაცები ვართ. მე, მაგალითად, არის დღეები, როდესაც ვმეცადინეობ და არის, ასევე, დღეები როდესაც ჭადრაკს საერთოდ, ხელს არ ვკიდებ. არადა, ჭადრაკს კი სისტემატური შრომა სჭირდება.

— თქვენი საჭადრაკო ცხოვრებიდან რაიმე კურიოზს თუ გაიხსენებდით?

— ეს იყო 18 წლამდე მსოფლიო ჩემპიონატზე, ბრაზილიაში. ჩემპიონატი პირველ დეკემბერს იწყებოდა. ფრენა 23 და 30 ნოემბერს იყო. 30 ნოემბერს რომ წავსულიყავით, ტურნირზე ვაგვიანებდით. ამიტომ 23-ში გავფრინდით. ფაქტობრივად, ბრაზილიაში ერთ კვირას უქმად ყოფნამ მოგვიწია. აქ ჭადრაკში მონაწილე გუნდებს შორის სიმბოლური მსოფლიო ჩემპიონატი ტარდებოდა ფეხბურთში. ჩვენ ყველა შეხვედრა მოვიგეთ. უკვე ერთი კვირა იყო, რაც ბრაზილიაში ვიყავით და ბურთის თამაშს ვინ გვასწავლიდა, ან ვინ მოგვიგებდა? ასე გავხდით 18 წლამდე ასაკის მოჭადრაკეებს შორის მსოფლიო ჩემპიონები ფეხბურთში. რაც შეეხება ჭადრაკს, ხუთ წუთიან ბლიც-ტურნირებში გიორგი ყაჭეიშვილმა პირველი ადგილი მოიპოვა, ხოლო მე ხუთეულში მე-4 ადგილზე გავედი. ასე ვთქვათ, ბრაზილიას და მის ფეხბურთს „გადაყოლილებმა“ უკეთესი შედეგი ვერ ვაჩვენეთ.

— თქვენი აზრით, რა არის ჭადრაკი?

— ჭადრაკი მეცნიერებასაც შეიცავს, ხელოვნებასაც და სპორტსაც. მეცნიერების თვალსაზრისით აქ ურთულესი გეგმები, კომბინაციები და გათვლები გვხვდება. რატომაა ჭადრაკი ხელოვნება? იგი ულამაზეს კომბინაციებს, ლამაზი გეგმის განხორციელებისთვის აუცილებელ შეწირვებსაც მოიცავს, ხოლო სპორტი იმიტომაა, რომ ჭადრაკი გამარჯვებულსაც გულისხმობს და დამარცხებულსაც. გამარჯვებას კი საოცარი სპორტული ჟინი სჭირდება.

ნიკა ბრეგვაძე.

სტუდენტური დღეები — 2000

(მეხუთე გვერდიდან)

შესაძლოა ვინმემ იკითხოს, რა მოხდა ასეთი, სტუდენტური კავშირი საქებარ სიტყვას რომ იმსახურებსო. მოხდა ის, რომ სტუდენტობა ერთ მუშტად შეიკრა, ტრადიციები გააგრძელა, გაიხსენა ფოლკლორი და ეროვნული მხატვრული აზროვნების ძირები დღევანდელობას დაუკავშირა.

ჯერ იყო და მინი-ფეხბურთის ტურნირში 400-ზე მეტმა სტუდენტმა იასპარეზა. მასში თხუთმეტი ფაკულტეტის 32 გუნდი მონაწილეობდა. ფინალში ერთმანეთს კავშირგაბმულობისა და ჰუმანიტარულ-ტექნიკური ფაკულტეტების გუნდები შეხვდნენ. დაძაბული მატჩის შემდეგ გამარჯვება ჰუმანიტარულ-ტექნიკურ ფაკულტეტს ერგო და თასი, საპატიო პრიზები და ფულადი ჯილდო გადაეცა.

დიდი მოწონება ფაკულტეტების მხატვრული თვითშემოქმედების კონცერტებმა დაიმსახურა, რომლებიც რვა დღის განმავლობაში თეატრ-სტუდია „მოდი ნახეში“ მიმდინარეობდა. 15 ნომინაციაში (თანამედროვე სიმღერა და ცეკვა, ხალხური სიმღერა და ცეკვა, ორიგინალური ნომერი, მინიატურა, სკეტჩი, იუმორისტული ნომერი...) ყოველდღე ორ-ორი ფაკულტეტი ეჯიბრებოდა. პირველი ადგილი აქაც ჰუმანიტარულ-ტექნიკურმა ფაკულტეტმა დაიკავა, მეორე — მექანიკა-მანქანათმშენებლობამ, ხოლო მესამე — სოხუმის ფაკულტეტს ერგო.

„ფურორი ჰუმანიტარულ-ტექნიკურმა ფაკულტეტმა მოახდინა — ამბობს სტუ სტუდკავშირის პრეზიდენტი ჟანი კალანდაძე და დასძენს, — ეს ფაკულტეტი სტუდენტური დღეების ჩატარებაში ასეთი შემართებით რომ არ იყოს ჩაბმული, სტუ კულტურული მაჩვენებელი ამ დონის არ იქნებოდა. ეს კი ჰტფ დეკანის ალექსანდრე ცინცაძის აქტიურობის შედეგია. ახალგაზრდებთან მისმა სიახლოვემ ასახვა, ბუნებრივია, შედეგებშიც ჰპოვა“.

და მაინც, „ფაქტია, რომ სტუდენტური დღეების ტრადიცია ისევ ცოცხალია, ძველ სახელებთან ერთად (გუნდი „შერეკილები“, ქართული ცეკვის ანსამბლი „მერანი“, „კაპელა“ თუ სხვა), გამოჩნდა ახალი სტუდენტობა, რომელმაც ენთუზიაზმით აიტაცა გადაცემული ესტაფეტა“ — შენიშნავს სტუდენტური კავშირის აღმსრულებელი თავმჯდომარე ბიძინა ბრეგაძე.

აღსანიშნავია ჰტფ სტუდენტის გიორგი ფარადაშვილის ინიციატივით გაკეთებული ლაზერ-შოუ, რაც უნივერსიტეტის შემოქმედებით ცხოვრებაში ახალი სიტყვაა. ფილარმონიაში დასკვნით კონცერტზე წარდგენილ 20 უმაღლეს სასწავლებელს შორის ყველაზე ხანგრძლივი პროგრამით სტუ გამოირჩეოდა. კონცერტი კაპელამ გახსნა, მას ჯგუფი „ტრიო“ და „ლაზერ-შოუ“ შეენაცვლა. 40 წუთი სცენაზე „გეპე“, თამამად ვიტყვი, ქუხდა.

ჰტფ სტუდკავშირის თავმჯდომარე ლევან ჯაფარიძეს „სტუდენტური დღეები 2000“ პროგრამის განხორციელებაში წელილისთვის დიპლომი გადაეცა საუკეთესო ორგანიზატორის ნომინაციაში.

ვინ თქვა საქართველოში ფილმებს აღარ იღებენო? ჰტფ თავი იმითაც გამოიჩინა, რომ ტელერეჟისურის ფაკულტეტის კათედრასთან ერთად სტუ საზოგადოებასთან ურთიერთობის ცენტრში მინიფილმების კინოჩვენება მოეწყო. განხილვის და შეფასების დროს ამ ფილმებმა დიდი მოწონება დაიმსახურა.

შესანიშნავ სიახლეს სთავაზობს სტუდენტებს სტუდენტური კავშირი, ესაა საერთაშორისო სტუდენტური ბარათი — **International Student identity Carol [ISIC]** (ბარათის მფლობელნი მომსახურების სხვადასხვა ობიექტებში ფასდაკლებით სარგებლობენ — იქნება ეს ტრანსპორტი, დასვენება, სამედიცინო მომსახურება თუ სხვა.

ახლა, საიდუმლოდ გიმხელთ, თუ რაში „მოიკოჭლებს“ სტუ სტუდენტური კავშირი. ზოგი პატარა ღონისძიებას მოაწყობს და ქვეყანამ იცის. ჩვენ კი, რეკლამა არ გვქონდა. ვერ მოვიცალეთ, ისე გადაიარა ჩვენს მხრებზე სტუდენტურმა დღეებმა, საკუთარი თავი აღარ გვახსოვდა. — ამბობს სტუდკავშირის პრეზიდენტი ჟანი კალანდაძე.

რა თქმა უნდა, დღეს რეკლამა მამოძრავებელი ძალაა, მაგრამ, როგორც ილია ამბობდა: „ჭეშმარიტი ღირსება საქმითა თვისითა ჰღაღადებს მხოლოდ და არა ყვირილითა და დაფა-ზურნითა. ჭეშმარიტ ღირსებას ყვირილი არ უნდა. მისი ბუნება და თვისება ის არის, რომ მით უფრო სასახელოა და საგულებელი, რაც უფრო მდუმარეა“.

ასე რომ, სტუდკავშირი თავისმა ნალვაწმა ურეკლამოდაც საკმაოდ სრულად წარმოაჩინა.

P. S. მართალია, 26 მაისს „სტუდენტური დღეები 2000“ საზეიმოდ დაიხურა და თითქოს, ამით სტუდენტურ ღონისძიებებსაც წერტილი უნდა დასმოდა, მაგრამ სტუ უამრავი აზრების გეგმების, მიზნების არსებობა, მათი განხორციელება ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა. 31 მაისიდან 2 ივნისამდე ჰტფ და ვიზუალურ ხელოვნებათა კათედრამ სტუდენტთა ნამუშევრების გამოფენა მოაწყო. შიდა კონკურსში გამარჯვებულმა სტუდენტმა 200-ზე მეტი ნამუშევარი (ნატურმორტები, რეპორტაჟები, პორტრეტები, მხატვრული ფოტოგრაფია, მიკრო და მაკრო გადაღებით შესრულებული სურათები...) წარმოადგინა. სპეციალისტების აზრით, სურათები მაღალი ოსტატობით, და ორიგინალური ხედვით არის შესრულებული. წარმოდგენილ ჟანრთა ფართო თემატიკა, ფერთა გამა მრავალფეროვნებით გამოირჩეოდა. უფრო ეფექტურს ხდიდა და გულგრილს არავის ტოვებდა, ის მეტყველი და შთამბეჭდავი, დამატებითი სიმძაფრისა და აზრის მიმცემი სათაურებიც.

სტუდენტური დღეები თბილისით არ შემოფარგლულა. „სტუდენტური დღეები 2000“-ის პროგრამის ერთ-ერთი დამაგვირგვინებელი ეტაპი 1 ივნისს ქ. ბათუმის ზღვისპირა პარკში გამართული ინტერმედია და მეჯლისი იყო. ინტერმედიაში აჭარის ხუთი უმაღლესი სასწავლებელი მონაწილეობდა: ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ინტერმედიით — გერმანია, ბათუმის საზღვაო აკადემია ინტერმედიით — ესპანეთი, უმაღლესი პედაგოგიური კოლეჯი — რუსეთი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ბათუმის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი — იტალია და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბათუმის პოლიტექნიკური ინსტიტუტი ინტერმედიით — საფრანგეთი. ინტერმედიის თემები და ქვეყნები ინსტიტუტებს კენჭისყრით ერგოთ.

ჟიურიმ საუკეთესო ინტერმედიად სცნო და მთავარი პრიზი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბათუმის პოლიტექნიკურ ინსტიტუტს მიაკუთვნა.

ნათქვამია, მეცნიერება და ხელოვნება ისევე მჭიდროდ არიან ერთმანეთთან დაკავშირებული, როგორც ფილტვები და გულიო. ასე რომ, თუ ერთი ორგანო დაზიანებულია, მაშინ ვერც მეორე შეძლებს სწორად მოქმედებას.

ნატა ზუევა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„გეპეელი“

საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, მისი დაარსებიდანვე არამარტო ხელოვნებისა და კულტურის კერა გიზგიზებდა, არამედ სპორტისაც. „გეპეიმ“ საქართველოს სპორტის მრავალი ევროპისა თუ მსოფლიო ჩემპიონიც გამოუზარდა.

„გეპეის“ კურსდამთავრებულია 60-70-იან წლებში ქართველი საზოგადოებისთვის, და არა მარტო, მისთვის, კარგად ცნობილი პიროვნება, მსოფლიოს, ევროპისა და საბჭოთა კავშირის მრავალგზის ჩემპიონი თავისუფალ ჭიდაობაში ზარიბეგ ბერიაშვილი. მან საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მექანიკა-მანქანათმშენებლობის ფაკულტეტის კარი 1957 წელს შეაღო.

გზამ, მოყვარულობიდან მსოფლიო ჩემპიონობამდე, „გეპეიზე“ გაიარა

არჩეული პროფესია მისთვის ცხოვრების გზის განმსაზღვრელი გამოდგა. საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში შესვლა მისთვის კურიოზული იყო. მართალია, შემდეგში ეს კურიოზული შემთხვევა ბატონ ზარიბეგს სასიკეთოდ შეუტრიალდა, მაგრამ თავიდან კი ასე დაიწყო:

— ეს ჯერ კიდევ ჩემს ბავშვობაში, თანასოფლელ ბიჭებთან შეჯიბრმა განაპირობა. ზემო ავჭალაში დავიბადე. მაშინ იგი თბილისს არ ეკუთვნოდა და სოფლად მოიხსენიებდნენ. ავჭალაში ერთი მიგდებული ეკლესია იყო, სადაც შაბათ-კვირას ახალგაზრდობა იკრიბებოდა და შეჯიბრებებს მართავდა. აბა, რა ბიჭი ვიქნებოდი, რომ ჩემი ძალა „მუშტი-კრივში“ არ მომესინჯა?! ვცდილობდი და ხშირად ვიგებდი კიდეც!

ერთმა მეგობარმა, — ვახტანგ ბერიტაშვილმა თბილისში, დიდუბეში გამართულ ჭიდაობაში მონაწილეობა შემომთავაზა. მეც უკან არ დამიხევია და პირველი გამარჯვებაც პირველივე შეჯიბრში მოვიპოვე. თუმცა, ეს ყველაფერი მოყვარული მოჭიდავეობის ფარგლებს არ გასცილებია. პროფესიონალური მომზადება მოგვიანებით, „გეპეიში“ ჩაბარების შემდეგ, დაიწყო.

— თქვენი სპორტით გატაცება იმდენად დიდი ყოფილა, რომ გასაკვირია, რატომ არჩიეთ ფიზკულტურის ინსტიტუტს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი?

— გარდა სპორტისა, ტექნიკური საგნებითაც დაინტერესებული ვიყავი. თუმცა, ჩემი „გეპეიში“ ჩაბარება, მართლაც, კურიოზული იყო:

მისაღები გამოცდების დაწყებამდე ბათუმში ჭაბუკებს შორის საქართველოს ჩემპიონატი ტარდებოდა. საბუთების ჩაბარებას ვერ ვასწრებდი. ამიტომ სპეციალობის შერჩევაც და საბუთებიც ჩემს მეგობარს მივანდე, რომელიც ასევე „გეპეიში“ აბარებდა მისაღებ გამოცდებს. ჩემპიონატზე მეორე ადგილი დავიკავე და თბილისში გამოცდის დღეს დავბრუნდი. მოხდა ისე, რომ მე ინსტიტუტში გამოცდები წარმატებით ჩავაბარე, ხოლო ჩემი მეგობარი გარეთ დარჩა. პროფესია მან შემირჩია, ხოლო მისი შერჩეული პროფესია ცხოვრების მთავარ საქმიანობად გადამექცა.

— როგორ უთავსებდით სპორტულ და სტუდენტურ ცხოვრებას?

— ჩემი ახალგაზრდობის პერიოდში, მიუხედავად იმისა, რომ სპორტს და კულტურას „გეპეიში“ დიდი ყურადღება ეთმობოდა, უპირველესი მაინც სპეციალობის დაუფლება იყო. „ჰობისთვის“ დრო რომ დაგვრჩენოდა, ვცდილობდით სწავლას დროზე მოერჩენილიყავით.

— თქვენი, როგორც მოჭიდავის, კარიერა როდის დაიწყო?

— როგორც სპორტსმენმა, მომზადება „გეპეიში“ დავიწყე. პირველ კურსზე ფიზკულტურის გაკვეთილზე სტუდენტები სურვილისამებრ სპორტის სხვადასხვა სახეობაში გაგვანაწილეს. ჩემდა ბედად, მაშინ თავისუფალ ჭიდაობაში ცნობილ სპორტსმენთან და მწვრთნელთან გიორგი როსტიაშვილთან მიმამაგრეს. სისტემატურმა ვარჯიშმა კი, თავისი გააკეთა და მალევე გავხდი საქართველოს, საბჭოთა კავშირის და ევროპის ჩემპიონი. მსოფლიოს ჩემპიონობა ცოტა მოგვიანებით მოვიპოვე, თუმცა, მსოფლიო ჩემპიონატზე მეორე ადგილი ჯერ კიდევ სტუდენტობის დროს დავიკავე.

— მას შემდეგ, რაც ევროპასა და მსოფლიოში უძლიერესის სახელი მოიხვეჭეთ, როგორ დამოკიდებულებაში იყვნენ თქვენთან თანაკურსელები, ან პედაგოგები?

— გამარჯვებებმა აღიარება და მეგობრები მომიმრავლა. მაშინ ჩხუბები იშვიათად იმართებოდა. ამიტომ ჩემი სიძლიერე მხოლოდ „გეპეის“ ჩემპიონატზე თუ მადგებოდა. პოლიტექნიკურ ინსტიტუტს სხვა მრავალი ჩემპიონიც ჰყავდა. ამიტომ ხშირად ისე მომხდარა, რომ მსოფლიო ჩემპიონი „გეპეის“ ჩემპიონი ვერ გამხდარა. ან კი როგორ გახდებოდა, როცა, ტატამზე ორი ჩემპიონი ერკინებოდა?!

— ცხოვრებისეული „გაუგებრობების“ დროს თუ დაგჭირვებიათ ძალის გამოყენება?

— საჭიროების შემთხვევაში უკან არასდროს დამიხევია. მახსოვს, ერთხელ მე, ანზორ სირაძე და ცხონებული თემურ ლოლაძე (მაშინ ჯერ სტუ რექტორი არ იყო) ქართლში მივდიოდით მანქანით. გზაზე ვიღაცეებმა გადაგვასწრეს და მუშტებიც შეურაცხმყოფელად დაგვიქნიეს. შეურაცხყოფა ეგრე არ უნდაო, წამოვეწიეთ და სამაგიეროს გადახდა გადავწყვიტეთ. მანქანიდან გადმოსვლა ვერ მოვასწარით, რომ ვხედავთ, თემურ ლოლაძე დაწინაურდა, ორი მოჭიდავე უკან მოგვიტოვა და იერიშზე გადავიდა. ბედად ყველაფერი მალევე „მშვიდობით“ დასრულდა.

— ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ თუ შეინარჩუნეთ „გეპეისთან“ კავშირი?

— „გეპეი“ ისეთი ინსტიტუტია, აქ თუ ერთხელ ფეხი შემოდგი, კავშირს მასთან ველარასდროს გაწყვეტ. გარდა ამისა, ცხოვრებაში ბევრ პიროვნებას, ბევრ სხვადასხვა დარგის წარმომადგენელს შეხვედრი კაცი, მაგრამ იშვიათად, რომ „გეპეი-დამთავრებული“ ვერ გავარჩიო. მათ განსაკუთრებული თვისებებით ვიცნობ.

დღეს ბატონი ზარიბეგი საავტომობილო ტრანსპორტის ქარხანაში მუშაობს. ჭიდაობას დიდი ხნის წინათ ჩამოშორდა. თუმცა, ინტერვიუს დროს მას თვალები ისევ ახალგაზრდულად უბრწყინავდა და შევატყე სათქმელი გაცილებით მეტი ჰქონდა. უთქმელობა კი მისი პიროვნების სიდიადეზე მეტყველებდა.

ნინო გიორგაძე.

საიუბილეოდ

„მამა ქართულად ჩეხური აქცენტით საუბრობდა, მე კი ჩეხურად ქართული აქცენტით“

ინსტიტუტში პედაგოგობის 45 წელი, კათედრის გამგის თანამდებობაზე მუშაობის 25 წელი და, მთლიანად, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მოღვაწეობის 50 წელი, დამეთანხმებით, ძალიან ბევრი საიუბილეო თარიღის დამთხვევაა. საგულისხმოა, რომ ამ თარიღების დაგვირგვინებად ქიმიის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ანალიზური ქიმიის კათედრის გამგე, საქართველოს ეკოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, საქართველო-ჩეხეთის ურთიერთობის ასოციაციის ვიცე-პრეზიდენტი, საქართველოში ჩეხთა სათვისტომოს ერთ-ერთი დამაარსებელი და საპატიო პრეზიდენტი ფრანც ბროუჩეკი სტუდენტი — ახალგაზრდობის აღზრდა-განათლებაში წვლილისა და ნაყოფიერი პედაგოგიურ-მეცნიერული მუშაობისთვის საქართველოს პრეზიდენტმა ღირსების ორდენით დააჯილდოვა.

— ბატონო ფრანც, რა შეიცვალა თქვენში „ღირსების ორდენით“ დაჯილდოების შემდეგ?

— „ღირსების ორდენს“ ამდენი თუ შეეძლებოდა, არ მეგონა. ვგრძნობ, როგორ მომიმატა ენერგია, ასაკი კი, დამიკლო. თავს ისევ ახალგაზრდად ვგრძნობ, ამ ორდენმა მორალურად გამაძლიერა.

— თქვენ პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე კათედრაზე დარჩით. ამ ხნის განმავლობაში თქვენს ხელში მრავალმა თაობამ გაიარა. რას იტყოდით დღევანდელ ახალგაზრდობაზე?

— დღეს ახალგაზრდებს ვსაყვედურობთ, თითქოს სწავლა წინა თაობებისგან განსხვავებით ნაკლებად აინტერესებდეთ, მაგრამ ეს ასე არ არის. ნაწილი ახალგაზრდების სწავლისადმი უინტერესობა მათი ბრალი არ არის, ეს ცხოვრებამ მოიტანა. ვინც სწავლობს, იმდენად კარგ სპეციალისტებად ყალიბდებიან, ისეთი ნიჭიერები არიან, რომ დღეს საქართველოს განათლებულთა დიდი პოტენციალი ჰყავს, რომლის უგულებელყოფა, უყურადღებოდ დატოვება არ შეიძლება. ჩვენ უნდა ვეცადოთ, მათ ყველანაირი პირობა შევუქმნათ, რათა თავიანთი შესაძლებლობები საქართველოს მოახმარონ.

ფრანც ბროუჩეკი სამეცნიერო კადრების მომზადებას დიდ ყურადღებას აქცევს, მისი ხელმძღვანელობით დაცულია 15 საკანდიდატო და 1 სადოქტორო დისერტაცია, ამჟამად დასაცავად მომზადებულია 1 სადოქტორო და მზადდება 3 საკანდიდატო დისერტაცია.

— როგორ აღმოჩნდით საქართველოში?

— საქართველოში მამაჩემი ჯერ კიდევ პირველ მსოფლიო ომამდე ჩამოვიდა. აქ დაფუძნდა, დაოჯახდა და გარდაიცვალა. ქართულიც და ჩეხურიც მამამ შემასწავლა, ჩვენს შორის განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ მამა ქართულად ჩეხური აქცენტით საუბრობდა, მე კი, ჩეხურად ქართული აქცენტით.

— ჩეხეთში თუ ყოფილხართ ოდესმე?

— სამწუხაროდ, არა, ადრე ჩეხეთში გამგზავრება შედარებით რთული იყო. საქართველოში ჩეხეთის საელჩოს არყოფნის გამო, ვიზა მოსკოვის საელჩოში ფორმდებოდა. ხელოვნურად გაგრძელებული გზა და გართულებული ოპერაციები ბევრ უხერხულობას ქმნიდა. ჩეხური დიასპორა სიხარულით შეხვდა საქართველოში ჩეხეთის საელჩოს გახსნას, უფრო სწორედ, აღდგენას. ჯერ კიდევ 1918 წლიდან საქართველოში იყო საკონსულო, რომელიც ორი ხალხის მეგობრობას, თანამშრომლობას და ვაჭრობის განვითარებას უწყობდა ხელს. ამ საკონსულოში თანამშრომლობდა მამაჩემი — იოზეფ ბროუჩეკი. დღეს საელჩოს გახსნით ორ ხალხს შორის აქამდე არსებული მეგობრული ურთიერთობა კიდევ უფრო გაღრმავდება, მათ შორის, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტსა და ქალაქ პრაღისა და ბრნოს სათანადო ინსტიტუტების მეგობრობაც.

ფრანც ბროუჩეკმა საქართველოში განავითარა ლითონთა ანალიზური ქრომატოგრაფიის ახალი სამეცნიერო მიმართულება — „კომპლექსწარმომქმნელი-სორბციული ქრომატოგრაფია“, შეიმუშავა მისი ფიზიკურ-ქიმიური საფუძვლები. მან ამავე მიმართულებით შექმნა მეცნიერული სკოლა, სადაც გაზარდა და ზრდის უმაღლესი კვალიფიკაციის ქიმიკოს-ანალიტიკოსებს.

ვულოცავთ ბატონ ფრანცს ღირსების ორდენით დაჯილდოებას და ვუსურვებთ შემდგომ მეცნიერულ წარმატებებს.

გიორგი კიკნაძე.

სიახლე

ქონება ვის გადაუყრია

ჩვენი დღევანდელი ეკონომიკური მდგომარეობა ხანდახან ერთი „უცნაური“ ვაჭრის ყოფას მაგონებს.

ერთხელ ვაჭარს თვალმარგალიტით დატვირთული აქლემი ხრამში ჩაუვარდა. დაჯდა ვაჭარი და ტირილი მორთო, — მთელი ჩემი ავლა-დიდება ამ აქლემს ავკიდე, ახლა რაღა მეშველება, აღარც აქლემი მყავს და აღარც სიმდიდრე შემრჩაო, გზად მიმავალმა გლეხმა უსმინა მტირალს და დახმარება შესთავაზა, გზაზე დაფანტული მარგალიტების აკრეფაში მოგეხმარებითო.

ვაჭარს მიწაზე დაფანტული ეცოტავა და დაღუპულ აქლემსა და მდინარეს გაყოლილ სიმდიდრეზე კიდევ უფრო მეტად მორთო ღრიალი,

— მე იმდენი დავკარგე, თითო-ოროლა მარგალიტს ხომ არ გამოვეკიდებიო.

დაახლოებით ამგვარი ვითარებაა დღეს ჩვენში მოპოვებული მადნის გადამუშავებისა და მის ნარჩენებისადმი დამოკიდებულების თვალსაზრისით.

ყველასათვის კარგად არის ცნობილი, რომ ქიმიური ელემენტების მოპოვების ტექნოლოგია უკვე საბჭოურ ეპოქაში იყო მოძველებული და აქედან გამომდინარე, არაეფექტიანიც. მადნის გადამუშავების დროს ბევრ სასარგებლოს წყალს რომ ვატანდით (ამ სიტყვის პირდაპირი გაგებით!), იმდენად აშკარად იყო, რომ ხალხში არაერთი ანეგდოტის საფუძველიც კი შეიქმნა (მაგალითად, მდინარე ყვირილას წყალში გახსნილი მადნით გაშავების გამო!)

ახლა თითქოს ვითარება შეიცვალა. უდიერი მოპყრობა ჩვენი ბუნებრივი სიმდიდრეებისადმი წარსულს ჩაბარდა, მაგრამ ახალი სატკივარი გაგვიჩნდა: სათანადო ტექნოლოგიები მოგვიძველდა. ეს ბუნებრივიაა, რადგან კაცობრიობის მოთხოვნილება ისე მატულობს და მეცნიერების განვითარება ისეთ დონეს აღწევს, რომ ქიმიური ელემენტების მოპოვების არსებული ტექნოლოგია არაეფექტიანი ხდება. არაეფექტურობაში ამ შემთხვევაში მადნიდან ნივთიერებათა არასრულფასოვან მიღებას ვგულისხმობთ. აქ საკითხის ორი მხარე იჩენს თავს — ერთი ისაა, რომ აუცილებელია მადნის გამდიდრების ხარისხის ამაღლება, ხოლო მეორე — გარემოში დაგროვილი ნარჩენები. უფრო ზუსტად ის, რომ „გადაყრილ“ ღარიბ მადნებში ნარჩენებს სხვადასხვა ქიმიური ელემენტი რჩება. ზოგი მათგანი ტოქსიკურია. ისინი ბუნების ზემოქმედებისას ნიადაგში იხსნება და საკვებისა თუ წყლის სახით ისევ ჩვენ გვიბრუნდება.

ამიტომაც არის, რომ დღეს მეცნიერების წინაშე ასეთი ამოცანაა დასმული: — მადნის გამდიდრების ისეთი დახვეწილი მეთოდი შეიმუშაოს, რომ ნარჩენი ასეთი საშიში აღარ იყოს. დღეს არსებული ქიმიური მეთოდი კი, სამწუხაროდ არც შესრულების თვალსაზრისით არის სრულყოფილი და არც ფინანსური ასპექტით ეფექტიანი. ამის გამო მეცნიერებმა ეკონომიკურად გამართლებულად უფრო ნარჩენების „გადაყრა“ მიიჩნიეს.

ნათქვამია, ბუნება დიდი წიგნია. მისი ყოველი ფურცელი დიდ შინაარსს გვთავაზობს. მთავარი მისი წაკითხვის ნიჭი და სწორად გაგების უნარიაო. ქიმიური ელემენტების ბაქტერიალური გამოტუტვა ბუნებაში მიმდინარე თავისთავადი პროცესია. მას მეცნიერები პრაქტიკაშიც წარმატებით იყენებენ. თუმცა, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მყარი სხეულის ფიზიკის საპრობლემო ლაბორატორიის თანამშრომელმა ლია ცერცვაძემ ახალი და დღემდე არარსებულზე ბევრად კარგი მეთოდი შეიმუშავა.

მადნიდან ელემენტთა კომპლექსური გამოტუტვა, მართალია, ბუნებრივი პროცესია, მაგრამ იგი შენელებულია... ე. ი. დროში გაჭიმული. ამ პროცესის წარმართვისათვის დროსთან ერთად სხვა მრავალი პირობის დამთხვევა და ხელის შეწყობაც არის საჭირო. თუ მეცნიერი ბუნების კატალიზატორის როლს შეასრულებს, შედეგი გაცილებით ადრე მიიღწევა და შესაბამისად ბევრად ეფექტურიცაა. მადნიდან სასურველი ელემენტის მიღების, ერთი შეხედვით, მარტივი პროცესი სხვადასხვა დარგის მეცნიერთა ერთობლივ ძალისხმევას საჭიროებს. მაგალითად, მიკრობიოლოგები შთანთქმული ბაქტერიების შერჩევას ახდენენ, მიღებული ბაქტერიებიანი წყალხსნარიდან ქიმიურ ელემენტებს კი, ქიმიკოსები იღებენ.

ქიმიური ელემენტების ბაქტერიებით მიღება XVII საუკუნიდან დაიწყო. ეს იყო ესპანეთში. იქ რიოწინტოს საბადოებზე ამ ხერხით სპილენძს იღებდნენ. მაგრამ, დღესაც, როგორც სამი საუკუნის წინათ, მადნიდან მხოლოდ ერთი ელემენტის გამოლება წარმოებს, მაშინ, როცა მადანში, პროცენტულად ჭარბ ქიმიურ ელემენტთან ერთად, სხვა მცირე რაოდენობის, მაგრამ არც თუ უმნიშვნელო ქიმიური ელემენტიცაა. დღეს მსოფლიო ბუნებრივი წიაღისეულით ისეთი მდიდარი აღარ არის, რომ ღარიბი მადნებისა და წარმოების ნარჩენები, უბრალოდ გადავყაროთ.

მყარი სხეულის ფიზიკის საპრობლემო ლაბორატორიაში მიღებული ტექნოლოგია რამდენიმე ელემენტის კომპლექსურად გამოლების საშუალებას იძლევა. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში წარმოების ნარჩენებსა და მადნებში ზოგიერთი ქიმიური ელემენტი თითქმის აღარ რჩება, მაგრამ გარკვეული რაოდენობით მაინც არის. როგორც აღვნიშნეთ, ზოგიერთი მათგანი ტოქსიკური და რადიაქტიულია. მათი ღია ცის ქვეშ განთავსება საშიშროებას ქმნის. ამ ელემენტთა გამოყოფას და დაგროვებას ეკოლოგიურთან ერთად ეკონომიკური ეფექტიც ექნება, რადგან, მაგალითად, 1 კგ რადიუმის ფასი, 1992 წლის მონაცემებით, 300 000 დოლარია.

არ შეიძლება ადამიანები მტრად მოეკიდონ ბუნების ძალებს. ნათქვამია, ჩვენ ბუნებაში ვართ, იგი ჩვენშია. საით, როგორ შევეძლია იგი თავიდან აეიშოროთ, იმას გავექცნეთ, დავემალნეთ?! ცოცხალიც მისნი ვართ და მკვდარნიცო. ბუნება სიმდიდრეს გვთავაზობს. ამ სიმდიდრეს გონიერი მოხმარება სჭირდება. შეიძლება ის ნარჩენები, რომელზედაც ვსაუბრობთ, ზოგად ფონზე ისე მცირედ გვეჩვენებოდეს, როგორც ჩვენს მიერ ნახსენები ვაჭრის დიდი ქონების ნამცეცი მარგალიტები, მაგრამ ჯერ ერთი, მარგალიტი, ეულიც მარგალიტია, მას თავისი ფასი აქვს და მეორეც, განა ეული მარგალიტებისაგან არ შედგება დიდი ქონებაც?

ნინო ჩიქობავა.

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 173. ხუთშაბათი, 29 ივნისი, 2000 წელი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იუბილე

35 წელი ქართული სიმღერებისა და საგალობლების სიყვარულში

19 ივნისს თბილისის მუსიკალურ-კულტურულ ცენტრში საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ვაჟთა სახალხო კაპელის თაყვანისმცემელმა მოიყარა თავი, არაერთი საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატი და გრან-პრის მფლობელი ვაჟთა სახალხო კაპელა 35 წლის იუბილეს იხდიდა. ეს დღე კაპელას ისტორიაში განსაკუთრებული ვნებათაღელვით გამოირჩეოდა, ღელავდა თავად მაყურებელიც, რომელიც თავიდანვე გრძნობდა, რომ გრანდიოზული საღამოს მომსწრე გახდებოდა.

სცენაზე ერთმანეთს კაპელას სხვადასხვა თაობის წარმომადგენლები ენაცვლებოდნენ, მათ შორის, ბევრი დამსახურებული მოღვაწე, ცნობილი მომღერალი: რესპუბლიკის სახალხო არტისტი – თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის სოლისტი თეიმურაზ გუგუშვილი, ამავე თეატრის სოლისტი გია ასათიანი, აღიარებული ანსამბლები „ცისფერი ტრიო“, „ტრიო სიმი“, რომელთა მუსიკალური შემოქმედების მოღვაწეობა სწორედ ტექნიკურ უნივერსიტეტში დაიწყო.

კონცერტზე ქართული ხალხური სიმღერები და ქართველ კომპოზიტორთა თუ ევროპელ კლასიკოსთა საგუნდო ნაწარმოებები შესრულდა.

ამ ლამაზი სანახაობის სულისჩამდგმელი ასი „ლომივით“ ვაჟკაცის ხელმძღვანელი და არაერთი თაობის აღმზრდელი, ახალგაზრდა, ენერგიული და თავის საქმეზე უზომოდ შეყვარებული, სტუ ვაჟთა სახალხო კაპელის მთავარი დირიჟორი და სამხატვრო ხელმძღვანელი ქალბატონი ციცინო ფალავანდიშვილი გახლდათ.

დიდი ოჯახის ენერგიული დიასახლისი 20 წელია ვაჟთა გუნდს უდგას სათავეში.მას ორი შვილი და ასი შვილობილი ჰყავს. ერთნაირი სითბოთი და სიყვარულით დასტრიალებს მათ თავს.

– ქალბატონო ციცინო, სტუ ვაჟთა კაპელას დაარსების დღიდან არაერთი წარმატება ხვდა წილად, წარმატება კი თავისით არ მოდის. რამ შეუწყო ხელი ამ ყველაფერს?

– წარმატება ადამიანის შინაგანი ენერგიის, თავდაუზოგავი შრომისა და საქმისადმი სიყვარულის შედეგია, ამის ნათელი გამოხატულება იყო კაპელის სულისჩამდგმელი და დამაარსებელი იუზა კუბლაშვილი. 1965 წელს მან 15-კაციანი ჯგუფი ჩამოაყალიბა და 24 წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა. ჯანსაღ ნიადაგში ჩაგდებული მარცვალი, ნაყოფს უთუოდ გამოიღებს... კაპელა აღიარებამდე ბატონ იუზას სიმღერისადმი უსაზღვრო სიყვარულმა და თავდაუზოგავმა შრომამ მიიყვანა.

– თქვენ როგორო მოხვდით ვაჟთა კაპელაში?

– ბედნიერი ვარ, რომ იუზა ჩემი მამიდაშვილი იყო, ჯერ სულ პატარა ვიყავი, როდესაც ვეზიარე ამ ჯადოსნურ ხელოვნებას, სიმღერა კარგი „საწამლავია“, იგი გაბრუებს და გაჯადოებს. კონსერვატორიის კურსდამთავრებული ვიყავი, როდესაც იუზამ გუნდის ხელმძღვანელობა შემომთავაზა. პირველ რეპეტიციაზე ორი ჩემხელა ბიჭების წინაშე აღმოვჩნდი. მათი მხრიდან დიდმა მხარდაჭერამ და სიმღერისადმი ტრფიალმა მიშველა. იუზასთან ერთად ცხრა წელი ვიმუშავე. მას მერე, როგორც იტყვიან, ჩემს ხელში მრავალმა თაობამ გამოიარა. მე იმითაც ბედნიერი ვარ, რომ არ არსებობს არც ერთი აღიარებული ანსამბლი თუ კოლექტივი, სადაც კაპელას ბიჭები არ მღერიან. უნდა იმრავლონ ასეთმა ახალგაზრდებმა. სანამ ისინი არსებობენ, ქართულ ჯიშს გადაშენება არ უწერია. რადგან ერის ფსიქოფიზიონომიური ბუნება, მისი სული -უპირველესად (და ყველაზე სრულადაც!) სიმღერაშია გამჟღავნებული. ეს ის ყლორტია, რომელიც მყარ საფუძველზე დგას, ყლორტი, რომელთა სიმღერაზეც თაობები გაიზრდებიან.

ინიციატივა

„აბრეშუმის გზის“ მშენებლობაში თავის სიტყვას ტექნიკური უნივერსიტეტიც იტყვის

სტუ უკვე ათეული წლების განმავლობაში არსებობს სილიკატების ტექნოლოგიის კათედრა, რომლის თანამშრომლების დაუზარელი შრომის შედეგად მიღებულია არაერთი შესანიშნავი, როგორც თავად „კათედრელები“ უწოდებენ, XXI საუკუნის მასალები. ამ მასალებს ცხოვრებაში დანერგვა-გამოყენება სჭირდება. ამიტომაც „სილიკატების ტექნოლოგიის“ კათედრამ ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორის რამაზ ხუროძის თანადგომით მრეწველობის სამინისტროში შეიტანა წინადადება, რომ თერჯოლის რაიონში აშენდეს ახალი მძლავრი ცემენტის ქარხანა. საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის ბრძანებით საკითხი დადებითად გადაწყდა. საჭიროა მხოლოდ თანხა, 100-120 მლნ აშშ დოლარი. კათედრის გამგის თამაზ გაბადაძის თქმით, ამ თანხის მოპოვება „აბრეშუმის გზის“ მშენებლობის პროცესში მონაწილეობით არის შესაძლებელი“. აბრეშუმის გზა, არა მარტო ნავთობისა და გაზის სადენებს მოიცავს, არამედ მაგისტრალური გზის მშენებლობას გულისხმობს. მაგისტრალი კი უნდა აკმაყოფილებდეს ევრო-სტანდარტებს, რაც იმას გულისხმობს, რომ იგი ბეტონის უნდა იყოს. ბეტონი თავის მხრივ, სპეციალური ცემენტებისგან მზადდება, რომელსაც მთელს სამხრეთ კავკასიაში მხოლოდ სილიკატების ტექნოლოგიის კათედრა ამზადებს.

თერჯოლის რაიონში ასეთი ქარხნის აშენება-ამოქმედება მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ სპეციალისტების დასაქმების თვალსაზრისით, არამედ საქართველოში ცემენტის წარმოების განვითარებისა და ცემენტის ფალსიფიკაციასთან ბრძოლის საკითხების მოსაგვარებლად, რომელიც დღის წესრიგში მწვავედ დგას. თამაზ გაბადაძის თქმით, ამ პრობლემის გადაჭრის მიზნით, რამდენიმე თათბირი ჩატარდა. გადაწყდა, რომ შეიქმნას ორგანიზაცია „საქართველოს ცემენტი“, დამოუკიდებელ პროფესიონალთა მონაწილეობით და, რა თქმა უნდა, სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერით, რომლის მიზანი საქართველოში მაღალი საიმედობის ცემენტის წარმოების აღდგენა იქნება. სტუ სილიკატების ტექნოლოგიის კათედრის მიერ მიღებული სპეციალური ცემენტით 1997 წელს აღდგა ენგურჰესი, რომელსაც „დამძაბავი“ უწოდეს. იგი ძალზე ფართოვდება და მაგრდება და მეტ სიმტკიცეს იძენს.

კიდევ ერთი სიახლე, რომელიც სტუ სილიკატების კათედრაზე ახლახან მიიღეს, უცემენტო მაღალი მარკის (300, 400, 500, 600) ანჰიდროტული მჭიდი მასალა. იგი ადგილობრივი მასალების ბაზაზე მიიღება.

მიღებული მჭიდი მასალების ბაზაზე მზადდება როგორც მსუბუქი, ასევე მძიმე და ამასთანავე, დიდ ზომის საკედლე ნაკეთობანი. ისინი ლითონის არმატურის შემცველად გამოიყენება. ადგილობრივი არალითონური მასალები ნაკეთობის დამზადება არ მოითხოვს წყლის ორთქლის ან სათბობის გამოყენებას და მათი დამზადება ბეტონის ნაკეთობის ქარხანაშია შესაძლებელი.

მეცნიერების მიერ გამოგონებული ეს მასალა ყურადღებას იმ მხრივაც იქცევს, რომ მისი წარმოებისთვის 2-3-ჯერ ნაკლები სათბობი, ელექტროენერგიაა საჭირო, ვიდრე ცემენტის წარმოებისას. ეს კი, ნაკეთობის დაბალ ფასს განსაზღვრავს.

ნინო გიორგობიანი

უნივერსიტეტი

ღია კარის დღე

21 ივნისს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში ღია კარის დღე ჩატარდა. შეხვედრა, ტრადიციულად, უნივერსიტეტის რექტორმა რამაზ ხუროძემ გახსნა და სწავლების მეთოდებსა და პრინციპებზე ისაუბრა. მან განაცხადა, რომ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი სწავლების დასავლურ ორსაფეხურიან მოდელზე ერთ-ერთი პირველი გადავიდა. ამ მხრივ, სხვათაგან განსხვავებით, გარკვეულ წარმატებებსაც მიაღწია. ტექნიკური უნივერსიტეტის მაგისტრები უკვე წარმატებით მოღვაწეობენ საზოგადოებრივ ასპარეზზე. ეს კი იმაზე მეტყველებს, რომ ტექნიკური უნივერსიტეტი დღეს უმაღლესი ტიპის სასწავლებელია, სადაც ევროსტანდარტების შესაბამისი ცოდნის მიღებაა შესაძლებელი. ეს გარემოება კი იმის საშუალებასაც იძლევა, რომ ჩვენს კურსდამთავრებულებსა და სტუდენტებს ცოდნის გაღრმავების მიზნით სწავლის გაგრძელება-გაღრმავება უცხოეთის ნებისმიერ უმაღლეს სასწავლებელშიც შეუძლიათ. ამასთან ერთად, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულებს ყოველგვარი კვალიფიკაციის ამაღლების გარეშეც შეუძლიათ საზღვარგარეთ მუშაობა.

საბჭოური ყოფის შემდეგ, ცხოვრებამ არაერთი ტრადიციული დარგის რღვევა და ახლის შექმნა-განვითარება გამოიწვია. ტექნიკურმა უნივერსიტეტმა თანამედროვეობას კარგად აუბა მხარი და ისეთი სპეციალობებიც დააფუძნა, რომლებიც უაღრესად საჭიროა ჩვენი ქვეყნის განვითარებისთვის.

თანამედროვეობის სულისკვეთების ანარეკლად უნდა მივიჩნიოთ ტექნიკურ უნივერსიტეტში ჰუმანიტარული განათლების ხვედრითი წილის ზრდა. ჰუმანიზაცია თანამედროვე მსოფლიოს განათლების უმთავრეს მახასიათებლად იქცა. ამ გლობალურ პროცესს ტექნიკური უნივერსიტეტი იმითაც გამოეხმაურა, რომ ორი სამყაროს – ტექნიკისა და ჰუმანიტარულის გზასაყარზე აღმოცენებულ ახალ სპეციალობებსაც ფართოდ გაუღო კარი და სპეციალური ფაკულტეტიც კი დააარსა. ამას გარდა, შეიქმნა საერთაშორისო გერმანულენოვანი ფაკულტეტი და ტექნიკური სპეციალობების უცხოენოვანი (ინგლისური, ფრანგული) ჯგუფები.

ასე რომ, დღეს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი მძლავრი სასწავლო ცენტრია, სადაც თანამედროვე მოთხოვნათა შესაბამისი საინჟინრო ცოდნის შეძენა შეიძლება, აქ საამისოდ ყველა პირობა არსებობს.

პროფესორმა რამაზ ხუროძემ ტექნიკურ უნივერსიტეტში შემსვლელებს მოუწოდა კარგად გასცნობოდნენ სპეციალობათა იმ ნუსხას, რაც მათ უნივერსიტეტმა შესთავაზა, ყურადღებით მოჰკიდებოდნენ არჩევანს, რადგან ეს არჩევანი მათი ცხოვრების განმსაზღვრელი ორიენტი უნდა გახდეს. ცხოვრების გზა კი ადამიანის ამქვეყნად არსებობის შინაარსის ძირითადი განმსაზღვრელია.

დასასრულ, უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებმა უპასუხეს აბიტურიენტების მრავალრიცხოვან შეკითხვებს.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის კარი ცოდნის დაუფლების მსურველთათვის ღიაა.

მაია ზაგაშვილი

ალბომი

1937 წელი. საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მუშა პროექტის შემმუშავებელი ჯგუფი ერთ-ერთი სხდომის დროს. სხედან მარცხნიდან: ვახტანგ ბაციკაძე – (ინჟინერ-მშენებელი), ივანე ხუხუნაიშვილი (მაშინდელი პრორექტორი სასწავლო და სამეცნიერო დარგში), მიხაკო შავიშვილი (პროექტის მთავარი არქიტექტორი), არტემ ბოჯგუა (საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მაშინდელი დირექტორი), ნიკოლოზ თევზაძე (პროექტის მთავარი ინჟინერი, გეოდეზიის კათედრის მაშინდელი ასისტენტი), ნინა მექანარი (კანცელარიის უფროსი), მალევა ქავთარაძე (საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მაშინდელი მთავარი ბუღალტერი).

სიბრძნის საუნჯე

სენეკა ლუციუს ანეი (უმცროსი)

რომაელი ფილოსოფოსი, პოლიტიკოსი, პოეტი.

დაიბადა 4 წ. ჩვ. წ. აღ-მდე გარდ. 65 წ. აპრილში (ჩვ. წ. აღ.) ცხოვრება

დაიბადა ესპანეთში (კორდოვაში); ბავშვი იყო, როდესაც მამამისმა რომში ჩაიყვანა.

მომავალი იმპერატორის, თერთმეტი წლის ნერონის აღმზრდელი იყო.

უშურველი ხვედრი ხვდა. იგი დაახლოებული იყო შეშლილ იმპერატორ კალიგულასთან (37-41) ჭკუასუსტ იმპერატორ კლავდიუსთან და მტარვალ იმპერატორ ნერონთან (54-68). იგი რომის სენატორი იყო.

57 წ. სენეკამ იმდროინდელ იმპერიაში კონსულის უმაღლესი თანამდებობა მიიღო. მისი სიმდიდრე უზარმაზარ თანხას – 300 მილიონ სესტერციას აღწევდა. მოშურნეებმა ნერონის სისუსტეებზე თამაშის ცილისმწამებლური წესით სენეკას სიხარბეში ცილი დასწამეს და იმპერატორის წინააღმდეგ შეთქმულების თანამონაწილეობაში დასდეს ბრალი. ნერონის ბრძანებით სენეკას სიკვდილი მიუსაჯეს, თვითმკვლელობის ტიპის არჩევანის უფლებით. ღრმად მოხუცებულმა ფილოსოფოსმა ვაჟკაცურად მიიღო უსამართლო განაჩენი – მან ვენები გადაიხსნა.

აზრები

არ არსებობს სულიერ მონობაზე სამარცხვინო მონობა, ან არც ერთი მონობა არაა ისე სამარცხვინო, როგორც სულიერი მონობა.

ცხოვრების პირველი საათი ცხოვრებას ერთი საათით ამცირებს.

სათნოებას ვერ გადაეჩვევი.

დიდი სარდლები, როდესაც ჯარისკაცის ცუდ მორჩილებას დაინახავენ, შრომით აშოშმინებენ, ლაშქრობებით ჰყავთ ლაგამამოდებული. იმას ვინც მოუცლელია, დროის ფუჭად კარგვისათვის არ სცალია. ცხადზე ცხადია, უსაქმურობით ნასაზრდოებ ყველანაირ მანკიერებას საქმე აღმოფხვრავს.

არაფერი ხდება აუტანელი ისე სწრაფად, როგორც უბედურება.

მაშ ხარბად დავტკბეთ მეგობრების საზოგადოებით, რადგან სულაც არ ვიცით რამდენ ხანს მოგვეცემა ამის საშუალება.

სანამ სიკვდილი ჩვენი ხელქვეითია, ჩვენ არავისი ხელქვეითნი არა ვართ.

ყველანაირი სიამოვნება საშიშროებას, საფრთხესა და განსაცდელს აძლიერებს.

მოამზადა
ნატა ზუევამ.

სარედაქციო კოლეგია.

რედაქციის მისამართი: 380075, თბილისი მ. კოსტავას ქ. №77,
ტელ: 36-66-70, სტუ ადმინისტრაციული შენობა III სართული.

№173. ხუთშაბათი, 29 ივნისი, 2000 წელი.

უმუშევრები – პარლამენტში!

იაპონიის ქალაქ კანაგავას სკოლის კურსდამთავრებული გოგონა საგონებელში იყო ჩავარდნილი, არ იცოდა, როგორ ეშოვა სამუშაო. მაგრამ ბევრი ძებნა არ დასჭირვებია. გუშინდელი სკოლის მოსწავლე სულ იოლად მიიღეს პირველივე დაწესებულებაში, რომელსაც თხოვნით მიმართა. იგი იაპონიის პარლამენტის დეპუტატი გახდა.

იაპონური განათლების სისტემა საკმაოდ რთულია. ასწავლიან საფუძვლიანად და დიდხანს, მერე კი კურსდამთავრებულნი გაჭირვებით ეწყობიან სამუშაოზე. თანაც, სიმწიფის ატესტატი იაპონელს სიბერემდე სჭირდება. ღმერთმა ნუ ქნას, მაგრამ, ხელმძღვანელობამ რომ გაიგოს, ხელქვეითი სკოლაში ცუდად სწავლობდაო, შეიძლება სამუშაოდან დაითხოვოს, ანდა დაავალოს ხელახლა ჩააბაროს რომელიმე სასკოლო ჩათვლა ან გამოცდა.

გაუჭირდა სკოლაში სწავლა იოკო ხარასაც. ისე გაუჭირდა, რომ სასწავლებელი მხოლოდ ოცდახუთი წლისამ დაამთავრა. სანამ სადმე მოეწყობოდა, ქალიშვილი საზოგადოებრივ საწყისებზე შრომობდა ოპოზიციური სოციალ-დემოკრატიული პარტიის შტაბში, თავის პატარა ქალაქში. პარტიის ლიდერმა ტაკაკო დოიმ, სხვათა შორის, ასევე ქალმა, ქალიშვილს შესთავაზა, პარლამენტში ეყარა კენჭი. იოკოს სხვა გამოსავალი არ დარჩენოდა – არჩევნების შემდეგ მისი დახმარება აღარავის დასჭირდებოდა და, სულ ერთია, მაინც ქუჩაში აღმოჩნდებოდა. „მე გადავწყვიტე, მომესინჯა, რათა სამუშაო შემოეა", – უთხრა ქალიშვილმა როიტერის კორესპონდენტს.

წინასაარჩევნო კამპანიის დროს იოკო ხარას ეცვა შავი კოსტიუმი, როგორსაც სამუშაოს მაძიებელი იაპონელი სტუდენტები ატარებენ. მაგრამ ყველას როდი უმართლებს ისე, როგორც იოკოს. იგი პარლამენტში გასული სოციალ-დემოკრატების 19 კანდიდატთაგან ერთ-ერთი გახდა (პარლამენტში სულ 480 ადგილია). „ჩემთვის დიდი სიურპრიზია, რომ თავიდანვე ვიშოვე სამუშაო ასეთ დიდ, ხალხმრავალ და წესიერ დაწესებულებაში", – არ მალავს სიხარულსა და გაოცებას ახალგამოჩეკილი პოლიტიკოსი.

იოკოს გარდა, კიდევ 34 ქალი გადეპუტატდა. ეს ყველაზე მაღალი შედეგია მას შემდეგ, რაც იაპონელი ქალები არჩევნებში დაუშვეს.

შოკოლადი... კარიესისაგან იცავს?

იაპონიის სასურსათო კვლევის ეროვნულმა ლაბორატორიამ დაამტკიცა, რომ შოკოლადს შეუძლია, გადაარჩინოს ადამიანი კიბოს, კუჭის წყლულისა და ციებ-ცხელების შემოტევისაგან. მაგრამ ყველაზე მთავარი – იაპონელ მეცნიერთა მტკიცებით, ის არის, რომ შოკოლადი იცავს ჩვენს კბილებს კარიესისაგან.

კაკაოში შემავალი ელემენტები ხელს უწყობენ ზემოაღნიშნული, აგრეთვე, ზოგიერთი ალერგიული დაავადების პროფილაქტიკას, ამტკიცებენ ლაბორატორიის ხელმძღვანელები. გარდა ამისა, შოკოლადი აძლიერებს ადამიანთა წინააღმდეგობას სტრესებისადმი და აუმჯობესებს არტერიების მუშაობას.

იაპონელ მკვლევარებს ჯერ არ გაუხსნიათ მექანიზმი, თუ როგორ მოქმედებს შოკოლადი ადამიანის ორგანიზმზე – მათ განზრახული აქვთ, კომერციულად გამოიყენონ თავიანთი აღმოჩენა. მაგრამ შოკოლადის მოხმარების მსოფლიო გამოცდილებიდან ცნობილია, რომ ადამიანზე ძირითად გამამხნევებელ გავლენას ახდენს კოფეინი, რომელიც შოკოლადში ძალზე ბევრია. კოფეინის ხარჯზე უმჯობესდება სწორედ სისხლძარღვების მუშაობა. გარდა ამისა, შოკოლადი მრავლად შეიცავს მთრიმლავ ნივთიერებებს, რომლებიც ხელს უწყობენ საჭმლის მონელების ნორმალიზაციას.

ყველა სხვა სიკეთესთან ერთად კაკაოს ზეთი, რომელიც უხვად არის შოკოლადში, უებარ გავლენას ახდენს კბილებზე. ზეთი კბილებს ფარავს დამცავი აფსკით და იცავს გარე დაზიანებისა და ნგრევისაგან. თანაც, კაკაოს ზეთში შემავალი ფერმენტები ანადგურებენ ავადმყოფობის გამომწვევ ბაქტერიებს. ამრიგად, შოკოლადი იაპონელ მეცნიერთა აზრით, კი არ აფუჭებს, პირიქით, იცავს მათ.

„გაზეტა.რუ"-ს კორესპონდენტთან საუბრისას რუსეთის ჰიგიენის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სწავლულებმა დააზუსტეს, რომ შოკოლადი ნამდვილად ქმნის კბილებზე ცხიმოვან აფსკს. გარდა ამისა, აფსკი მართლაც შეიცავს ფერმენტებსა და სხვა აქტიურ ნივთიერებებს. თანდათან, ნერწყვის ზემოქმედებით, ეს აქტიური ნივთიერებანი იშლება, რაც უსიამო გემოს ტოვებს. ჰიგიენის ინსტიტუტის ექსპერტებმა აგრეთვე, დააზუსტეს, რომ ფერმენტების ნაწილი ნერწყვთან ერთად თანდათან გადადის ენის გემოვან რეცეპტორებზე. ენა გრძნობს საჭმლის არსებობას და ტვინის მეშვეობით იძლევა მისი გადამუშავების სიგნალს. ამის შედეგად პირში გამოიყოფა დამატებითი ნერწყვი, რომელიც ანგრევს კბილებს, ხოლო კუჭში – მჟავა, რომელიც საჭმლის ნაცვლად თვით... კუჭის მონელებას იწყებს. სწორედ ამიტომ, ამბობენ ჰიგიენის ინსტიტუტის ექსპერტები, არ ღირს, კბილებზე დაიტოვო შოკოლადის „სამკურნალო აფსკი". ყველას სჯობია, გაიხეხო კბილები ჩვეულებრივი ხერხით – კბილის პასტით ან ჯაგრისით.

რუსი სპეციალისტები კატეგორიული წინააღმდეგი არიან იმისა, რომ შოკოლადი ანტიალერგენად იქნეს გამოყენებული. რუსეთის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის კვების ინსტიტუტის მთავარი საცდელი ცენტრის ექსპერტების თქმით, შოკოლადში ნამდვილად არის რამდენიმე ფერმენტი, რომლებიც ალერგიისაგან გვიცავენ, სამაგიეროდ, იგივე შოკოლადი თითქმის ასჯერ მეტ ალერგენს შეიცავს, წერს დასასრულ სერგი ივაშკო.

აშშ აფიქრებს ახალი აერობუსი

ვაშინგტონს ჯერაც ვერ გადაუწყვეტია, გაგზავნოს თუ არა მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში ახალი ევროპული სუპერლაინერის Airbus A3XX-ის აგების საქმე. ექსპერტთა აზრით, ახალი თვითმფრინავის შექმნა საფრთხეში ჩააგდებს ამერიკის კორპორაცია „ბოინგის" გაბატონებულ მდგომარეობას. მაგრამ, როგორც ამერიკელები ვარაუდობენ, ახალი საავიაციო პროექტის დაფინანსების თავისებურებებმა შეიძლება, დაარღვიოს პატიოსანი ვაჭრობის დებულებები.

აერობუსის შექმნა, რომელსაც შეუძლია 650 მგზავრი გადაიყვანოს 16,2 ათას კილომეტრზე, საბოლოოდ მოიწონეს გასულ კვირაში. მოელიან, რომ ამ მოდელის პირველი ლაინერები 2005 წელს აფრინდება. თითოეული აერობუსის ღირებულება შეადგენს სულ ცოტა 200 მილიონ დოლარს. მაგრამ ამ მანქანების შესყიდვის მზადყოფნა უკვე გამოთქვეს მსოფლიოს წამყვანმა ავიაკომპანიებმა.

შეერთებულ შტატებს მიაჩნია, რომ ევროპის მთავრობებმა შეიძლება, დაარღვიონ მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის წესები იმ მხრივ, რაც შეეხება კრედიტების გამოყოფას ამ პროექტისათვის. 12-მილიარდიანი კრედიტი გამოიყოფა საბაზროზე ნაკლები პროცენტებით, და, მამასადამე, სახელმწიფო სუბსიდიას წარმოადგენს. მიუხედავად ამისა, აშშ სავაჭრო წარმომადგენელმა შარლენ ბარშევსკიმ განაცხადა, საბოლოო გადაწყვეტილება იმის თაობაზე, გადასცენ თუ არა საქმე მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციას, ჯერ არ მიგეიღიაო.

შირაკი ორსიჩქარიანი ინტეგრაციის მომხრეა

საფრანგეთის პრეზიდენტი ჟაკ შირაკი სამშაბათს გერმანიის პარლამენტის დეპუტატთა წინაშე გამოვიდა. მან მოუწოდა გერმანიას, საფრანგეთთან ერთად შექმნას ევროკავშირის იმ ქვეყნების „პირველი ხაზი", რომლებიც უფრო სწრაფად ინტეგრაციისაკენ ისწრაფვიან. საფრანგეთის პრეზიდენტის სიტყვა გახდა კულმინაციური მომენტი მისი სახელმწიფო ვიზიტისა, რომლის მიზანია, განამტკიცონ ორმხრივი ურთიერთობა – ევროპული ინტეგრაციის ძირითადი მამოძრავებელი ძალა.

აქამდე შირაკმა ილაპარაკა ერთიანი ევროპული სახელმწიფოს იდეაზე – გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრის იოშკა ფიშერის იმ წინადადების პასუხად, რომ დროთა განმავლობაში გარდაქმნან ევროკავშირი „ფედერაციად", რომელსაც ექნება ძლიერი აღმასრულებელი ხელისუფლება, პრეზიდენტობის მძლავრი ინსტიტუტი და პარლამენტი, რომელიც შეძლებს, მიიღოს საკანონმდებლო აქტები.

ამ წინადადებამ, რომელიც მაისში გამოითქვა, საფრანგეთში მკვეთრი რეაქცია გამოიწვია. შინაგან საქმეთა მინისტრი ჟან-პოლ შევენმანი იძულებულიც კი გახდა, ბოდიში მოეხადა იმ სიტყვებისათვის, რომ გერმანიას სურს, თავს მოახვიოს ევროპას საკუთარი აზრი და ჯერაც ვერ დაუძლევია ნაციზმის წარსულის აზროვნება.

საფრანგეთის პრეზიდენტმა საჭიროდ ცნო, აგრეთვე, გერმანიას მიენიჭოს გაეროს უშიშროების საბჭოს მუდმივი წევრის სტატუსი.

უცხოეთის სააგენტოებისა და ჟურნალ-გაზეთების მიხედვით უძღვებიან

არჩილ მანჯგალაძე, ლევან ბოჭორიშვილი.

ფეხბურთი

გივი ჩოხელის ხსოვნას მიეძღვნა

27 ივნისს თბილისის „დინამოს" და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ნაკრების პოპულარულ მცველს, ევროპის 1960 წლის ჩემპიონს, პოლიციის პოლკოვნიკს, სპორტის დამსახურებულ ოსტატს გივი ჩოხელს დაბადების 63 წელი შეუსრულდებოდა.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს აკადემიის ინიციატივით, ჯემალ ცერცვაძის სახელობის სპორტულ დარბაზში გაიმართა გივი ჩოხელის V მემორიალი მინიფეხბურთში, რომელიც შვიდ დღეს გაგრძელდა. პირველობისთვის შინაგან საქმეთა სამინისტროს და მის დაქვემდებარებაში შემავალი 8 კლუბი იბრძოდა.

ფინალურ მატჩში ერთმანეთს დაუპირისპირდნენ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის აკადემიის (მწვრთნელი – მილიციის პოლკოვნიკი, სპორტის ოსტატი ბესარიონ მჭედლიშვილი) და აჭარის უნივერსიტეტის მინიფეხბურთელთა გუნდები.

პირველი ნახევრის მე-12 წუთზე ანგარიში შვიმეტრიანი საჯარიმო დარტყმით ბათუმელებმა გახსნეს. მეორე ნახევარში გივი ჩოხელის თასის ოთხგზის მფლობელებმა, შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის აკადემიის ფეხბურთელებმა წონასწორობა აღადგინეს – 1:1, ძირითადი დროც ასე დასრულდა. პენალტები უკეთ დაარტყეს მასპინძლებმა – გაიმარჯვეს 4:3 და ზედიზედ მეხუთედ დაისაკუთრეს გივი ჩოხელის გარდამავალი თასი.

ბრინჯაოს მედლებისათვის მატჩში თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს სპორტსმენებმა დიდი ანგარიშით – 7:1 სძლიეს დაცვის დეპარტამენტის ფეხბურთელებს.

ტურნირის საუკეთესო მეკარის პრიზი ხვდა თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს გუნდის კარის დარაჯს გაგა ლოლაშვილს, მცველის პრიზი მიიღო დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის წარმომადგენელმა კობა ღონღაძემ. 20 გატანილი ბურთით გივი ჩოხელის V გათამაშების ბომბარდირის პრიზი გადაეცა შინაგან საქმეთა აკადემიის წარმომადგენელს დავით ბახტაძეს, ტურნირის საუკეთესო მოთამაშის პრიზი ხვდა აჭარის უნივერსიტეტის მოთამაშეს ენრიკო ბერიშვილს.

* * *

გივი ჩოხელის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ტრადიციული ტურნირის ფინალური მატჩი გაიმართა თელავის სტადიონზეც, რომელიც მის სახელს ატარებს. შეხვედრის წინ თბილისის „ნორჩი დინამოელისა" და რუსთავის „ხალიბი-97"-ის 1982-83 წლებში დაბადებულმა ჭაბუკმა ფეხბურთელებმა ცოცხალი ყვავილებით შეამკეს გამოჩენილი ფეხბურთელის ძეგლი, რომელიც სტადიონის შესასვლელთან არის აღმართული.

შემდეგ გაიმართა ფინალური მატჩი, სადაც „ნორჩი დინამოელის" (მწვრთნელები ბორის სიჭინავა, გოჩა ხიტირი) კლუბმა ანგარიშით – 3:2 დაამარცხა რუსთავის „ხალიბი-97"-ის გუნდი და გარდამავალი თასი დაისაკუთრა. საუკეთესო მეკარის პრიზი გადაეცა ბესო კოდალაევს („ნორჩი დინამოელი"), მცველისა – გიორგი ქერამვილს, საუკეთესო ნახევარმცველისა – ნიკა ლაბაძეს (ორივე რუსთავის „ხალიბი-97"), თავდამსხმელისა – ბექა საღარეიშვილს („ნორჩი დინამოელი").

შოთა ბოკერია.

რეტრო

გაუხუნარი თარიღი

ეროვნული მახსოვრობა პარიპარად არაფერს ინახავს ისტორიულ თარიღთა სკივრში. აქ დაუნჯებულია დიდებულ წინაპართა მიერ „საკვირველი ძლევაი" მტერთა მრავალთა და ურიცხვთა, თავდადება და ღვაწლი ერისკაცებისა...

ვფიქრობ, დიდ სპორტულ ბატალიებში მოპოვებული გამარჯვებებიც დაილექა ხალხის მეხსიერებაში – ვთქვათ, თბილისის დინამოელთა გაჩემპიონება საბჭოეთის სივრცეში 1964 წელს. მათი დიდებული გამოსვლები შემდგომ წლებშიც – ბროლის თასის ორგზის დაპყრობა და ოქროს მედლები კიდევ ორ ჩემპიონატში, გვირგვინი მათი წარმატებებისა – ევროპის ქვეყნების თასების თასის ჩამოტანა დიუსელდორფიდან 1981 წლის 13 მაისს...

ევროპული თასის გემო კი პირველებმა მაინც კალათბურთელებმა შეიგრძნეს. ჩვენმა დინამოელებმა 1962 წლის 29 ივნისს შვეიცარიის ქალაქ ჟენევაში დაამარცხეს საქვეყნოდ ცნობილი მადრიდის „რეალი" (90:83) და ერთობ პრესტიჟული ნადავლი საქართველოს დედაქალაქში ჩამოიტანეს.

სურათი, რომელიც გამოგვყავს იმ „ოქროს გუნდის" წევრმა **ილარიონ ხაზარაძემ**, ჩვენს გოლიათებს 38 წლის წინათ გადაუღიათ. ზუსტად ამდენი წელიწადი გავიდა იმ შესანიშნავი დღიდან, მაგრამ დრო აქ უძლურია: თარიღი დარჩა ერის მეხსიერებაში.

ანზორ ბასილაია.

მხატვრული ტანვარჯიში

სარბიელზე – გრაციები

განათლების სამინისტროს ტანვარჯიშის სახეობების ოლიმპიური რეზერვის სპორტული სკოლის პირველობაზე მხატვრულ ტანვარჯიშში თბილისელთა გარდა იასპარეზეს ბათუმის და რუსთავის წარმომადგენლებმა, სულ 25-მა სპორტსმენმა.

მრავალჭიდში 1986-1988 წ. წ. დაბადებულთა შორის 109,35 ქულით საუკეთესო იყო თბილისელი ქეთინო ბაკურაძე, მეორე ადგილზეა მისი თანაქალაქელი ანა სულაძე (106,8), ბრინჯაოს მედალი ხვდა თათია დონაძეს (105,9) რუსთავიდან.

1990 წელს და უფრო გვიან დაბადებულთა შორის ყველა საპრიზო ადგილს დაეპატრონენ მასპინძლები: ელენე გავარდაშვილი (103,45), თამუნა მიქაძე (102,55) და ანა კაკაბაძე (99,85).

გარი ამირხანოვი.

ყოველი მხრიდან

ორთაბრძოლა პრეზიდენტთან

მართალია, გრიგალმა დიდი ზარალი მიაყენა თათრეთის რესპუბლიკას, მაგრამ ტრადიციული გუთნის ზეიმი მაინც გაიმართა და მასში მონაწილეობა მიიღო სტიქიისგან მიყენებული ზარალის გასაცნობად ყაზანში ჩასულმა რუსეთის პრეზიდენტმა ვლადიმირ პუტინმა.

სპორტულ მაისურში გამოწყობილი პრეზიდენტი ხალხში გაერია. ყველა მოელოდა, რომ იგი ჩაებმებოდა ადგილობრივ მოჭიდავეთა შეჯიბრებაში (ის ხომ სპორტის ოსტატია სამბოსა და ძიუდოში, მისთვის საგანგებოდ კიმონოც კი მოამზადეს), მაგრამ საპატიო სტუმარმა ამჯობინა, ძალა ეცადა მკლავჭიდში. მისი მეტოქე აღმოჩნდა თათარისტანის ჩემპიონი ამ სახეობაში იულია ბეგანოვა, რომელმაც იქამდე უკვე რამდენიმე გამარჯვება მოიპოვა. ორთაბრძოლა დიდხანს არ გაგრძელებულა, პრეზიდენტმა გაიმარჯვა, შემდეგ კი ქალიშვილს თავაზიანად ხელზე ემთხვია.

ზეიმი დიდხანს გრძელდებოდა, საპატიო სტუმარი თითქმის ყველგან ასწრებდა მისვლას.

სურათზე: რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმირ პუტინი მკლავჭიდშიც ცდის ძალას.

ოლიმპიური ცეცხლი – წყალქვეშ

როგორც პორტ-დუგლასიდან იტყობინებიან, გუშინწინ, ისტორიაში პირველად, ოლიმპიურმა ცეცხლმა, რომელიც სიდნეისაკენ მიემართება, წყალქვეშ იმოგზაურა.

თითქმის 9 თვე დასჭირდათ პიროტექნიკის კომპანიის **Pains Wesser Australia** ქიმიკოსებისა და ინჟინრების გუნდს, რათა ოლიმპიური ჩირაღდანი აღეჭურვათ სპეციალური სანთურით, რომელსაც ექნებოდა იდიალური ალი, რამდენიმე წუთით წყალში ყოფნისას არ ჩაქრებოდა, თანაც კარგად გაანათებდა.

წყალქვეშ ჩირაღდანი 3 წუთით დაყოვნდა. იგი ცურვით მიჰქონდა საზღვაო ბიოლოგს ვენდი კრეიგ დანკინს.

კალენდარი დაამტკიცეს

იერუსალიმში გამართულ რაგბის ევროპის ასოციაციის (**FIRA**) კონგრესზე დაამტკიცეს ევროპის ჩემპიონატის ახალი ფორმულა და კალენდარი. გადაწყდა **A** ჯგუფის 6 გუნდამდე გაზრდა, რითაც ადგილი შეუნარჩუნეს კონტინენტის პირველობაზე ბოლო ადგილზე გამოსულ პორტუგალიის ნაკრებს.

უძლიერესთა შორის ითამაშებენ ქართველი რაგბისტებიც.

სამწუხაროდ, 2001 წლის ევროპის ჩემპიონატის კალენდარს ჩვენამდე ჯერ არ მოუღწევია. ვიცით მხოლოდ, რომ ჩვენი ნაკრები 4 მარტს ხვდება რუსეთის გუნდს. საქართველოს „მეიდკაცას" შეხვედრა მოუწევს ესპანეთის, პოლანდიის, რუსეთის და პორტუგალიის რაგბისტებთან.

სპორტის რედაქცია.

ტენდერი საქართველო

სამხრეთ-კავკასიის რკინიგზის განვითარების პროექტი

მოწვევა ვაჭრობაში მონაწილეობის მისაღებად

რკინიგზის სიგნალიზაციის კაბელების მოწოდება

ეს მოწვევა ვაჭრობაში მონაწილეობის მისაღებად მოსდევს ძირითად შეტყობინებას შესყიდვებზე მოცემული პროექტისათვის, რომელიც გამოქვეყნებული იყო ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის **Web site**-ში 1999 წლის 26 ოქტომბერს და „**Procurement Opportunities**-ში, გამოცემა 91, დათარიღებული 1999 წლის ნოემბრით.

საქართველოს რკინიგზა (სრ) ქვემოხსენებული როგორც „მყიდველი" აპირებს რეკონსტრუქციისა და განვითარების ევროპის ბანკის („ბანკი") კრედიტის ნაწილი მოიხმაროს გზების აღდგენის ხარჯების დასაფარავად.

მყიდველი იწვევს მომწოდებლებს გამოაგზავნონ დაბეჭდილი სატენდერო განაცხადები ერთიან კონტრაქტზე, რომელიც დაფინანსებული იქნება კრედიტის სახსრების ნაწილიდან:

ა) 257 კმ. მრავალწვერიანი რკინიგზის სიგნალიზაციისა და ბლოკირების კაბელების მოწოდება სარელეო ცენტრალიზაციასთან გამოსაყენებლად.

ბ) 403 კმ. მრავალწვერიანი რკინიგზის სიგნალიზაციისა და ბლოკირების კაბელების მოწოდება ჰიდროფობური შევსებით ავტომატური ბლოკირებისათვის.

ვაჭრობა კონტრაქტებისათვის, რომლებიც დაფინანსდება ბანკის კრედიტის სახსრების ხარჯზე, ღიაა ყველა ქვეყნის ფირმებისათვის. ბანკის კრედიტის სახსრები არ იქნება გამოყენებული პიროვნებების ან ორგანიზაციების გადახდის, ან საქონლის იმპორტის მიზნისათვის, თუ ასეთი გადახდა ან იმპორტი აკრძალულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უსაფრთხოების საბჭოს გადაწყვეტილებით გაერთიანებული ერების წესდების VII თავის მიხედვით.

იმისათვის, რომ აღიარებული იქნას როგორც კვალიფიცირებული კონტრაქტის მისანიჭებლად, ტენდერში მონაწილემ უნდა დააკმაყოფილოს შემდეგი მინიმალური კრიტერიუმები:

- წარადგინოს ფინანსური, ტექნიკური და წარმოების შესაძლებლობანი, რათა ყოველწლიურად აწარმოოს ან მიაწოდოს არაუმეტეს 4500 ტ. კაბელი, ტენდერში მონაწილემ უნდა წარადგინოს სია, რომელიც ასახავს მანამდე წარმატებით განხორციელებულ კონტრაქტებს მსგავსი მოცულობით. ტენდერში მონაწილის წარმატებული გამოცდილება დამტკიცებული უნდა იყოს სამი დადებითი რეკომენდაციით წინა კლიენტებისაგან, რომ დაამტკიცოს ხარისხი და დამაკმაყოფილებელი შესრულება ტენდერში მონაწილის მიერ, თუ ეს საჭიროა მყიდველის მიერ.
- უნდა ჰქონდეს საერთაშორისოდ აღიარებული, დამოუკიდებლად დამტკიცებული და შემოწმებული ხარისხის გარანტიის პროგრამა, რათა მოწონებული იქნას მყიდველის მიერ.
- იმ შემთხვევაში, როდესაც ტენდერში მონაწილე სთავაზობს კონტრაქტის თანახმად საქონლის მოწოდებას, რომელსაც თვითონ არ ამზადებს ან სხვაგვარად აწარმოებს ან მიაწოდებს, ტენდერში მონაწილემ უნდა დაამტკიცოს მყიდველის დასაკმაყოფილებლად, რომ ის სათანადოდ უფლებამოსილია საქონლის დამამზადებლებისგან ან მწარმოებლებისაგან საქონლის მოწოდებაზე მყიდველის ქვეყანაში.

სატენდერო დოკუმენტაციის მოპოვება შესაძლებელია ქვემოთ მითითებულ მისამართზე არაანაზღაურებადი გადასახდის გადახდის შემდეგ 200 აშშ დოლარის (ორასი ამერიკული დოლარი) ან ლარებში ექვივალენტი თანხის ოდენობით ნაღდი ფულით ან გადახდას დაქვემდებარებული.

გადახდა აშშ დოლარებში

სითი ბანკი, ნიუ-იორკი

გაერთიანებული ქართული ბანკი, საქართველო, თბილისი

მ/ა № 360 214 36 აშშ დოლარი

საქართველოს რკინიგზის დეპარტამენტის ფინანსური სამსახურის სასარგებლოდ

№ 001070722 აშშ დოლარი

გაერთიანებული ქართული ბანკი, ფილიალი № 3

ანგარიში № 601085965 აშშ დოლარი

გადახდა ლარებში

გაერთიანებული ქართული ბანკი, ფილიალი № 3

ანგარიში № 000421 107

MPO 220 101 665

საბანკო ანგარიში წარედგინება მყიდველს ქვემოთ მოცემულ მისამართზე.

შესაბამისი თხოვნის მიღებისთანავე დოკუმენტები დაუყოვნებლივ გადაიგზავნება კურიერის საშუალებით, მაგრამ გამგზავნი არ იღებს თავის დროზე პასუხისმგებლობას მათ დაკარგვასა ან დაგვიანებით მიწოდებაზე. ყველა სატენდერო განაცხადს უნდა ახლდეს სატენდერო განაცხადის გარანტია 30,000 (ოცდაათი ათასი) აშშ დოლარის ოდენობით.

სატენდერო განაცხადი მოწოდებული უნდა იყოს ქვემოთ მოცემულ მისამართზე არაუგვიანეს 2000 წლის 10 აგვისტოს 14:00 სთ-ზე (ადგილობრივი დროით), როდესაც განაცხადები გაიხსნება ტენდერში მონაწილეების იმ წარმომადგენლების თანდასწრებით, რომლებიც მოისურვებენ დასწრებას.

ვაჭრობის მომავალ მონაწილეებს დამატებითი ინფორმაციის მიღება, სატენდერო დოკუმენტების შესწავლა და შეძენა შეუძლიათ შემდეგ ორგანიზაციაში:

შპს საქართველოს რკინიგზა, თამარ მეფის პროსპექტი 15, თბილისი 380012, საქართველო.

ტელეფონი და ფაქსი: +995 32 95 56 04.

ბ-ნ ა. ზიბზიბაძე,
პირველი მოადგილე
საერთაშორისო
ურთიერთობების სამსახური.

ალბომში

ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი

1956 წელს ქალაქ რუსთავის მწერლებს სტუმრად ეწვია დიდი გალაკტიონი.
სურათზე: წინა რიგში, მარჯვენიდან პირველი, კარპე მუმლაძე, რუსთაველ ლიტერატორთა თავკაცი, პოეტს აცნობს კოლეგათა ნაწარმოებებს.
ფოტო მოგვაწოდეს მირანდა და ნინო მუმლაძეებმა.

შეგახსენებთ, რომ სურათების გამოქვეყნება უფასოა. ტელ: 99-66-10.

მკითხველებს, ვისი მოწოდებული ფოტოებიც დაიბეჭდა ჩვენს გაზეთში, ვთხოვთ, მოაკითხონ დედნებს.

ღიმილის დოზა

ორი მოხუცებული კლინიკის მისაღებში:
– ისეთი შეკრულობა მაქვს, კუჭში ვერ გავდივარ.
– მე კი ყოველ დილით ზუსტად ექვს საათზე გავდივარ კუჭში.
– შესანიშნავია! ნეტავ მეც ასე ვიყო...
– რა არის შესანიშნავი? რვა საათზე ადრე რომ არ მეღვიძება?!

* * *

დილაა. ფანჯარასთან დგას ქმარი. ნამთვრალევზე თავი ტკივილისგან უსკდება. უახლოვდება ცოლი.
– ძვირფასო, გახსოვს, მალე ჩემი დაბადების დღეა. რას მაჩუქებ?
– გაგაუპატიურებ!
– რაო! აბა გაბედე!
– მაშინ დარჩები უსაჩუქროდ.

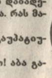

გამოიცა

„აკვნის ნანა“ – შეუდარებელი სამყარო

ამ ხუთიოდე თვის წინათ დღის სინათლე იხილა ქართული საგალობლების ძალზე მნიშვნელოვანმა გამოცემამ – „ქართულმა გალობამ“. იგი მომზადდა საქართველოს კულტურის სამინისტროს ხალხური შემოქმედების სამეცნიერო მეთოდური ცენტრის თაოსნობით. მაშინ, საუბრისას, ამ ცენტრის დირექტორმა, ქალბატონმა ცისანა ქოჩიაშვილმა აღნიშნა, რომ მათ ბაზაზე გამოსაცემად მომზადებულია კიდევ რამდენიმე ნაშრომი და თუ მოხნი გამოგვიჩნდებიან, აუცილებლად დაესტამბავეთო და აი, ეს ჩანაფიქრი აღსრულდა – ბატონ ნუგზარ ბუცხრიკიძის დიდი დახმარებითა და თანადგომით გამოიცა კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი კრებული „აკვნის ნანა“, რომელიც შეადგინა და რომელსაც წინასიტყვაობა და შენიშვნები დაურთო მუსიკისმცოდნე – ფოლკლორისტმა ნინო კალანდაძე-მახარაძემ.

აკვნის ნანა

გამოცემაში თავმოყრილია სხვადასხვა სანოტო კრებულისა და სამეცნიერო ნაშრომში გამოქვეყნებული ნიმუშები, ხალხური შემოქმედების სამეცნიერო-მეთოდური ცენტრის ფოლკლორის განყოფილებაში და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის სულიერი კულტურის შემსწავლელი განყოფილების არქივებში დაცული ხელნაწერები, თბილისის კონსერვატორიის ფოლკლორის კათედრის ლაბორატორიის ფონდიდან გამიფრული მასალა, ოცდაცამეტი ნიმუში კი, პირველად დაიბეჭდა სწორედ ამ კრებულში (სულ თავმოყრილია 41 ერთხმიანი და 30 მრავალხმიანი აკვნის სიმღერა).

კრებულისათვის დართული შენიშვნები გვაცნობს სიმღერების ჩაწერთა და შემსრულებელთა ვინაობას, მითითებულია ფონდები და წყაროები.

მსოფლიოს არაერთ ქვეყანაშია გამოცემული აკვნის სიმღერების კრებულები, არსებობს აკვნის სიმღერათა მსოფლიო ანთოლოგიაც, რომელშიც, რამდენიმე ქართული „ნანაც“ არის შეტანილი. ამ ფონზე მეტად სასიხარულოა, რომ ჩვენც გვექნება ასეთი კრებული, რომელიც ამ ჟანრის ნიმუშთა სისტემატიზების პირველი ცდაა.

კრებულის შემდგენელის ნინო კალანდაძე-მახარაძის თქმით, არაჩვეულებრივი უშუალობით, უსაზღვრო დედობრივი სიყვარულითა და სითბოთი გამსჭვალულ „ნანას“ გამორჩეული ადგილი უკავია ქართული ფოლკლორის ჟანრულ სისტემაში. ის ეთნიკური კულტურის ცოცხალი, დინამიური რგოლია, რომელიც დღესაც ქმედითია, მთის ეთნოგრაფიულ რეგიონებში კი, ხშირად, მხატვრული აზროვნების არქაულ ფორმებსაც ინარჩუნებს, სულხან-საბას განმარტებით, „ნანა“ საამო, სანდომი თელემის სინონიმია. ქალებს დღესაც ხშირად უსვამენ ხაზს მშვიდი ძილის მომენტს და ამიტომაც, „ნანას“ ამბობენ არა მხოლოდ დასაძინებლად, არამედ იმისთვისაც, ბავშვის ძილი მშვიდი რომ იყოს. აშკარად გამოვლენილი მაგიური და პრაქტიკული ფუნქციის მქონე ამ ინტონაციურ კომპლექსებს სავსებით შეგნებულად არ ვუწოდებ სიმღერას. სხვათა შორის, თვით ხალხიც არ მიიჩნევს მას დასრულებულ, ჩამოყალიბებულ სასიმღერო ფორმად“.

საინტერესო მოსაზრებებს გვაცნობს ნინო კალანდაძე-მახარაძე კრებულის (რომელიც მიეძღვნა მუსიკისმცოდნე მინდია ჟორდანიას ნათელ ხსოვნას) წინათქმაში.

„აკვნის ნანის“ მუსიკალური რედაქტორები არიან კუკური ჭოხონელიძე და ნანა ვალიშვილი, ლიტერატურული რედაქტორი ბაია ასიეშვილი, რეცენზენტი, აწ გარდაცვლილი ედიშერ გარაყანიძე, კონსულტანტი იოსებ ჟორდანია. ყურადღებას იპყრობს მხატვარ ზურაბ კონიაშვილის ბზაში ნაკვეთი კომპოზიცია, რომლის რეპროდუქციაც ამშვენებს კრებულის ყდას. გამოცემის ხელძღვანელებად გვევლინებიან ცისანა ქოჩიაშვილი და თამაზ ღვალაძე.

ვფიქრობ, ყველა, ვინც ამაგი დასდო „აკვნის ნანის“ მომზადებასა და გამოცემას გულითად მადლობას იმსახურებს, თვით კრებული კი, უეჭველად დამკვიდრდება მუსიკოსთა (და არა მხოლოდ) ბიბლიოთეკებში.

ზურაბ ოიკაშვილი.

პრივატიზაცია

სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტრო და მისი ტერიტორიული ორგანოები გიწვევთ აუქციონებსა და კონკურსებზე

რაიონი	ობიექტი	საწყისი გასაყიდი ფასი (აშშ დოლარებში)
თბილისი	ს/ს "ჩხოროწყუჰესის" სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული აქციათა პაკეტი (საწესდებო კაპიტალის 52%, 63375 აქცია)	400 000
	ქ. თბილისში მ. კოსტავას №75ბ-ში მდებარე ტიპოგრაფიის დაუმთავრებელი მშენებლობა (სარდაფის გარეშე)	55 000,0
	შ.პ.ს. "არქის" საწესდებო კაპიტალში სახელმწიფო საკუთრებაში დარჩენილი 24,92% წილი	248 100
ბორჯომი	ქ. ბორჯომის სამოქალაქო ნაგებობათა დისტანციის უბნის საქმიანი ეზო	827
	საგზაო სამმართველო მდებარე კოსტავას ქ. №1-ში	26048
	ყოფილი საყოფაცხოვრებო მომსახ-ის კომბინატ "თოლიას" მე-2 სართული	5860
	სოფ. ქვაბისხევის კლუბი	2890
	სოფ. დვირის სახაზინო საწარმოს ვაშლის საწყობი	1328
	სოფ. დვირის სახაზინო საწარმოს საძროხე ბოსელი	191
ზუგდიდი	აგროსამრეწველო ფირმა შ.პ.ს."ეთერზეთის" სახ. საკ-ში არსებ. წილი 75,5%	12443
ონი	"საქკომუნმშენის" ონის წარმომადგენლობის ქონება	4154
	შ.პ.ს. "ონიგზა-99"-ის (ყოფილი ონის საგზაო სამმართველო) ქონება	19666
მცხეთა	სოფ. გალავანში მდებარე აფთიაქის შენობა	247
ლაგოდეხი	მუნიციპალური დაქვემდებარების ქ. ლაგოდეხის გამგეობის ბალანსზე რიცხ. შენობის (ქიზიყის ქ. №25) მე-2 სართულის 24 კვ.მ. ფართის ქირავნობა	120 წლიური ქირა
	საცხოვრებელი კორპუსის 1-ლი სართული (რუსთაველის ქ. №14)	5740
	საქვაბე (თავისუფლების ქ-ზე რაიპოლიციის ეზოში)	1758
	საქვაბე (ქიზიყის ქუჩა)	3061
	ყოფ. წყალმშენის საქვაბე (წმ. ნინოს ქუჩაზე)	2959
	სამუსიკო სკოლის ეზოში მდებარე საქვაბე (წმ. ნინოს ქუჩაზე)	995
	საქვაბე (ჭავჭავაძის ქუჩა)	3455
	სამშობიარო სახლის მე-4 სართულზე განთ. შ.პ.ს. "კელაპტარის" ფართი	15298,5
	რაიონის გამგეობის ბალ. რიცხ. სამსართ. შენობის I სართ. ზაქათალის ქ.	6151
	ლაგოდეხის სტამბა "ჰერეთი"	15272
	სოფ. ნინიგორის ავტოტექმომსახურების სადგური	33792,0
	სოფ. ნინიგორის ავტოსამრეცხაო	2978,0
დუშეთი	შ.პ.ს. "ზევსის" ადმინისტრაციული შენობა	2356
	შ.პ.ს. "ზევსის" სასადილოს შენობა	629
	დაბა ჟინვალის უნივერმაღის შენობის ნაწილი (მეორე სართული) 409 კვ.მ.	3222
	აბანო (სოფ. მაღაროსკარი)	188
	სატრაქტორო გარაჟი (სოფ. მაღაროსკარი)	301
	სოფ. მაღაროსკარის საწყობის შენობის ნახევარი	202
	საბითუმო უნივერსალური საამქრო	2691
	ქ. დუშეთის საბინაო მეურნ. არასაცხ. ფართი 176 კვ.მ. (წმ. ნინოს ქ. №4ა)	394
	ქ. დუშეთის საბინაო მეურნ. არასაცხ. ფართი 106კვ.მ.(რუსთაველის ქ. №57)	255,5
წყალტუბო	საფირმო მაღაზია "მთის ბროლი" (სოფ. ქვიტირი)	41236,47
	"საქყოფრემმონტაჟის" სარემონტო-სამშენებლო სამმართველოს საქმიანი ეზო	2831,27
	სასიმინდე საწყობის შენობა (სოფ. მაღლაკი)	258,03
	აფთიაქი (სოფ. პატრიკეთი)	395,17
	სავაჭრო ჯიხური (სოფ. გეგუთი)	485,49
	სავაჭრო ჯიხური (სოფ. გეგუთი)	485,49
	სასადილო პავილიონი (ვარციხეჰესის დასახლება)	399,48
	მაღაზია პავილიონი (ვარციხეჰესის დასახლება)	817,61
	ყოფილი ადმინისტრაციული შენობა (სოფ. გეგუთი)	4222,02
	სახელოსნო-სახერხის შენობა(სოფ. გეგუთი)	5928,7
	მაღაზიის შენობა (გურამიშვილის ქუჩა)	666
	ბუნებრივი ქვის ბლოკის საწარმო (სოფ. გვიშტიბი)	2722,59
	მშენებარე საგზაო სახლი (ქუთაისი-წყალტუბოს გზატკეცილი)	4388,55
	შ.პ.ს. "წყალტუბოს სტამბა" (რუსთაველის ქუჩა)	6617,55
	ყოფილი ადმინისტრაციული შენობა (სოფ. იფშკვითი)	304,58
	მეცხოველეობის ფერმის შენობა (სოფ. იფშკვითი)	1042,24
	მინერალური სასუქების საწყობი	161,06
	მინერალური სასუქების საწყობი	894,1
	ს/ს"საქსოფლტექნიკის" მარნეულის "სოფლტექნიკის" კუთ. საწყ. შენობა №1	2841
	ს/ს"საქსოფლტექნიკის" მარნეულის "სოფლტექნიკის" კუთ. საწყ. შენობა №2	2389
	შულავერის საყოფაცხოვრებო სახლის შენობა	1001
	ქეშალოს ყოფილი სახელმწიფო მეურნეობის ავტოპარკი	4495
	არაფლოს ყოფილი სახელმწიფო მეურნეობის სალორის შენობა	1472
მარნეული	მარნეულის ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნ. ფინური სახლი სალორესთან	115
	მარნეულის ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნ. წყლის კოშკ. სალორესთან	69
	კიზილაულის ყოფილი სახელმწიფო მეურნეობის საბრიგადო სახლი	450
	ალმამედლოს ყოფ. სახ. მეურნ. თამბაქოს საწყ-სა და სახარისხებ-ის შენობა	9660
	ქეშალოს ყოფილი სახელმწიფო მეურნეობის სადისპეტჩეროს შენობა	337
	ხრამის ყოფილი სახ. მეურნ. ვენახის ლერძის შესან. შენობა	186
	შაუმიანის ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნილი საწყობი №1	160
	შაუმიანის ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნილი საწყობი №2	86
	შაუმიანის ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნილი საწყობი №3	175
	შაუმიანის ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნილი საწყობი №4	390
	არაფლოს ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნილი თამბაქოს სახარისხ. ფარდული	431
	არაფლოს ყოფ. სახ. მეურნ. კუთვნილი პურის საცხობის შენობა	218
	დამია გეურარხის ყოფილი სახ. მეურნეობის ღორების სასუქი შენობა	79
ტყიბული	შ.პ.ს. "სოფლსერვისის" ბალ. რიცხ. სოფ. ორპირის სახელოსნოს შენობა	1144
	სახაზინო საწარმო "საქკომუნრემმშენის" ტყიბულის წარმომადგენლობა	8578
თიანეთი	თიანეთის სტამბა-რედაქციის შენობა	1309
	თიანეთის მეფრინველეობის კანტორის შენობა	2372
ხაშური	შ.პ.ს. "ხორბალი"-ს ქონება (ყოფილი პურის მიმღები საამქრო) 27 500კვ.მ.	23086
რუსთავი	სპეცსარემონტო-სამშენებლო კანტორა	2095
	შევჩენკოს ქ. №3-ში მდებარე 60,32 კვ.მ. არასაცხოვრებელი ფართი	469
ამბროლაური	დაუმთავრებელი ავტოსამრეცხაოს შენობა	807
	ღადიშის საკრებულოს ბალანსზე რიცხული საძროხე შენობა (სოფ. ბაჯი)	981.18
	ღადიშის საკრებულოს ბალანსზე რიცხ. ყოფ. მწყემსების ბინა (სოფ. ბაჯი)	115,65
	ღადიშის საკრებულოს ბალანსე რიცხ. ყოფილი ხის საწყობი (სოფ. ბაჯი)	37,33
	ბუგეულის საკრებულოს ბალანსზე რიცხული ყოფილი კანტორის შენობა	8873,78
	ცახის საკრებულოს ბალანსზე რიცხ. სახერხი საამქრო სოფ. ზედა ღვერდია	87,42
	ცახის საკრებულოს ბალანსზე რიცხ. სახერხი საამქრო სოფ. გოგოლათში	94,43

შენიშვნა: ნუსხაში მოყვანილი ობიექტების ღირებულების დაფარვა მოხდება ეროვნულ ვალუტაში შესაბამისი კურსით.

კონკურსისა და აუქციონის წესით პრივატიზებული იქნება აგრეთვე ხაშურის, დუშეთის, ხონის, წყალტუბოს, ბორჯომის, მარნეულის და ამბროლაურის რაიონებში განლაგებული სახელმწიფო ქონება.

აუქციონი ნულოვანი საწყისი ფასით, რომელზეც გამოტანილი იქნება ამორტიზებული და ფიზიკურად გაცვეთილი ობიექტები მოეწყობა ხონში და კასპში.

აღნიშნულ საპრივატიზებო ობიექტებზე დაწვრილებითი ინფორმაცია ჩამოქვეყნებულია გაზეთ „მესაკუთრეს“ 9 ივნისის № 23-ში.

განცხადება

ხაშურის მანქანა-ტრაქტორთა პარკის რემონტისა და ექსპლოატაციის საწარმოს ლიკვიდაციის თაობაზე

საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვის ხაშურის რაიონული სამმართველოს 2000 წლის 12 აპრილის №56 ბრძანებით მიღებულია გადაწყვეტილება ხაშურის მანქანა-ტრაქტორთა პარკის რემონტისა და ექსპლოატაციის საწარმოს ლიკვიდაციის თაობაზე. დაწვრილებითი ინფორმაცია საწარმოს ლიკვიდაციის შესახებ გამოქვეყნებულია გაზეთ „მესაკუთრეს“ 2000 წლის 12 მაისის №19 ნომერში.

საწარმოს კრედიტორებმა და დაინტერესებულმა პირებმა გამოქვეყნებიდან 30 სამუშაო დღის განმავლობაში მიმართონ საწარმოს ლიკვიდატორს შემდეგ მისამართზე ქ. ხაშური, ტაბიძის ქ. №2, ხაშურის რაიონის გამგეობის შენობა, მე-3-ე სართული, ტელ: 2-27-35. წინააღმდეგ შემთხვევაში პრეტენზიები არ მიიღება.

ხსოვნა

გივი ხაზარიშვილი

ჩვენო ძვირფასო გივი, ძალიან, ძალიან დაგვამწუხრა საზარელმა, დაუჯერებელმა ამბავმა. შენ უკვე აღარ ხარ, მორეულ ქვეყანაში უდროოდ დალიე სული და შენი ოჯახის წევრებთან ერთად უდიდესი ტკივილი მოგვაყენე შენს მეგობრებსაც. წახვედი ამ ქვეყნიდან ვაჟკაცური ბუნების ადამიანი, უნიჭიერესი მათემატიკოსი, ხალისიანი მეგობარი. დაუვიწყარია ის თითქმის ოცი წელი, რომელიც ერთად გავატარეთ მართვის სისტემების ინსტიტუტში, შენ ყოველთვის გამოირჩეოდი სიკეთითა და მოყვასის სიყვარულით. სამუდამოდ დაგვახსომდა შენი ქორწილის ფეიერვერკი თელეთის მთაზე. ამ რამდენიმე წლის წინ სევდიანი სიყვარულით გაგაცილეთ უცხო ქვეყანაში მიმავალი, რას ვიფიქრებდით, რომ ასე მალე გამოეთხოვებოდი წუთისოფელს. გასული წლის ოქტომბერში ძალიან გაგვახარა შენმა სტუმრობამ, ისევ ის გივი იყავი, გულთბილი, ყურადღებიანი და ძალიან ახლობელი. არ იმჩნევდი შენს სხეულში საშინელი სენის არსებობას, იცოდი და არავის გაუმხილე, უახლოეს მეგობრებსაც კი. ახლა ვხვდებით, რომ გამოსამშვიდობებლად ჩამოხვედი, ჩვენ კი ვერაფერს ვხვდებოდით, შენც არაფერი გეტყობოდა, ძველებურად ლამაზი და ლაღი იყავი.

ინსტიტუტის კოლექტივი არასოდეს დაგივიწყებს და საუთუთად შეინახავს შენთან დაკავშირებულ ყველა მოგონებას.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ა. ელიაშვილის სახ. მართვის სისტემების ინსტიტუტის თანამშრომლები.

ნუგზარ ხორგუაშვილი

შპს „თბილწყალკანალის“ თანამშრომლები უდიდესი მწუხარებით იუწყებიან, რომ მოულოდნელად გამოგვეცალა ხელიდან სრულიად ახალგაზრდა კაცი, ყოფილი სპორტსმენი-მოჭიდავე, წყალსადენის ქსელების ექსპლოატაციის სამსახურის უფროსის მოადგილე ნუგზარ ხორგუაშვილი.

ჩვენო ნუგზარ, ცოდნასა და პროფესიონალურ თვისებებთან ერთად, შენი პიროვნება აღსავსე იყო უდიდესი სიკეთით, სათნოებით, იუმორით.

შენ იყავი ოჯახის უერთგულესი მეთაური, შენი სათაყვანებელი შვილების გულმხურვალე მამა, მეგობრების, თანამშრომლების, ახლობლების უსაყვარლესი ადამიანი.

ენა არ გვიბრუნდება, შენზე წარსულ დროში ვილაპარაკოთ იმიტომ, რომ შენ იმედის თვალით უყურებდი მომავალს.

როგორც ალალად იცხოვრე შენი ხანმოკლე სიცოცხლით, ისე ნათელში გეელოს მარადისობის დიდ გზაზე.

შენი ახლობლების, თანამშრომლების, მეგობრების მწარე ცრემლი მიგაცილებს სამარადისო სასუფეველში.

შპს „თბილწყალკანალი“, წყალსადენის ქსელების ექსპლოატაციის სამსახური.

მეუღლე მარო, შვილები თემური, თამარ, რძალი თამარ ქანდაურიშვილი, სიძე ბესო ჯღარკავა, შვილიშვილები მარიამ, ილია ფირაშვილები, ბექა, ზაზა ჯღარკავები, ძმა ელგუჯა, ძმისწულები ელიზბარი, ნოდარი, და ნინელი დარჩიაშვილი, ცოლისძმა უშანგი ბეჟაშვილი, ცოლისდები თინა ბაიდოშვილი, მერი უსენაშვილი ოჯახებით ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ილო ვანოს ძე ფირაშვილი

პანაშვიდი 30 VI, 6 სთ. (თბილისი, საბურთალოს ქ. 7, ბ. 7) და 1 ივლისს 6 სთ. (სიღნაღის რ-ნი, სოფ. ნუკრიანი). გამოსვენება 2 ივლისს 2 სთ. (სოფ. ნუკრიანი).

თბილისის ნაძალადევის რაიონის პროკურატურა ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ნაძალადევის რაიონის პოლიციის სამმართველოს უფროსი

რობერტ (გივი) ჭიკაიძე

და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

გვწერენ

უარს ნუ ვიტყვით ჩვენს წარსულზე

პატივცემულო რედაქცია, 1998 წელს სამტრედიის ქალაქის გამგეობამ ცარიზმის წინააღმდეგ თავდადებული მებრძოლის, ეროვნული მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის ვასილ ბარნოვის აღზრდილის, ილია ჭავჭავაძის მრწამსის ერთგული მიმდევრის, თბილისის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულის 1931 წლის 33 წლის ასაკში დაღუპული ვალერიან გეგეშიძის სახელობის ქუჩას, ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე სახელი შეუცვალა. არადა, რადიო, ტელევიზია, დოკუმენტური კინო, უამრავი ლიტერატურა, საბჭოური და დღევანდელი პრესა ფართოდ აშუქებდა და დღესაც აშუქებს სამშობლოს სიყვარულით გულანთებული კაცის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. ამასთანავე ვალერიან გეგეშიძის სახელის უკვდავსაყოფად მისი სახელობის ქუჩის დასაწყისში მდებარე სკვერის ტერიტორიაზე აღმართულია მემორიალი, ხოლო მშობლიურ სოფელ მელაურში დგას ბრინჯაოს ბიუსტი.

პატივცემულო რედაქცია, ჩვენ ამ განცხადებაზე ხელისმომწერნი დიდად კმაყოფილები ვიქნებით ზემოთ აღნიშნული სამი კილომეტრის სიგრძის, დღესაც ფირნიშებშეუცვლელი ქუჩის, ერთი მონაკვეთი დიდი მწერლის გრიგოლ რობაქიძის სახელს ატარებდეს, როგორც ეს საკრებულომ გადაწყვიტა, ხოლო დანარჩენი მონაკვეთი ჩვენი სახელოვანი მამულიშვილს ვალერიან გეგეშიძის სახელს.

სამტრედიის რაიონის სოფელ მელაურის 75 ოჯახის სახელით: ნელი ხუჭუა, მორენა ჩოქახიძე, გიჩო ნიკურაძე, ნუგზარ თურმანიძე, ომარ კილაძე და სხვები.

ტელევიზია

ხუთშაბათი, 29 ივნისი

08.00, 13.00 ალიონი 09.30 აერობიკა 09.45 ტელემაღაზია 09.55, 18.35 „შავი მარგალიტი“ 10.40 „ვიდეოპატრული-02“ 10.50, 14.50 „უ-თუოდ“ 10.55 „საქმე“ 11.15 „ტელე-სინე-ვიდეო“ 11.45 „საკვირაო გამოფენა“ 12.00, 15.00, 20.00, 00.00 მოამბე 12.15 „ეპოქა“ 14.30 „2X2=4“ 15.15 ფეხბურთი. ნახევარფინალური მატჩი 17.00 „გვაქვს უთვალავი ფერითა“ 17.20 „TV-მობილი“ 17.35 „რამპა“ 17.40 „მესაკუთრე“ 18.00 „ვესტნიკი“ 18.15 „მეტრო“ 19.25 „ვიდეოპატრული-02“ 19.40 „ბასტი-ბუბუ“ 20.50 ფეხბურთი. ნახევარფინალური მატჩი 22.50 „მაესტრო“ 23.00 „ეკო-დაიჯესტი“ 23.25 „მრავალსახეობა“ 00.35 „კომუნიკატორი“ 01.00 „საპარა“.

19.00 ინფორმაცია 19.30 „სენ-ტროპე“ 20.20 შვიდეული 20.50 „ევრო 2000“ ნახევარფინალი 22.50 „მომხრე და წინააღმდეგი“ 00.20 მუსიკა.

07.00 მუსიკა 07.30 ტომი და ჯერი, რობინ ჰუდი 08.00, 12.00, 15.00 კურიერი 08.40 „ლაბირინთი“ 09.30 „საიდუმლო მასალები“ 10.20 „ალფი“ 10.45 „მოდელების აკადემია“ 11.10 „სიყვარულის სახელით“ 12.15 მულტსერიალი 13.30 მხ. ფ. 18.00, 21.00, 22.50, 01.50 კურიერი 18.20 აკუნა მატატა 19.00 „მოდელების აკადემია“ 19.30 „ალფი“ 19.55 „სიყვარულის სახელით“ 21.50 „საიდუმლო მასალები“ 23.50 „მერი რაილი“. 02.10 კლასიკა.

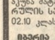

09.00 ნახ. ფილმი 09.10, 22.25 „ალსავალი“ 09.15 „სტუდია დიალოგი“ 09.55, 18.35 „ქალაქი“ 10.20 ქართული პანგები 10.30, 21.15 „ყველა ჩემი შვილი“ 11.15, 19.20 მულტსერიალი 11.40, 18.10 დოკ. ფ. 12.05 „ქამელეონი-2“, „ოვაცია“ 18.00 ნახ. ფ. 19.40 მუს. ტალღა 20.45 ქვ. პანგები 22.30 „ამღვრეული წყლები“ 00.55 „ნოსტალგია“ 01.00 „დარტყმა კოსმოსიდან“, „ოვაცია“.

14.00, 21.30 „მილედი“ 14.45 მორწმუნის ძლევამოსილი ხმა 15.15 „რაზმ „დელტა-2“ ის ოპერაცია“ 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 „დღეს“ 18.00 „მსოფლიო სპორტი“ 19.20 სტუდია „სპექტრი“ 21.00 „ვარსკვლავები“. 22.15 „დაისიდან აისამდე“.

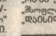

11.00, 18.00 მულტფილმები 11.30 მუსიკალური კოლაჟი 12.00 პროგრამა „სალონი“ 13.30, 21.00 „ვენდეტა“ 14.30, 22.00 „ნარჩიტა – მომღერალი ფრინველი“ 16.00 „დასაფლავება“ 18.30 დოკ. ფილმი „ფანჯარა ევროპაში“ 19.00 საუბრები „მწვანე ბუხართან“ 20.30 მუსიკალური გადაცემა „მელომანი“ 21.45 მუსიკალური კოლაჟი 22.00 „გაერთიანებული სამეფოს სამეფო სახლი“ 23.30 მუსიკალური პაუზა 23.35 „მგზავრი“.

08.00 „ტონიკი“ 10.30 „მეტალის გარსი“ 12.30, 16.00, 20.30, 23.10, 01.30 კლიპ-მიქსი 18.00 „სამყარო“ დოკ. ფილმი 19.00 „კუზიანი ნოტრ-დამიდან“ 20.50 „პანიკა ნიუ-იორკში“ 23.20 მხ. ფ. 01.45 „რომანსი“.

09.00 ინფორმაცია 09.15, 18.15 მულტფილმი „ქვეყანა ოზის ჯადოქარი“ 09.40 „პატივცემული ჯენტლმენი“ 11.25, 12.05, 15.25, 22.15, 00.20 მუსიკა 11.40, 21.50 დოკ. ფ. 12.15 „სპეციალისტი“ 14.05, 18.40 „დისქავერი“ 15.45 „სახის გარეშე“ 18.00 საინფორმაციო პროგრამა 19.40 „საუბრები სტუდიაში“ 20.15 „საფეხბურთო მიმოხილვა“ 20.30 საინფორმაციო პროგრამა 21.00 „სრულიად საიდუმლო“ 22.25 „მარტოხელა“ . 00.00 საინფორმაციო პროგრამა 00.35 „XX საუკუნე“.

გამოიწერეთ, შეიძინეთ, იკითხეთ გაზეთი

„საქართველოს რესპუბლიკა“

შეგახსენებთ, რომ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოწერა ერთი თვით 15 ლარი ღირს (დედაქალაქში), 15,6 ლარი – რეგიონებში; სამი თვით, შესაბამისად, – 45 და 46,8 ლარი; ექვსი თვით – 90 და 93,6 ლარი. გაზეთის ინდექსია 66434.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალების პუბლიკაციისთვის ჰონორარი არ გაიცემა.

რედაქცია მადლობას უხდის ყველას, ვინც გაზეთის ეს ნომერი შეიძინა და წაიკითხა!

საქართველოს რესპუბლიკა
САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გამოცემას უზრუნველყოფს შპს „პრესა-98“

მთავარი რედაქტორი არმაზ სანებლიძე.
სარედაქციო კოლეგია: ალეკო ასლანიშვილი, როლანდ ბასილაშვილი, გურამ ბოგიაშვილი, ბონდო გულიაშვილი, გიორგი ლალიაშვილი, ბონდო მძინარაშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ძობულია, ბექა ჭედია, ოთარ ხუციშვილი.

დამფუძნებლები – „საქართველოს რესპუბლიკის“ ჟურნალისტები

ნომრის მორიგე რედაქტორი
როლანდ ბასილაშვილი.
ინდექსი 66434

მისამართი: 380008, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14. ტელ: 99-73-24.
სარეკლამო განყოფილება – ტელ: 93-28-13.
ელექტრონული ფოსტა – PRESS–98@CAUCASUS.NET

იბეჭდება გამომცემლობა „სამშობლოს“ საგაზეთო კორპუსში, ხომარაულის 29.